

Heinolan kaupunki Tilinpäätös 2022

Kaupunginhallitus 27.3.2023

Sisältö

1. TOIMINTAKERTOMUS 2022	3
1.1 Yleistä	3
1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus	3
1.1.2 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	5
1.1.3 Yleinen ja alueen taloudellinen kehitys	9
1.1.4 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa	13
1.1.5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	18
1.1.6 Kaupungin henkilöstö	19
1.1.7 Ympäristöasiat	20
1.1.8 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	22
1.2 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	22
1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	25
1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	25
1.3.2 Toiminnan rahoitus	28
1.3.3 Rahoitusasema ja sen muutokset	30
1.4 Kokonaistulot ja -menot	34
1.5 Kuntakonsernin toiminta ja talous	34
1.5.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen kuuluvista yhteisöistä	35
1.5.2 Konsernin toiminnan ohjaus	35
1.5.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	35
1.5.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	35
1.5.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	35
1.5.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	36
1.6 Tilikauden tuloksen käsittely	40
2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	40
2.1 Käyttötalousoosan toteutuminen	41
2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	64
2.3 Investointiosan toteutuminen	66
2.4 Rahoitusosan toteutuminen	70
2.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	72
3. KONSERNIYHTIÖIDEN TAVOITTEET	73
3.1 Heinolan vuokra-asunnot Oy	73
4. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	74
4.1 Tuloslaskelma	74
4.2 Rahoituslaskelma	75
4.3 Tase	76
4.4 Konsernilaskelmat	78
5. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	82
6. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET	94
7. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	103
8. LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITTEIDEN LAJEISTA	104

1. TOIMINTAKERTOMUS 2022

1.1 Yleistä

1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Tulos positiivinen, mutta talouden haasteet eivät vähentyneet

Heinolan kaupungin vuoden 2022 tilinpäätös osoittaa n. 50 t euron ylijäämää eli nenä on tilikaudelta 2022 juuri pinnan yläpuolella ja tilinpäätöksen toteutuma on lähes alkuperäisen, valtuuston joulukuussa 2022 hyväksymän talousarvion mukainen. Vuoden 2022 toteutuma-arviot vaihtuivat vuoden aikana mm. verotulokehityksen, haastavan rahoitusmarkkinatilanteen sekä Ukrainan sodan, energiakriisin ja inflaation vaikutuksesta ja muutettu talousarvio oli alijäämäinen. Lopullinen toteutuma kuitenkin oli viimeistä arviota parempi.

Vuonna 2022 laadittiin kaupungille päivitetty strategia osallistaen prosessiin laajasti eri sidosryhmiä. Strategiatyössä tunnistettiin toimintaympäristön muutosten vaikutuksia ja määriteltiin kaupungille myös uudet toimintaa kuvaavat arvot: välittäminen, uudistuminen ja tuloksellisuus. Näiden pohjalta kaupungin toimintaa on lähdetty linjamaan ja uusi päivitetty strategia on toiminut pohjana v. 2023 talousarvion valmistelulle.

Vuoden 2022 aikana investointiin edelleen voimakkaasti, bruttoinvestointien ollen n. 25,4 milj. euroa, mikä on kuitenkin tulo-rahoituksen riittämättömyyden vuoksi tarkoittanut jälleen myös lainamäärän kasvua. Pitkäaikaista lainaa nostettiin lisää 20 milj. euroa ja lainamäärä nousi 118 miljoonaa euroon, eli 6 485 eur/asukas. Ylijäämäisestä tuloksesta huolimatta Heinolan kaupungin talouden haasteita ja kehityspaineita ovat lisänneet velkamäärän kasvun lisäksi myös palkkaratkaisu, sijoitussalkun romahdus sekä kokonaisuutena nettomenojen voimakas 6 %:n kasvu. Nettomenojen kasvusta iso osa on syntynyt sosiaali- ja terveystalouden kasvusta,

mikä tulevaisuudessa tulee helpottamaan nettomenojen painetta, mutta samalla puolestaan tarkoittaa valtionosuuspohjan heikentymistä.

Jo vuoden 2021 tilinpäätöksen katsauksessa olen todennut, että lainamäärän kehittyminen, korkea poistotaso ja kiinteistötase edellyttävät ratkaisuja ja toimenpiteitä kuluvalle valtuustokauden aikana. Tällöin olen todennut, että kiinteistövastuita ja korjausvelkaa tulee vähentää kiinteistöjen myynnillä, vaikuttaen samalla myös vuosittaisten poistojen vähenemiseen ja lainojen lyhentämiseen. Näitä toimenpiteitä on vuoden 2022 aikana myös lähdetty toteuttamaan ja merkittävimmät kiinteistöjä koskevat päätökset on tehty mm. pelastusaseman, palvelukeskus Hopeasillan sekä terveystalouden myynnistä.

Hyvinvointialueuudistuksen valmistelu näkyi

Vuosi 2022 jää historiaan vuotena, jolloin Heinolan kaupunki viimeisen kerran vastasi sosiaali- ja terveystalouden järjestämisestä sekä palveluista. Tämän vuoden alussa nämä palvelut, niiden laadukkaasta toteuttamisesta vastannut henkilöstö ja siihen liittyvä rahoitus siirtyivät hyvinvointialueille. Toteutunut muutos kokoluokassaan on suurin koko suomalaisen julkishallinnon historiassa.

Hyvinvointialueuudistuksen toteuttaminen Heinolan kaupungissa edellytti hyvin paljon hallinnollista työtä jo Ukrainan, Korona-pandemian ja työmarkkinataisteluiden kuormittaman peruskuorman lisäksi. Hallinnollista valmistelutyötä aiheuttivat mm. palveluiden järjestämisen dokumentointi, henkilöstön siirtoon liittyvät asiat yhteistoimintaneuvotteluineen, ICT-valmistelut, sopimusvuoren hallinta ja siirto, sekä eri omaisuususerien uudelleenarviointi ja siirtoaineistojen laadinta. Tärkeimpiä tavoitteita muutoksen hallinnassa kuitenkin oli, etteivät kuntalaisten palvelut missään vaiheessa vaarannu ja henkilöstö pidetään kyydissä mukana. Kokonaisuutta arvioiden

pitäisin muutosprosessin läpivientiä onnistuneena.

Hyvinvointialueuudistukseen oli varauduttu Heinolan kaupungin suunnitelmissa jo vuodesta 2017. Tuolloin esimerkiksi tukipalveluissa tehtiin selkeät suunnitelmat, mitkä palvelut henkilöstöineen siirtyvät ja millainen on tarve muutoksen jälkeen. Näiden suunnitelmien pohjalta on toimittu jo usean vuoden ajan, tehty täsmärekrytointeja ja jätetty osa avoimista viroista täyttämättä. Henkilöstömäärä on ollut laskussa ja trendi jatkuu, joskin kilpailu osaavista työntekijöistä kiihtyy ja aiheuttaa paineita tarkastella henkilöstöpoliittisia linjauksia.

Tulevaan valmistauduttava

Nyt toteutuneen muutoksen mittakaava sekä muut toimintaympäristön muutok-

set antavat syyn pohtia, onko syytä perustavanlaatuisemmin tarkastella koko kaupunkiorganisaation toimintatapaa, -kulttuuria ja päätöksentekoa, pelkän henkilöstömitoituksen sijaan?

Heinolan kaupungin organisaation perusrakenne on 90-lukulaista suunnittelu-perinnettä, joka on palvellut kuntalaisia hyvin. Olisiko meillä kuitenkin rohkeutta todeta, että pienen pintaremontin tai päivittämisen sijaan, olisi syytä asettaa myös organisaation johtaminen ja päätöksenteon toimintatavat 2020-luvulle?

Heinolassa 20. maaliskuuta 2023
Jari Parkkonen, kaupunginjohtaja

1.1.2 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Valtuuston puheenjohtajat 2019-2021

Puheenjohtaja Niina Varjo (Kok)
I varapuheenjohtaja Heimo Riutta (SDP)
II varapuheenjohtaja Marko Heino (PS)

Valtuuston puheenjohtajat 2021-2025

Puheenjohtaja Niina Varjo (Kok)
I varapuheenjohtaja Heimo Riutta (SDP)
II varapuheenjohtaja Mikko Rautkoski (PS)

Kaupunginhallitus 1.6.2019-31.7.2021

Puheenjohtaja Kirsi Lehtimäki (SDP)
I varapuheenjohtaja Fuat Wafin (KOK)
II varapuheenjohtaja Sanna Karppinen (Pahe)

Jäsen Raili Hildén (SDP)
Jäsen Ilkka Jaakkola (KOK)
Jäsen Kaija Järvinen (PaHe)
Jäsen Jorma Peltonen (KD)
Jäsen Jouko Rajajärvi (SDP)
Jäsen Timo Virtanen (KESK)

Kaupunginhallitus 1.8.2021-31.5.2025

Puheenjohtaja Kirsi Lehtimäki (SDP)
I varapuheenjohtaja Fuat Wafin (KOK)
II varapuheenjohtaja Sanna Karppinen (Pahe)

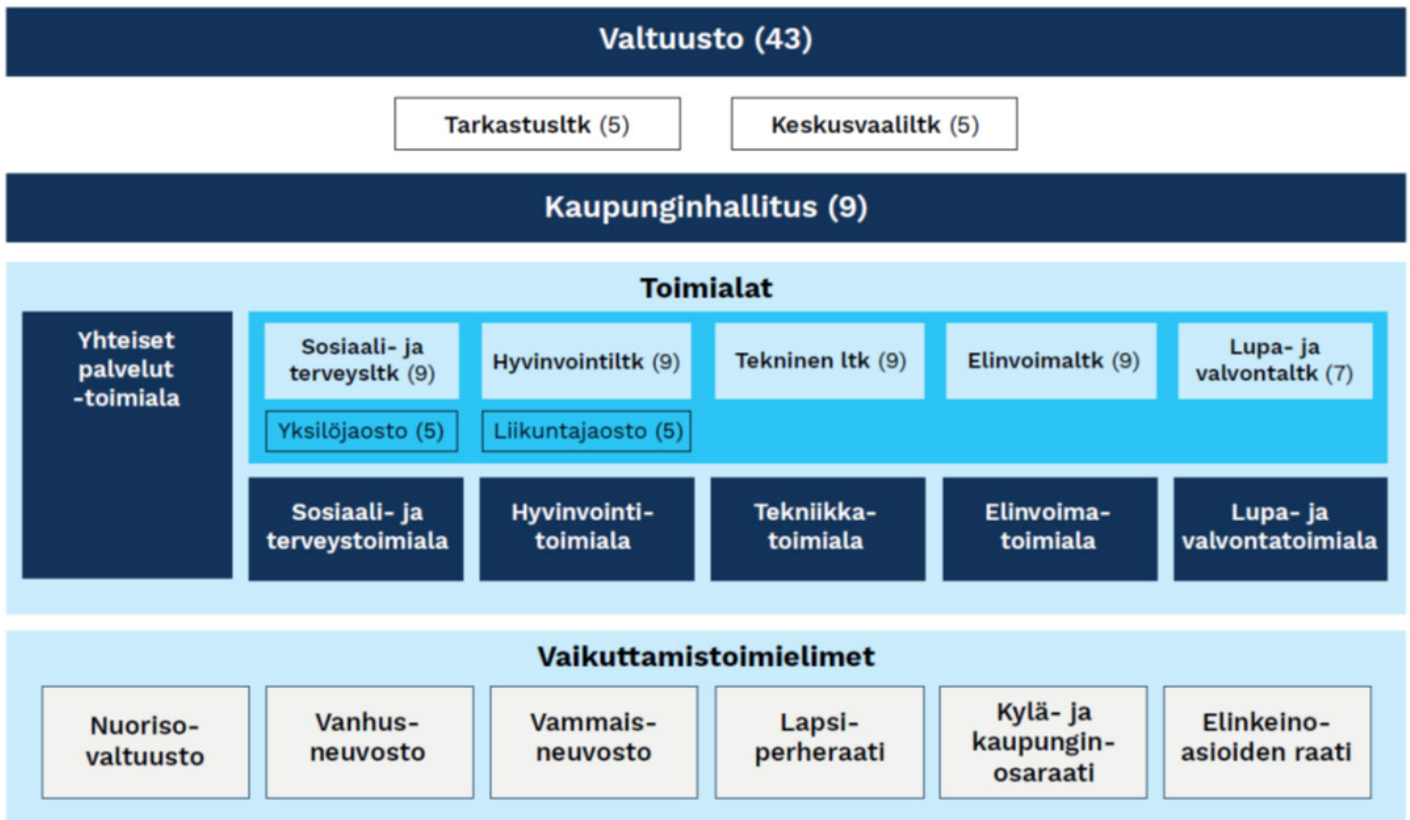
Jäsen Hanna-Liisa Endén (KD)
Jäsen Marko Heino (PS)
Jäsen Kimmo Huvinen (SDP)
Jäsen Mika Mäentalo (KESK)
Jäsen Jouko Rajajärvi (SDP)
Jäsen Venla Väli-Torala (KOK)

Poliittiset voimasuhteet valtuustossa ja kaupunginhallituksessa 31.12.2022

valtuustoryhmä	valtuusto	kaupunginhallitus
	2021–2025	2021–2025
Heinolan Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä, SDP	12	3
Kansallinen Kokoomus, KOK	7	2
Parempi Heinola valtuustoryhmä, PaHe	7	1
Heinolan Keskustan valtuustoryhmä, KESK	3	1
Heinolan Perussuomalaisten valtuustoryhmä, PS	8	1
Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä, KD	3	1
Heinolan kansallisseura	2	-
Vasemmistoliitto, Vas	1	-
Yhteensä	43	9

Poliittiset voimasuhteet valtuustossa ja kaupunginhallituksessa 31.12.2021

valtuustoryhmä	valtuusto	kaupunginhallitus
	2017–2021	2019–2021
Heinolan Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä, SDP	13	3
Kansallinen Kokoomus, KOK	10	2
Parempi Heinola valtuustoryhmä, PaHe/ Liike Nyt - Heinola LiNy 20.8.2018–19.8.2019	9	1
Heinolan Keskustan valtuustoryhmä, KESK	4	1
Heinolan Perussuomalaisten valtuustoryhmä, PS	3	1
Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä, KD	3	1
Heinolan vihreät ry:n valtuustoryhmä, VIHR	1	-
Yhteensä	43	9

Heinolan kaupungin tilivelvolliset vuonna 2022

Kuntalain mukaan tilivelvollisia ovat kunnan toimielimen jäsen ja toimielimen tehtäväalueen johtava viranhaltija; kaupunginhallitus, lautakunnat ja johtokunnat sekä niiden jaostot ja toimikunnat.

Viranhaltijat:

Parkkonen Jari   kaupunginjohtaja

Yhteiset palvelut

Hurmola-Remmi Hanna
Matteinen Sinikka
Blom Annika

Kekkonen Sanna
Vesa Huttunen

Joentausta Teppo

toimialajohtaja, hallinto- ja kehitysjohtaja
palvelualuejohtaja /henkilöstöjohtaja 31.3.2022 asti
palvelualuejohtaja / henkilöstöjohtajan viransijainen
14.2.–31.3.2022, henkilöstöpäällikkö 1.4.2022 alkaen
palvelualuejohtaja /talousjohtaja
palvelualuejohtaja/tietohallintopäällikkö 31.5.2022
asti, digi- ja tietohallintopäällikkö 1.6.2022 alkaen
palvelualuejohtaja/kaupunginlakimies

Sosiaali- ja terveystoimi

Parkkonen Jari
Timonen Kirsi
Leino Eija

toimialajohtaja / sosiaali- ja terveysjohtaja, oto
palvelualuejohtaja / johtava ylilääkäri
palvelualuejohtaja / sosiaalipalvelujohtaja

Hyvinvointi

Hepo-oja Pirjo
Mäkilä Kirsi
Salminen Päivi
Häyrinen Ville
Hottola Anne,
Andersson Anne
Helander Piia

toimialajohtaja / hyvinvointijohtaja
palvelualuejohtaja / hyvinvointipäällikkö
palvelualuejohtaja / varhaiskasvatusjohtaja
palvelualuejohtaja/ vs. varhaiskasvatusjohtaja 1.1.-9.1.2022

palvelualuejohtaja / virikkeellinen elämä 1.8.2022 alkaen
palvelualuejohtaja / koulutusjohtaja

Tekniikka

Kuivalainen Harri
Houhala Keijo
Kuosa Jari
Matteinen Ari
Lääveri Elsi

toimialajohtaja / teknisen toimen johtaja 31.5.2022 asti
toimialajohtaja / teknisen toimen johtaja 1.6.2022 alkaen
palvelualuejohtaja, kiinteistöpäällikkö
palvelualuejohtaja / rakennuspäällikkö
palvelualuejohtaja / palvelupäällikkö

Elinvoima

Mäkilä Heikki
Liisa Koski-Lukkari

Malin Netta
Poskela Juha

Kuivalainen Harri
Siitari Marko
Ruutu Mirja
Jäppinen Saija

toimialajohtaja / elinvoimajohtaja 31.5.2022 asti
palvelualuejohtaja / elinkeinopäällikkö 31.5.2022 asti,
toimialajohtaja / elinvoimajohtaja 1.6.2022 alkaen
palvelualuejohtaja / elinkeinopäällikkö 3.10.2022 alkaen
palvelualuejohtaja / kaupunkisuunnittelupäällikkö
29.4.2022 asti
palvelualuejohtaja / kaupunginarkkitehti 1.6.2022 alkaen
palvelualuejohtaja / maankäyttöinsinööri 31.5.2022 asti
palvelualuejohtaja / maankäyttöinsinööri 26.9.2022 alkaen
palvelualuejohtaja / kulttuurisihteeri

Lupa- ja valvontatoimiala

Houhala Keijo
Mara Juha

Laitinen Tarja

toimialajohtaja / ympäristöpäällikkö, oto 1.6.2022 alkaen
palvelualuejohtaja / vastaava rakennustarkastaja, johtava
rakennustarkastaja 1.6.2022 alkaen
palvelualuejohtaja / vastaava ympäristönsuojelutarkastaja
1.8.2022 alkaen

1.1.3 Yleinen ja alueen taloudellinen kehitys

Suomen bruttokansantuote (BKT) kääntyi lievään laskuun syksyllä ja heikon talouskehityksen odotetaan jatkuvan talven ajan. BKT:n kasvuarvio vuodelta 2022 on uusimman ennusteen mukaan 1,9 % ja supistuu 0,2 % vuonna 2023. Inflaation odotetaan hidastuvan ja tulojen kasvun kiihtyvän v. 2023.

Inflaation hidastuminen kääntää Valtiovarainministeriön mukaan kuitenkin reaalitytulot kasvuun jo vuoden 2023 aikana. Suomen talous kasvaakin jälleen vuosina 2024 ja 2025 1,2 ja 1,4 prosenttia. Venäjän hyökkäyssota vaikuttaa taloudessa pidempään, eikä talous palaudu aiemmin ennakoitulle kasvu-uralle. Ennusteeseen liittyy huomattavan paljon epävarmuutta. On hyvin mahdollista, että Ukrainan sodan uusilla käänteillä on merkittäviä ja nopeasti leviäviä vaikutuksia talouteen.

Venäjän hyökkäyssota nosti viime keväänä merkittävästi energian ja raaka-aineiden hintoja koronakriisin takia jo valmiiksi korkealta tasolta. Laaja-alainen hintojen nousu on leikannut kotitalouksien ostovoimaa ympäri maailman, kun tulojen kasvu on jäänyt jälkeen hintojen noususta. Lisäksi velkaantuneiden kotitalouksien ahdinkoa lisäävät EKP:n ja muiden keskuspankkien koronnostot, jotka lisäävät lainanhoitokustannuksia. Hintojen nousuun on kuitenkin odotettavissa helpotusta. Raaka-aineiden hintapiikki on jo ohitettu ja koronan aiheuttamat maailmankaupan pullonkaulat ovat helpottaneet. Tavaroiden ja ruuan hintojen odotetaan kääntyvän laskuun.

Julkisyhteisöjen rahoitusasema on kohentunut reippaasti talouden nopean nimelliskasvun ja työllisyyden kasvun vetämänä. Alijäämä alkaa kuitenkin kasvaa vuonna 2023, kun talouskasvu ja siten verotulojen kasvu hiipuvat, minkä lisäksi mm. Venäjän hyökkäyssodan vuoksi tehdyt toimet kasvattavat menoja.

Kuntarahoituksen katsauksen mukaan Suomen talous painui vuoden 2022 jälkipuoliskolla tekniseen taantumaan, ja vuoden viimeisellä neljänneksellä kysyntä heikkeni laajasti, toteaa Kuntarahoituksen pääekonomisti Timo Vesala yhtiön vuoden ensimmäisessä suhdanne-ennusteessa. Erityisen voimakkaasti laskivat vienti ja investoinnit. Venäjän hyökkäyssota seurannaisvaikutuksineen näyttäisi iskeneen Suomen talouteen pahemmin kuin muihin euromaihin keskimäärin. Nettoviennin heikko kehitys sekä elinkustannusten ja korkojen nousu ovat heikentäneet kasvun eväitä.

Nopeasti nouseva korkotasoa puree kotitalouksiin kipeästi, ja etenkin asuntokauppa ja rakentaminen pysyvät jäissä. Toisaalta laskevat energiahinnat, euroalueen ennakoitua parempi talouskehitys ja toiveet Aasian viennin vedosta piristävät Suomen taloutta.

Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa alijäämäisinä suurten investointien takia, ja alijäämän ennakoitaan vähitellen kasvavan, kun kustannukset ja erityisesti henkilöstömenot kasvavat. Menojen kasvu on nopeaa myös kuntahallinnossa. Valtiontaloutta puolestaan rasittavat varautumistoimien lisäksi kasvaneet velanhoidot.

Vaikka julkinen velkasuhde on parina viime vuonna supistunut vahvan BKT:n nimelliskasvun vetämänä, alkaa velkasuhde kasvaa uudelleen vuodesta 2023 alkaen. Valtionhallinnon ja paikallishallinnon mittavat alijäämät sekä kohonneet velanhoidokustannukset pitävät velkasuhteen nousevalla uralla lähitulevaisuudessa.

Kustannuspaine tuntuu valtion ja kuntien taloudessa. Valtiolla kasvavat erityisesti korkokustannukset sekä menot indeksisidonnaisiin sosiaalietuuksiin, kunnissa käyttömenot. Loppuvuodesta laadituissa talousarvioissaan lähes puolet kunnista, noin 140, ennakoivat taloutensa kääntyvän alijäämäiseksi vuoteen 2025 mennessä. Inflaatio ja korkotasoa ovat sittemmin jatk-

kaneet nousuaan, palkkaratkaisut nostavat kuntien kuluja, eivätkä investointitarpeetkaan juuri laske. Kuntatalouden tila heikkenee siis vielä arvioituakin enemmän.

Alueelliset kehitysnäkymät

Työ- ja elinkeinoministeriön laatima Alueelliset kehitysnäkymät julkaistaan kaksi kertaa vuodessa. Syksyllä julkaistun raportin mukaan vuoden 2022 aikana eteläinen kehätie on tuonut investointeja ja työpaikkoja. Alueella investoidaan lisää yritysalueiden kehittämiseen ja sijoittautumiskysyntä näyttää edelleen vahvistuvan. Lahden kaupunkiseudun kunnat luovat uusia edellytyksiä yritystoiminnalle seudun ja valtion MAL-sopimuksen mukaisilla toimenpiteillä. Päijät-Hämeen yritystaloudessa on nyt vahva positiivinen vire, jota kuitenkin vallitseva maailmantilanne ja pula energiasta ja raaka-aineista sekä myös osaavasta työvoimasta jarruttaa.

Elintarvikealan suurinvestoinnin eli Fazerin makeistehtaan toiminnan on tarkoitus käynnistyä Lahdessa vuonna 2026, mutta sijoittautumispäätöksen valmistelu vaikuttaa jo nyt. Alihankinta- ja rakennushankkeen aikaiset vaikutukset vahvistuvat 2023 alkupuoliskolla. Isot yritysinvestoinnit, Fazerin lisäksi mm. Viking Maltin uuden mallastamon rakentuminen ja vauhdikkaasti kasvava sähköajoneuvojen pikalatausratkaisujen tarjoaja Kempowerilla, heijastuvat väistämättä koko maakuntaan. Sahateollisuudessa Koskisen Oy:llä on käynnissä yrityksen historian suurin investointi, ja tuotantomäärien kasvaessa lisää työvoimaa tarvitaan puun hankintaan, kuljetukseen ja jatkojalostukseen.

Lahden yliopisto- ja opiskelijakaupunkistatus on vahvistunut. Korkeakouluopiskelijoiden määrä kasvaa tasaisesti kohti 10 000 opiskelijan tavoitetta vuonna 2030. LUT-yliopiston tulo ja laajeneminen on ollut maakunnalle iso mahdollisuus uuteen kasvuun ja elinkeinoelämän kehittymiseen

sekä alueen koulutustason nostoon. Tutkimus- ja kehittämistoiminta tulee heijastumaan myös viennin kasvuun.

Väestökehityksen laskeva trendi jatkuu, mutta positiivista on muista kunnista saatu muuttovoitto. Monipaikkaisuus ilmiönä on konkretisoitunut, ja on opittu tunnistamaan ilmiöitä, joita kannattaa tehdä. Lähtökohtaisesti maakunnan tilanne on monilla aluetalouden mittareilla haastava. Alueella näkyy korostuneesti rakennemuutoksen, matalan koulutustason, väestön ikääntymisen ja ylisukupolvisen syrjäytymisen vaikutukset.

Venäjän hyökkäyssota vaikuttaa edelleen monin tavoin ja heijastuu läpileikkaavana yrityskenttään ja kuluttajien käytettävissä oleviin tuloihin. Vaikutukset heijastuvat koulutukseen, opiskelijamääriin, tutkimukseen, matkailuun ja tapahtumiin. Alueella arvioidaan olevan noin 1 500–2 000 ukrainalaista.

Alueella on käynnissä ja valmisteilla niin teollisuuden, kaupan, rakentamisen kuin matkailun investointeja. Investointiympäristön epävarmat näkymät voivat vaikuttaa eteenpäin menemiseen. Toteutuvienkin investointien kohdalla on varauduttava hintojen nousuun. Alkutuotannolla on alueella vahva merkitys, joten vaikutukset näkyvät alueella vahvasti.

Lähde: Valtiovarainministeriön taloudellinen katsaus joulukuun 2022, Alueelliset kehitysnäkymät syksy 2022, Kuntarahoitus suhdanne-ennuste 14.3.2023.

Kuntien talouskehitys

Kuntatalous oli vuonna 2022 juuri ja juuri tasapainossa. Noin 300 miljoonan euron alijäämään asettunut toiminnan ja investointien rahavirta ja muut kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvioiden tunnusluvut vuodelta 2022 julkistettiin helmikuun alussa.

Verokehitys oli viime vuonna niin kunnissa kuin valtiolla vahvaa. Yhteisöveron tuotto kasvoi peräti 7 prosenttia, kunnallisvero 5 prosenttia ja kiinteistöverokin yli 6 prosenttia. Myös peruspalvelujen valtionosuudet kasvoivat sote-uudistuksen alla reilulla kuudella prosentilla.

Tilastotiedot kuntien vuoden 2022 kulukehityksestä ovat sen sijaan jännitysnäytelmää paitsi kunnille niin myös vuoden 2023 alussa aloittaneille hyvinvointialueille. Kesän jälkeen lopullisesti selviävä sote-kulujen taso suhteessa ministeriön sote-siirtolaskelmiin vaikuttaa nimittäin sekä kuntien että hyvinvointialueiden rahavirtoihin tulevina vuosina.

Helmikuun tilinpäätösarvioissa menokehitys raportoidaan kululajeittain. Kulujen kasvu oli ripeää. Kunnissa kulut kasvoivat vajaat 5 prosenttia ja kuntayhtymissä vajaat 2 prosenttia. Erityisesti kuntayhtymien tilastotietoihin liittyy vielä paljon epävarmuutta keskeneräisten laskutusten ja raportointien vuoksi. Kuntayhtymien menot tulevatkin kasvamaan ennakkotiedoista vielä reippaasti.

Palveluiden ostot lisääntyivät viime vuosien tapaan kuntataloudessa erittäin nopeasti: noin 12 prosenttia. Sen sijaan kuntien ja kuntayhtymien palkkakulujen kasvu oli yllättävän vaimeaa: vain noin 2 prosenttia. Palkkojen kahden prosentin nousuvauhti on vain 0,2 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kuntien palkkasopimusten vuosikeskiarvon muutos viime vuonna. Niukka kuntien palkkasumman kasvu saattaa olla merkki huomattavista vaikeuksista saada avoimiin työpaikkoihin ammattitaitoisia työvoimaa. Työvoimaa on

liukunut myös muun muassa hyvinvointialueiden valmisteluun.

Kuntien ja kuntayhtymien energiakulut, muun muassa sähkö, kaasu ja lämmitys, nousivat viime vuonna ripeästi. Energiakulut lisääntyivät edellisvuodesta noin 8 % ja aiheuttivat kuntatalouteen viime vuonna noin miljardin euron kulut. Hintatason nousu tulee välittymään ruuan, ostopalvelujen ja esimerkiksi korkojen kustannuksiin vielä pitkään. Vuonna 2022 kuntien kustannusten nousu Venäjän sotatoimien vuoksi pysyi kuitenkin melko maltillisena. Keskeisenä tekijänä olivat kuntien korkosuojaukset ja ostoihin liittyvät pitkät sopimuskaudet.

Kuntien eriytyminen kiihtyi viime vuonna. Vuosikate heikkeni kaikissa kuntakokoryhmissä, mutta pudotus oli isoissa kaupungeissa muita kuntakokoryhmiä vähäisempää. Suurin pudotus oli kuitenkin 40 000–100 000 asukkaan kuntakokoryhmässä. Kuntien talous eriytyi myös alueellisesti. Vahvimmat tilikauden tulokset tehtiin muutamassa kaupungissa, muu kuntakenttä oli nollan tuntumassa tai miinuksella esimerkiksi Kymenlaaksossa tai Pohjois-Karjalassa.

Kuntakenttä eriytyi myös investointien ja velkaantumisen suhteen. Investointimenot kasvoivat kuntayhtymissä erittäin voimakkaasti, mutta kunnissa maltillisemmin. Suurimpien kaupunkien investoinnit ja lainakanta pysyivät lähes aikaisempien vuosien tasolla, mutta lainakanta väheni viime vuonna 188 kunnassa. Kunnat ottivat viime vuonna syömävelkaa vain noin 12 miljoonaa euroa.

Viime vuosi oli monella tapaa hyvin poikkeuksellinen, sillä sitä hämmensi niin korona, sota Ukrainassa kuin sote-valmistautuminen. Vuoden alussa asetettiin vielä lukuisia koronarajoitustoimia muun muassa ravintoloiden ja liikuntapalveluiden toiminnalle, eikä koronapandemia ole hävinnyt yhteiskunnastamme sen jälkeenkään. Kuntien sote-palvelut toimivat koronan ennaltaehkäisyssä, testaamisessa ja po-

tilaiden hoidossa varsin ketterästi muun muassa valtion koronatuen avustamana.

Helmikuussa käynnistynyt sota Euroopassa aloitti puolestaan ennätyksellisen pakolaisaallon, varautumistoimet ja mul- listi markkinahintoja sekä yritysten toi- mintaedellytyksiä. Kustannukset nousivat budjetoitua enemmän, mutta toistaisek- si kuntien palvelut ovat toimineet hyvin myös tässä kriisissä. Voimakkaimmin vii- me vuoden tilinpäätösarvioita heilauttavat kuitenkin poikkeukselliset myyntivoitot muun muassa sote-kiinteistöistä. Satun- naiserät väistyvät tulevina vuosina, mutta niiden mukana väistyvät myös kuntien, pl. Helsinki, sote-paineet. Tulevina vuosina kuntien talous ja palveluiden järjestämi- nen on ennustettavampaa.

Lähde: www.kunnat.net: pääekonomistin palsta

Työllisyys

Hämeen ELY-keskuksin alueen kunnis- sa oli joulukuun lopussa 18 562 työtöntä työnhakijaa, joista 1754 oli kokoaikaises- ti lomautettuja. Se on 1543 vähemmän (7,7 %) kuin vuotta aiemmin. Lasku johtui muiden työttömien määrän vähentymi- sestä, sillä lomautettujen määrä oli hive- nen vuodentakaista korkeammalla. Mar- raskuuhun verrattuna työttömien määrä TEtoimistossa ja kuntakokeiluissa lisään- tyi 1585:llä. PäijätHämeessä oli 11 520 työ- töntä työnhakijaa eli 809 vähemmän (6,6 %) kuin vuosi sitten. Marraskuuhun verrat- tuna määrä kasvoi 988:lla (9,4 %).

Työttömien työnhakijoiden osuus työ- voimasta oli korkein Hartolassa (16,0 %), Heinolassa (14,4 %) ja Lahdessa (13,9 %). Matalimmat osuudet olivat Hollolassa (7,5 %) ja Asikkalassa (8,5 %). Työttömyysas- te oli vuodentakaista matalampi muissa kunnissa paitsi Hartolassa ja Heinolassa. Maakunnassa työttömien osuus työvoi- masta oli 12,4 % eli 0,9 %yksikköä ma- talampi kuin vuosi sitten. PäijätHämeen työttömyysaste on maakunnista toiseksi korkein PohjoisKarjalan (13,4 %) jälkeen. Heinolan osalta työttömyysaste kasvoi 0,1 %-yksikön edelliseen vuoteen nähden ja

aktiivointiaste puolestaan laski.

Työttömien osuus työvoimasta kk lopussa (12/2022)

KUNTA	12/2022	11/22	12/21	muutos 11/22	muutos 12/21
Asikkala	8,5	7,1	10,3	1,4	-1,8
Hollola	7,5	6,7	8,8	0,8	-1,3
Iitti	9,5	8,5	10,4	1,0	-0,9
Kärkölä	9,7	8,6	9,9	1,1	-0,2
Lahti	13,9	12,8	14,9	1,1	-1,0
Orimattila	10,3	9,4	11,0	0,9	-0,7
Padasjoki	11,6	10,5	12,0	1,1	-0,4
Lahden seutu	12,2	11,2	13,3	1,0	-1,1
Hartola	16,0	12,3	11,4	3,7	4,6
Heinola	14,4	13,1	14,3	1,3	0,1
Sysmä	10,7	9,0	10,9	1,7	-0,2
Heinolan seutu	14,1	12,5	13,5	1,6	0,6
PÄIJÄT-HÄME	12,4	11,4	13,3	1,0	-0,9

Aktiivointiaste kuukauden lopussa (12/2022)

KUNTA	12/2022	11/22	12/21	muutos 11/22	muutos 12/21
Asikkala	30,4	37,5	23,1	-7,1	7,3
Hollola	28,2	32,1	21,8	-3,9	6,4
Iitti	27,9	32,4	27,0	-4,5	0,9
Kärkölä	35,6	40,4	32,9	-4,8	2,7
Lahti	25,2	28,5	23,7	-3,3	1,5
Orimattila	24,4	27,0	21,5	-2,6	2,9
Padasjoki	19,0	19,9	20,7	-0,9	-1,7
Lahden seutu	25,8	29,2	23,6	-3,4	2,2
Hartola	22,1	29,3	33,1	-7,2	-11,0
Heinola	20,7	23,9	22,4	-3,2	-1,7
Sysmä	33,0	35,9	34,9	-2,9	-1,9
Heinolan seutu	22,3	25,8	25,0	-3,5	-2,7
PÄIJÄT-HÄME	25,4	28,8	23,8	-3,4	1,6

Väestö

Kaupungin asukasluku pienentyi, ollen vuoden lopussa 18 202 asukasta luonnol- lisen väestönkasvun (vähentymisen) joh- dosta. Nettomuutto oli kuitenkin positiivi- nen 77 asukasta.

1.1.4 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Toiminta ja strategian toteuttaminen

Vuoden 2022 tavoitteita on pystytty toteuttamaan kohtuullisen hyvin Covid-19 vaikutuksista, Ukrainan sodan aiheuttamista vaikutuksista ja hyvinvointialueuudistuksen valmistelusta huolimatta. Toiminta on ollut strategisten linjausten mukaista, mutta kaikkia strategisia tavoitteita, erityisesti talouden osalta ei kyetty saavuttamaan vuoden 2022 aikana. Myöskään kaikkia mittareita ei ole pystytty käyttämään toteutumisen seurannassa.

Indeksityö on ollut käynnissä v. 2021–2022, mutta indeksilukuja ei vielä kaikilta osin ole saatavilla (hyvinvointi-indeksi, elinvoimaindeksi, kestävän kasvun indeksi) niin vuoden 2022 osalta. Kestävän kasvun indeksi kasvoi vuoden 2021 indeksiluvusta (98,65) siten, että oli vuonna

2022 122,67. Nettomuutto kasvoi vuonna 2022 (77 hlö), henkilöstökyselyn tulokset ovat linjassa verrokkikuntiin ja edelliseen vuoteen.

Kevan työhyvinvointikyselyn tulokset Heinolassa paranivat kaikilla kyselyn aihealueilla: Työ sujuminen, Työtehtävät ja omat voimavarat, Lähiesihenkilötyö ja Työnantajan toiminta. Poikkeuksena kokemus työajan riittävydestä oman työn tekemiseen sai edellisvuotta heikomman arvosanan.

Talouden osalta velkamäärä ei pienentynyt vaan kasvoi 118 milj. euroon ja nettomenojen kehitys oli voimakas (6 %). Asukaskysely toteutettiin toista kertaa v. 2022 ja tulokset olivat vuoden 2021 tasolla. Tilatehokkuuden tehostamiseksi kiinteistöistä tehtiin myyntipäätöksiä, mutta täsmällisiä tietoja tilatehokkuudesta ei kuitenkaan ole saatavilla.

Strateginen päämäärä, tavoitteet 2022/2030 (ja mittarit)

Hyvinvoinnin kasvu

- 2022: Indeksiluku paranee | 2030: Hyvinvointi lisääntyy (hyvinvointi-indeksi)
- 2022: Positiivinen kehitys | 2030: Kasvu tapahtuu kestävästi (kestävän kasvun mittari)

Uudistuva työ ja asuminen

- 2022: Indeksiluku paranee | 2030: Keskustan elinvoima kasvaa (elinvoimaindeksi)
- 2022: Positiivinen | 2030: Nettomuutto kasvaa (nettomuuton määrä)

Toimija keskiössä

- 2022: Kokonaistulos positiivinen | 2030: Heinolan arvostus kasvaa (kyselyt)
- 2022: Arvosana parempi kuin 3/5 | 2030: Päätöksenteko perustuu tietoon (valtuustokysely)
- 2022: Tulos vähint. valtakunnallista keskiarvoa (vrt. Keva) | 2030: Henkilöstö on motivoitunut (henkilöstökysely)

Talouden tasapaino

- 2022: Velkamäärä enint. 7 000 €/asukas | 2030: Velkamäärä vähentyy (velat ja vastuut/käyttötulot)
- 2022: Pienenee, käyttöaste kasvaa | 2030: Tilatehokkuus paranee (m²/aslakas, käyttöaste)
- 2022: Kasvu pienempi kuin indeksi | 2030: Nettomenojen kasvu on hallinnassa (tarvevakioidujen menojen kasvu suhteessa lulkisten menojen indeksin)

Toiminta vuonna 2022

Historian ensimmäiset aluevaalit järjestettiin keväällä 2022, mikä on näkynyt myös erityisesti hallinnon tuen tehtävissä. Hyvinvointialueuudistus on muutoinkin näytellyt merkittävää roolia sosiaali- ja terveyspalveluiden lisäksi muillakin toimialoilla, sillä valmistelutyö on vienyt paljon resursseja, erityisesti ICT:n, talouden, henkilöstön ja asianhallinnan osalta.

Vuonna 2022 tehtiin merkittävä päätös myös Sarastia Oy:n palveluiden irtisanomisesta. Heinolan kaupunki siirtyy tehtyjen päätösten mukaisesti vuoden 2024 alusta maakunnallisen yhtiön Provincia Oy:n asiakkaaksi, mikä tarkoittaa myös HR- ja talousjärjestelmien uudistusprosessin käynnistymistä. Talouden ja HR:n järjestelmien kehittäminen siirtyi näin olleen osaksi järjestelmäuudistusta, joka toteutetaan vuoden 2023 aikana (käyttöönotto 1.1.2024).

Vuonna 2022 toteutettiin osallistava strategian päivitysprosessi, mikä on näkynyt mm. viestinnässä sekä vuoden 2023 talousarvion laadinnan ohjeistuksissa. Lisäksi otettiin käyttöön uusi kokousjärjestelmäohjelma Cloudmeeting. Myös osallistuva budjetointi eli OSBU on onnistuneesti toteutettu ensimmäistä kertaa vuonna 2022. Keväällä 2022 laadittiin lisäksi digitiekartta, jonka avulla kehitetään digitalisaatiota systemaattisesti vaiheittain. Vuonna 2022 saatiin valmiiksi myös Ilmastotiekartta HIT, nimeltään Ilmastopositiivinen Heinola 2030. Se sisältää runsaasti vähähiilisyysnäkökulmia kehittämiskohteita ja toimenpiteitä.

Sosiaali- ja terveystoimen vuotta leimasi edelleen korona ja sen aiheuttamat toimenpiteet ja haasteet. Hyvinvointialueuudistuksen valmistelu on vaikuttanut merkittävästi vuonna 2022 sekä sosiaali- ja terveyspalveluissa että tukipalveluissa. Lisäksi henkilöstöresurssoinnissa on ollut merkittäviä haasteita riittävän työvoiman saamiseksi.

Hyvinvoinnin toimialan yksi keskeisimmistä haasteista oli valmistautuminen siihen, että opiskeluhoitopalvelut olivat siirtymässä hyvinvointialueelle 1.1.2023 ja tämä toisi kunnille mahdollisesti myös lisävastuita ja -tehtäviä. Korona vaikutti alkuvuodesta myös erityisesti varhaiskasvatuksen toimintaan. Keväällä kunta-alan työtaistelusta johtuvat vuoronvaihto- ja ylityökiellot vaikeuttivat palveluiden järjestämistä erityisesti virikkeellinen elämäpalvelualueella ja varhaiskasvatuksessa. Valmistautuminen ukrainalaisten vastaanottoon käynnisti puolestaan valmistavan opetuksen ryhmien perustamisen sekä kotouttamiseen liittyviä tehtäviä.

Elinvoimapaalveluihin keskeisesti vaikuttava merkittävä muutos on valtakunnallinen TE2024-uudistus, johon elinvoimatoimialan elinkeino- ja työllisyydenhoitopalveluissa on lähdetty valmistaumaan vuoden 2022 aikana.

Heinolan kaupunki on mukana Päijät-Hämeen kaupunkiseudun MAL-sopimuksessa ja Heinolan kaupungin vuonna 2022 laaditun ilmastotiekartan kehittämiskohteet ovat yhteneviä Päijät-Hämeen ilmastotiekartan kanssa

Suotuisaa muuttoliikkeettä Heinolaan on pyritty edelleen vahvistamaan markkinomalla Heinolan tapahtumia ja Heinolaa asuinpaikkana erityisesti lapsiperheille. Yhä kohdennetumpaa markkinointia jatketaan vuoden 2023 aikana. Myös yritystonttien myyntiä on lähdetty työstämään entistä sujuvammaksi, missä keskeistä on ollut selkeyttää kaupungin omaisuuden myyntiprosessia yhdessä teknisen toimialan ja yhteisten palveluiden kanssa.

Yritysten toimintaa on edelleen vaikeuttanut osaavan työvoiman saatavuusongelma ja samanaikaisesti sosiaalisena ja taloudellisena haasteena on korkea pitkäaikaistyöttömyys. Työttömien työnhakijoiden määrä on ollut Heinolassa vuoden 2022 aikana kasvussa. Työllisyyden parantamiseksi on vuoden 2022 aikana tehty

käytännönläheistä yhteistyötä yritysten, TE-toimiston ja koulutuskeskus Salpauksen kanssa.

Tekniikkatoimialalla toteutettiin merkittäviä investointihankkeita kuten Kailas-talo sekä infran rakentaminen. Kaupungin kiinteistöomaisuuden luokittelua valmisteltiin ja kiinteistöjä myytiin sote-uudistuksen takia (terveyskeskus, Hopeasilta ja pelastusasema). Kaupungin kiinteistöjen energiatehokkuutta edistettiin aurinkovoimaloiden käyttöönotolla (lukio ja Kailas-talo), automaation säädöillä ja käyttäjien omilla energiansäästötoimilla. Myös hyvinvointialueuudistuksen valmistelu näkyi erityisesti ruoka- ja siivouspalveluissa.

Covid-19 vaikutukset toimintaan ja talouteen

Covid-19 -virus vaikutti edelleen kaupungin toimintaan ja talouteen vuonna 2022, mutta vaikutus on ollut aiempia vuosia pienempi. Aineet ja tarvikkeet ovat kasvaneet mm. lisääntyneiden suojoin- ja tarvikkehankintojen johdosta, mutta näihin

on saatu myös avustusta menojen kattamiseksi.

Talous

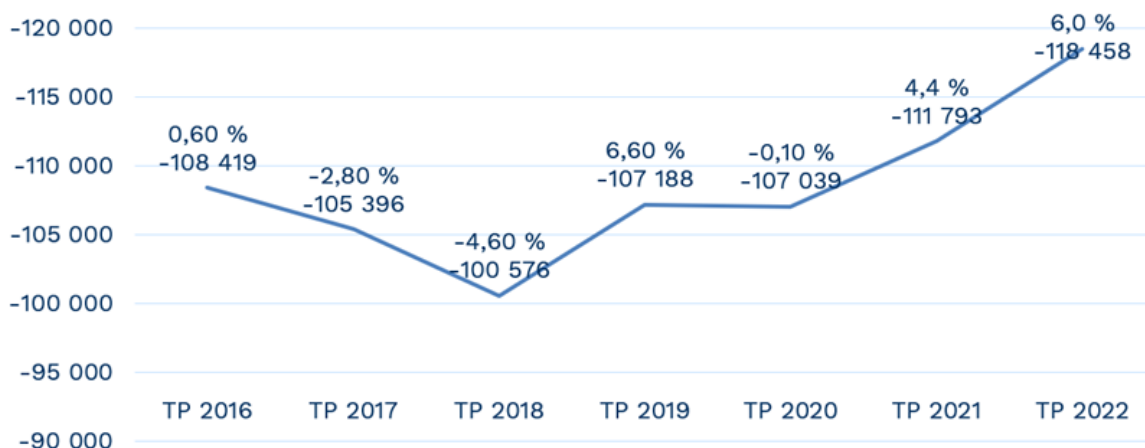
Toimintatuotot vähentyivät v. 2022 aikana n. 270 t euroa, mutta ylittivät talousarvion yli 4 milj. eurolla, talousarvion ylitys tulee pääosin sosiaali- ja terveystoimen maksutuottojen ylittymisestä.

Toimintakulut kasvoivat kokonaisuudessaan 6,6 milj. euroa eli 4,3 %.

Henkilöstömenot kasvoivat palkkaratkaisusta huolimatta kohtuullisen maltillisesti, n. 1,8 milj. euroa eli n. 3,1 %, mikä on huomattavasti edellisen vuoden kasvua pienempi. Palveluiden ostot kasvoivat 3,9 milj. euroa (5,5 %)

Toimintakatteen osoittama alijäämä kasvoi toimintakulujen kasvusta ja tuottojen vähentymisestä johtuen voimakkaasti vuoden 2022 aikana, 6,7 milj. eur (6 %). Suurin osa kasvusta johtuu sosiaali- ja terveystoimen menojen kasvusta.

Toimintakatteen kehitys 2016-2022

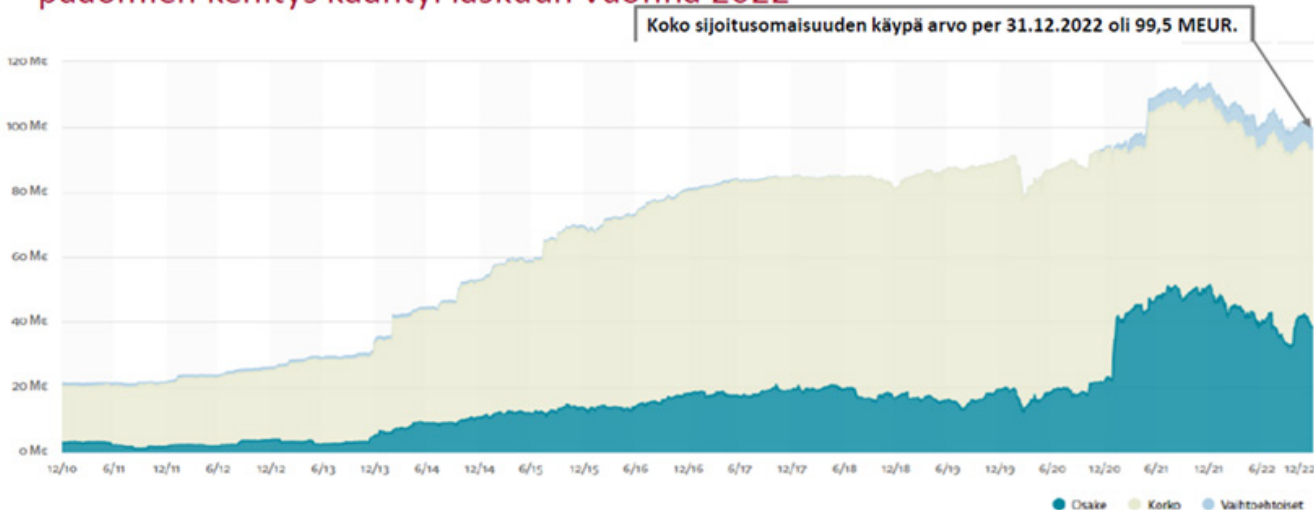

Verorahoitus kasvoi kokonaisuudessaan peräti 7,9 milj. euroa eli 6,5 %. Verotulojen kasvu oli kohtuullinen, n. 3,2 milj. euroa (4,4 %). Valtionosuudet kasvoivat lähes 5 milj. euroa (9,6 %).

Rahoitustuotot ja kulut poikkeuksellisesti

(netto) vähenivät yleisen taloudellisen tilanteen johdosta vuonna 2022 ja kuluksi kirjattiin n. 2,7 milj. euroa, mikä on lähes 8 milj. eur edellisen vuotta pienempi joutuksen pitkälti energiasijoitusten heikosta tuotosta. Sijoitussalkun käypä arvo väheni n. 10 milj. eurolla vuoden 2022 aikana.

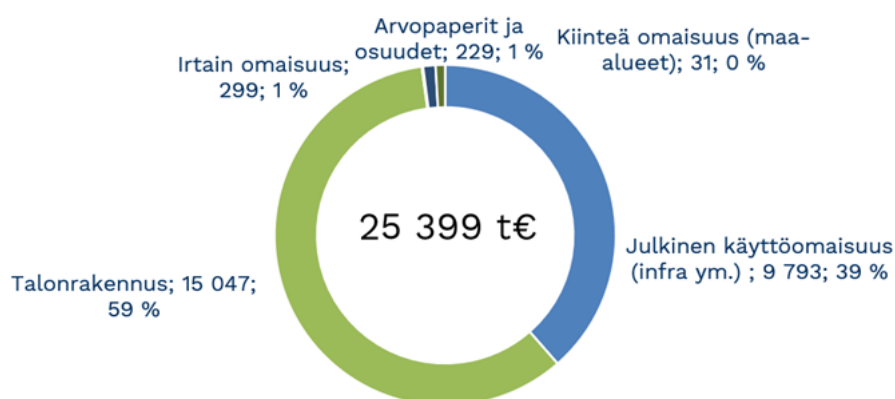
Koko sijoitussalkun pääomien kehitys 2010-2022 – pääomien kehitys kääntyi laskuun vuonna 2022

Investointihankkeita toteutettiin edelleen paljon v. 2022 (25,4 milj. eur) ja ne toteutuivat ja etenivät pääosin suunnitellusti, merkittävimpinä investointeina Kailas-talo n. 13 milj. euroa sekä infran kehittäminen (kuntatekniikka) 9,9 milj. euroa,

jossa on panostettu mm. kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden kehittämiseen. Kaupungin investointitaso on ollut useamman vuoden korkealla tasolla ja tulorahoitus ei pitkällä aikajänteellä ole riittänyt kasvavaan investointitasoon.

Investoinnit

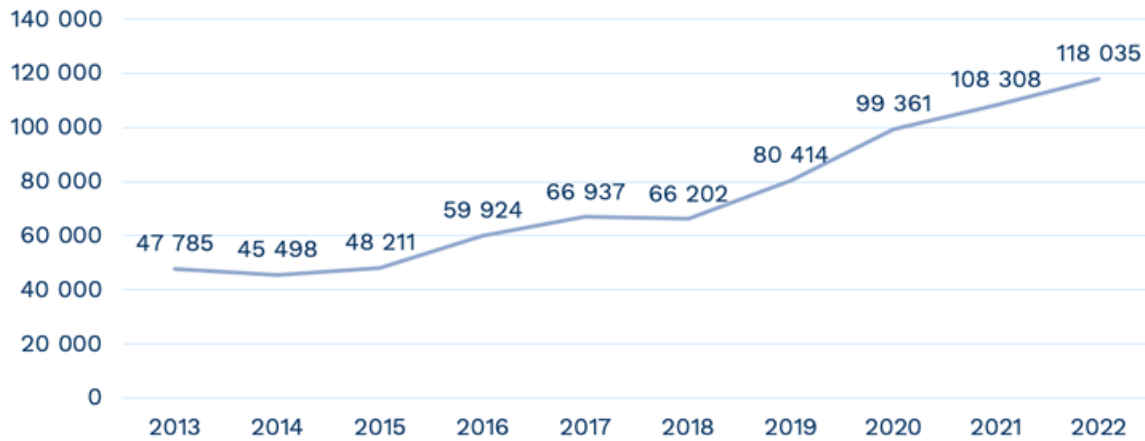

Vuonna 2022 lainamäärä jatkoi kasvuaan ja pitkäaikaista lainaa nostettiin 20 milj. euroa. Lisäksi käytettiin lyhytaikaisia lai-

noja eli kuntatodistuksia. Lainakanta vuoden 2022 lopussa oli yhteensä n. 118 milj. euroa (6 485 eur/asukas).

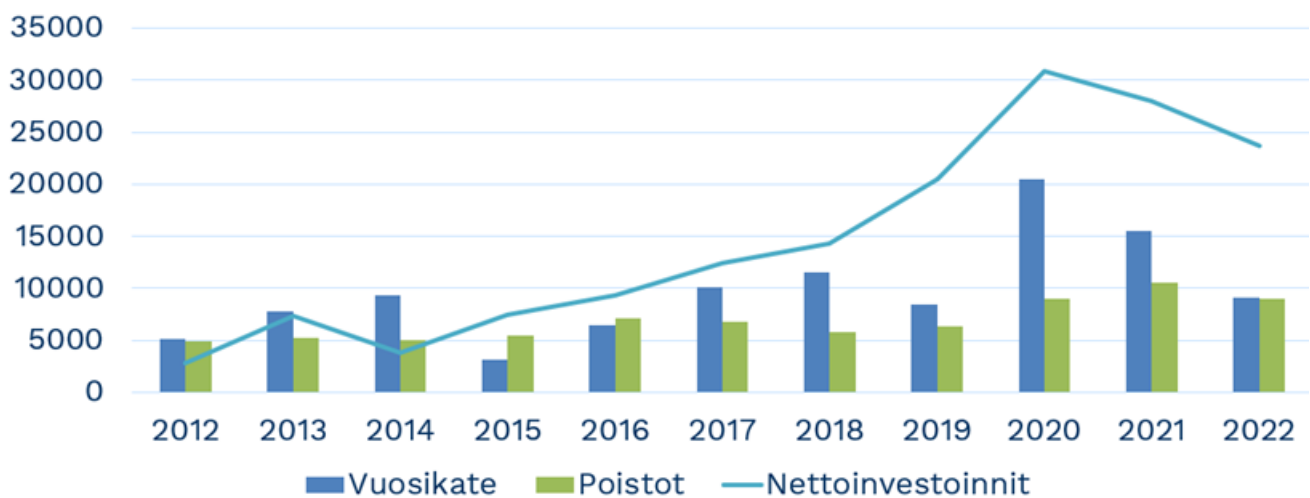
Lainakanta

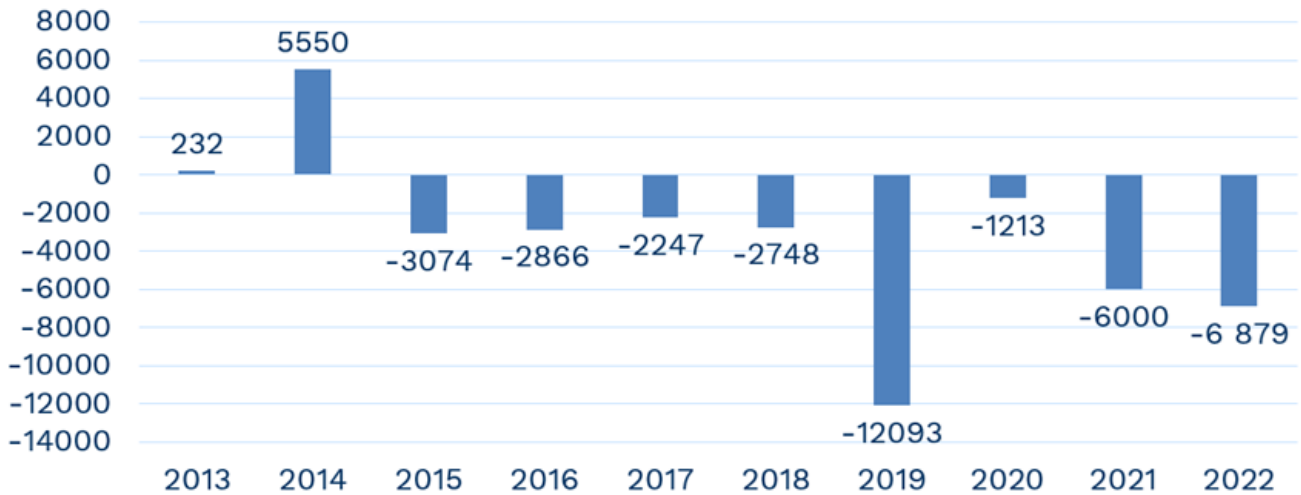
Tulorahoituksen riittämättömyys käy selville alla olevista kuvioista. Tulorahoituksen riittämättömyyttä on katettu velan otolla. Poistotaso suhteessa investoin-

teihin on varsin alhainen pitkistä poistoajoista johtuen ja toiminnan ja investointien rahavirta negatiivinen.

Tulorahoituksen riittävyys

Toiminnan ja investointien rahavirta

1.1.5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuoden 2022 tilinpäätöksen tulos on lähellä nollaa, n. 50 t euroa positiivinen. Tulosta parantavat edelliseen vuoteen nähden verorahoituksen kasvu ja pienentää puolestaan sijoitustuottojen kääntyminen kuluksi. On huomattava, että nettomenot kasvoivat varsin paljon, 6 %, mikä johtui enimmäkseen sosiaali- ja terveystalouksista. Heinola investoinut voimakkaasti tulevaisuuteen mm. investointien avulla. Vuoden 2022 investoinnit olivat yli 25 milj. euroa ja vuonna 2021 investoinnit olivat 22,3 milj. euroa. Edelleen korkea investointitaso kasvatti lainamäärää jälleen, asukaskohtaisen lainamäärän nousseen 6 845 euroon, mikä on varsin korkea.

V. 2023 toteutuneen hyvinvointialueuudistuksen merkitys Heinolan kaupungille on suuri. Sote-uudistus vaikuttaa Heinolan kaupungin talouteen heikentävästi. Toisaalta sote-menojen poistuminen helpottanee talouden ennakkointia, mutta pienentää myös taloudellista liikkumavaraa mm. talouden sopeuttamisen osalta. Toimintakate on puolittunut, samoin verorahoitus. Sote-menojen kasvu on vaikuttanut merkittävästi kaupungin nettomenojen kehitykseen, joten nettomenojen kehitystä saataneen taittumaan, kun

sote-menot siirtyvät hyvinvointialueelle. Toisaalta valtionosuuksien taso on romahtanut, kun ikääntynyt väestörakenne pienentää kaupungin saamien valtionosuuksia.

Korona-pandemia on vaikuttanut edelleen vuoden 2022 toimintaan ja talouteen ja todennäköisesti välillisesti jatkossakin. Väestörakenteen muutos tulee haastamaan ja on jo haastanut kuntien talouden. Lasten määrä vähenee, väestö vanhenee ja huoltosuhde heikkenee samalla kun verorahoituksen kasvu heikkenee.

Valtuuston hyväksymä talousarvio- ja suunnitelma vuosille 2023-2026 on arvioitu alijäämäiseksi. Suunnitelmavuosien arviointi on ollut haastavaa hyvinvointialueuudistuksen vaikutuksesta johtuen. Selvää on kuitenkin, että haasteita talouden osalta tulee olemaan. Vuoden 2023 liikkeenluovutuksen jälkeen on tarpeen tarkastella jäljelle jäävää organisaatiota ja resurssien mahdollista uudelleen kohdentamista. Seudullisen yhteistyön ja verkostojen sekä vastuullisuusnäkökulmien merkitys tulee korostumaan tulevaisuudessa. Talouden kokonaisvaltainen tasapainotarkastelu osana keväällä 2023 tehtävää muutosohjelmajärjestelmän, palveluverkon ja inves-

toimitason sekä nettomenojen tarkastelu ovat keskeisessä roolissa tulevaisuutta koskevien päätösten osalta. Valtuusto hyväksyi kaupungin strategian päivityksen

kokouksessaan 16.5.2022. Päivitetyssä strategiassa katseet on suunnattu kohti tulevaa ja luodaan välittämisen, uudistumisen ja tuloksellisuuden arvojen avulla Heinolaa, jossa on hyvä kasvaa.

1.1.6 Kaupungin henkilöstö

Henkilöstömääräisessä tarkastelussa havaitaan, että henkilöstömäärä vuoden viimeisen päivän tilanteessa on pysynyt ennallaan vuoteen 2021 verrattuna. Henkilöstön kokonaismäärä tilanteessa 31.12. oli 1267 henkilöä. Vuonna 2021 vastaava luku oli 1268. Henkilötyövuosien tarkastelussa kasvua on vuodesta 2021 ollut koko kaupungin tasolla yhteensä 12 htv.

Koko henkilöstön keski-ikä oli tarkasteluhetkellä 31.12. 48 vuotta, kunta-alalla se on keskimäärin 45,5 vuotta. Vakinaisen henkilöstön keski-ikä kunta-alalla keskimäärin on 47,6 vuotta, tämä luku Heinolan henkilöstöllä on 49 vuotta.

Sairauspoissaoloprosentti kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 4,9 %:sta 6,5 %:iin. Sairauspoissaolojen keskipituus oli 7,3 kalenteripäivää ollen vuonna 2021

7,8 kalenteripäivää.

Tilikauden henkilöstömenot olivat yhteensä 59,9 milj. euroa ja kasvoivat 3,1 % edelliseen vuoteen verrattuna. Kasvua selittävät mm. palkkatkaisun tuomat korotukset. Henkilöstömenojen kasvuun on vaikuttanut 1.6.2022 palkkojen 2 % yleiskorotus sekä 1.10.2022 palkkojen 0,53 % yleiskorotus. Sosiaali- ja terveystoimessa sekä varhaiskasvatuksessa olivat käytössä henkilöstön saatavuuden turvaamiseksi erilliskorvaukset.

Tilikaudelta on laadittu erillinen henkilöstökertomus.

1.1.7 Ympäristöasiat

Lupa- ja valvontatoimiala (ympäristön-suojelu ja rakennusvalvonta) edistää ympäristö- ja ilmastotavoitteita lähinnä erilaisilla muodollisilla lainsäädäntöön perustuvilla lupa- ja valvontakeinoilla eli viranomaispalveluilla.

Ympäristö- ja ilmastonäkökulmien kehittämistoimet tapahtuvat yritysten, kuntalaisten ja koko kaupunkiorganisaation työn tuloksena, joiden käynnistymistä viranomaispalvelut edistävät. Viranomaispalvelujen oma työ kohdistuu lähinnä projekti- ja hankekohtaiseen perehtymiseen ympäristön tilan seurannassa ja kerätyn tiedon analysointiin sekä tiedolla johtamiseen.

Merkittävimmät sitoumukset kaupunki on tehnyt liittymällä Aalborgin sopimukseen 1997, koordinoimalla ympäristöviikon tapahtumia vuodesta 1997, uudistamalla kestävän kehityksen ohjelmia 1999 lukien, liittymällä kuntien HINKU-verkoston 2019, edistämällä Päijät-Hämeessä ilmastokumppanuuksia vuodesta 2021 ja hyväksymällä MAL-sopimuksen vuosiksi 2021–2031.

Heinolassa saatiin vuonna 2022 valmiiksi Ilmastotiekartta HIT, nimeltään Ilmastopositiivinen Heinola 2030. Se sisältää runsaasti vähähiilisyysnäkökohtia ja toimenpiteitä. Tiekartan valmisteluun osallistui kaupungin työntekijöitä, yrittäjiä, valtuutettuja ja ulkopuolisia asiantuntijoita. Heinola teki myös alueellista ilmastotyötä Päijät-Hämeen liiton johdolla.

Heinolan hiilidioksidipäästöt ovat pienentyneet sitoumusten mukaisesti, mutta jatkossa päästöjen pienentämisessä tarvitaan myös hiilikädenjäljen vaikutuksia. Näiden vaikutusten saamiseen tarvitaan hiilinieluja kuten metsähoidollisia toimia, puurakentamista sekä bio- ja kiertotaloutta.

Kaupunki voikin vaikuttaa ilmastoasioihin monilla toimilla ja heijastusvaikutuksilla kuten toimintojen logistisella sijoittelulla, hankinnoilla, lisäämällä sähköistä asiointia ja asiakaspalvelua sekä monilla muilla kaupunkisuunnittelun ratkaisuilla. Suurimmat päästöt Heinolassa syntyvät lämmityksestä, liikenteestä ja teollisuudesta/työkoneista.

Energiaviraston kanssa solmittavassa KETS (kunnan energiatehokkuussopimus) -sopimuksessa Heinola on ollut mukana jo pidempään. HINKU-kuntana Heinolan tavoitteena on vähentää hiilidioksidipäästöjä 80 % vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä.

Vuonna 2022 toteutettiin ilmanlaadun yhteistarkkailu Ilmatieteen laitoksen toimesta. Heinolassa oli kaksi mittauspistettä, toinen Tommolassa ja toinen Viierumäellä. Niissä mitattiin pienhiukkasten, typpidioksidin ja PAH-yhdisteiden pitoisuuksia. Tulosten mukaan ilmanlaatu Heinolassa on parantunut verrattuna vuosien 2005–15 tasoon. Pohjavesien yhteistarkkailua jatkettiin optiovuodella 2022. Vuosittain tutkitaan myös muutaman järven vedenlaatua.

Energiankulutus laskussa

Vuoden 2022 energiamarkkinoihin vaikutti suuresti Venäjän aloittama hyökkäyssoita Ukrainassa, mikä nosti energian hintaa Euroopassa. Heinolan kaupunki osallistui syksyllä alkaneeseen valtakunnalliseen Astetta alemmas -energiansäästökampanjaan ja saikin vähennettyä sekä sähkön että erityisesti lämmön kulutusta mm. sisätilojen lämpötilaa laskemalla. Kaupungin työntekijöitä ja asukkaita on kannustettu energiansäästöön.

Kaupungin kiinteistöjen energiankulutus on jo muutenkin ollut laskussa viimeiset vuodet, ja sen myötä myös kaupungin hiilidioksidipäästöt ovat pienentyneet merkittävästi. Vuonna 2020 kiinteistöjen sähkönkulutus oli pienimmillään 10 vuoteen. Osaltaan pienentyneeseen energi-

ankulutukseen vaikutti poikkeuksellinen korona-aika, jolloin mm. käynnistyi etä- ja läsnätyön vuorottelu tilanteiden vaatimissa puitteissa. Etätyön lisääntyminen on herättänyt myös keskustelua toimittolujen tehokkaammasta käytöstä ja tilojen päivittämisestä vastaamaan uudistuneita tilatarpeita.

Vuonna 2022 kaupunki osti vesi- ja tuulivoimalla tuotettua vihreää sähköä. Kaupunki jatkoi myös kiinteistöjen energiankulutuksen ja päästöjen seurantaan vastuullisuus- ja energianhallintajärjestelmä EnerKeyn avulla. Kiinteistöjen ja vesilaitoksen energiankulutusta sekä päästöjä seurataan järjestelmän avulla aktiivisesti, minkä ansiosta poikkeava kulutus ja mahdolliset vikatilanteet saadaan korjattua tehokkaasti. Vuoden 2022 normitettu kokonaisenergian kulutus oli hiukan alhaisempi (1,1 %) kuin edellisvuonna.

Uusiin rakennuksiin on valittu lämmitysmuodoksi maalämpö, osin yhdistettynä kaukolämpöön. Kaukolämpö saadaan Stora Enson flutingtehtaan tuotantoprosessista ja se on suurelta osin puuperäistä. Vesilaitoksen osalta pääviemäriinjien suurimpia jätevesipumppaamoita saneerattiin. Saneerausten seurauksena pumppaamojen energiankulutus tehostuu ja ylivuotojen mahdollisuus pienenee.

Myös Ala-Musterin vedenottamon saneeraus on ollut käynnissä. Saneerauksessa vedenkäsittelylaitos uusitaan kokonaan. Uuden laitoksen käsittelyprosessi on entistä varmatoimisempi ja turvallisempi sekä henkilökunnan että vedenkäyttäjien kannalta.

Nostoja ympäristö- ja ilmastotoimista

- **Siltakadun ja Laaksokadun saneeraus** saatiin pääosin valmiiksi. Urakassa parannettiin kevyen liikenteen olosuhteita vastaamaan nykyisiä käyttötarpeita.
- **Kävelyn ja pyöräilyn verkoston** kehittämiseksi on jatkettu Sukurantien ja Sammontien kevyen liikenteen väylän suunnittelua yhteistyössä valtion kanssa.
- **Lähivirkistysalueiden käyttöä ja arkiliikuntaa** on edistetty toteuttamalla useita kansallisen kaupunkipuiston kehittämissuunnitelmia, mm. infotaulut. Vuonna 2022 uusittiin myös Sataojan luontopolun merkinnät ja muiden ulkoilureittien opastauluja.
- Kaupungin KETS-sopimukseen liittyvää **Enerkey-järjestelmän soveltamistehokkuutta** on kehitetty. Energiankulutusseurannan kohteiden kattavuutta on täydennetty. Enerkey-raportointiin on liitetty kohdekohtainen päästöraportointi. Lisäksi on otettu käyttöön tekoälyä hyödyntävä ilmanvaihdon automaattinen analysointityökalu (Ines). Myös katuvalaistuksen seuranta on parannettu.
- Kaupungin rakennuskannasta on laadittu korjausvelkaselvitys, joka on yksi keskeinen taustaselvitys kaupungin omaisuuden systemaattiselle johtamiselle, erityisesti toimitilatehokkuuden ja pitkäjänteisen kiinteistöstrategian edistämisen osalta.
- Uuteen Kailas-taloon asennettiin maalämpöjärjestelmä. Lukion ja Kailas-talon hiilineutraaliutta on nostettu edelleen katoille tulevilla **aurinkovoimaloilla**.
- Kesällä alkaneessa **Helmi-hankkeessa** kunnostetaan lintuvesiä Sysmässä ja Heinolassa.
- Kaupunkiin suunnitellaan uusien **fossilivapaiden voimaloiden** rakentamista ja tähän tarkoitukseen sopivia maa-alueita kartoitettiin (Huukinkorpi/tuulivoima, Laviassuo/aurinkovoima).
- **Lahden seudun ympäristöviikolla** heräteltiin kuntalaisia teemalla Luonnon monimuotoisuus. Viikolla järjestettiin erilaisia tapahtumia ja jaettiin ympäristöpalkinto. Ympäristöviikko toteutetaan seudullisesti yhteistyössä kuntien ympäristönsuojelun, eri oppilaitosten, varhaiskasvatuksen sekä

yhdistysten ja vapaaehtoisten kanssa.

- Jyränkölän Settlementin kanssa järjestettiin vastuullisuuteen ja **kestävään kehitykseen liittyviä luentoja**, jotka jatkuvat vuoden 2023 puolella.

- **Oppilaitosyhteistyö** jatkui ja Heinolan kaupungille tehtiin useita ympäristöalan oppinnäytteitä. Ne liittyivät muun muassa jätevesien puhdistukseen, ilmastotyöhön, hulevesiin ja ympäristökasvatukseen.

1.1.8 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Merkittävimmät riskit ovat vuonna 2022 olleet edelleen edellisten vuosien tapaan kaupungin kiinteistöissä, sopimusten hallinnassa, henkilöstössä, henkilöstön osaamisessa ja tietojärjestelmissä sekä tietoturvasessa, vanhoissa järjestelmissä sekä rahoituksessa. Myös avainhenkilörisikit on tunnistettu ja ovat edelleen relevantteja työkuormituksen ja osaamisvaateiden kasvaessa, töiden pirstaloituessa ja ennakoimattomuuden lisääntyessä. Henkilöstöriskeihin kuuluvaksi on tunnistettu näin ollen entistä enemmän myös henkilöstön jaksaminen. Järjestelmien osalta riskinä on vanhentuneet järjestelmät sekä järjestelmien integroimattomuus, tietoturvaosaaminen sekä järjestelmien käyttöön liittyvät osaamispuutteet. Talous- ja hr-järjestelmä uudistus v. 2024 tulee osin helpottamaan tilannetta ja mahdollistaa paremmin myös jatkokehittämisen.

Toiminnan rahoituksessa merkittävin riski liittyy edelleen investointien rahoittamiseen, mutta myös rakennusten kuntoon sekä korjausvelan tasoon. Investointitaso on edelleen ollut korkea, mikä on tarkoittanut suurta lainamäärää. Kiinteistöihin liittyväksi riskiksi on tunnistettu myös paikoin pitkät poistoajat ja tätä kautta korkeat tasearvot suhteessa taloudelliseen pitoaikaan. Rahoitusriskeiltä pitää pystyä suojautumaan lainankannan noustessa haastavan suureksi. Korkotason voimakas nousu v. 2023 alussa on tuonut esiin jälleen myös korkoriskien todennä-

köisyyden ja lainasalkun suojaustarpeen. Energiasijoitusten tuottojen kääntyminen negatiiviseksi on tuonut esiin myös näihin liittyvät riskit.

1.2 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäisellä valvonnalla ja riskienhallinnalla tarkoitetaan organisaation sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joilla pyritään varmistamaan toiminnan laillisuus ja tuoksellisuus. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa toiminnan johtamista, suunnittelua, päätöksentekoa ja toimintaprosesseja.

Asianmukaisesti järjestetty sisäinen valvonta edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa ja strategisten sekä toiminnan ja talouden tavoitteiden saavuttamista. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen perustuu kunnan perustehtävään, toimintaympäristön analysointiin, kuntastrategiaan sekä toiminnan ja talouden tavoitteisiin.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ulottuvat koko organisaatioon ja kaikkeen sen toimintaan. Se kattaa kaupungin ja kaupunkikonsernin toiminnan lisäksi osallistumisen kuntien yhteistoimintaan sekä muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kaupungin toiminta on taloudellista ja tuoksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävä ja luotettava ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Sisäinen valvonta toteutuu Heinolassa mm. selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakona, valvonta- ja raportointivelvoitteina, tietojen ja tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena, sopimusten hallintana, osaamisena ja väärinkäytösten ehkäisynä. Näissä on kuitenkin osin todettu myös haasteita vuoden 2022 aikana.

Heinolan kaupungin selonteko sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta perustuu toimialojen antamiin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selontekoihin.

Heinolan kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet on päivitetty vuonna 2022 (valtuusto 5.9.2022/42 §). Sisäisen valvonnan perusteasiakirjan tarkoituksena on varmistaa ja edistää sisäisen valvonnan käytännön toteutusta Heinolan kaupunkikonsernissa sekä tiedottaa sisäisen valvonnan merkityksestä, velvoitteista ja vastuista koko henkilöstölle. Asiakirjassa määritetään sisäisen valvonnan vastuuta sekä tehtäviä toimenpiteitä ja toimintaan liittyviä raportointivelvoitteita.

Hallinto- ja johtamistapa

Kaupungin hallinto- ja johtamiskulttuuri perustuu kuntalain, hallintolain sekä muiden säännösten lisäksi kaupungin toimintaa ohjaaviin periaatteisiin, sääntöihin sekä ohjeistettuihin toimintatapoihin. Eriytynyt vastuu hallinto- ja johtamiskulttuurin luomisessa, viestinnässä, toimeenpanossa, ylläpitämisessä ja poikkeamiin reagoinnissa on ylimmällä johdolla, johtavilla viranhaltijoilla ja esimiehillä.

Päätöksenteko ja delegointia koskevat linjaukset on kuvattu hallintosäännössä ja toimialakohtaisissa toimintaohjeissa. Lisäksi eettiset ohjeet, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet, konserniohje ja hankintaohje sekä talousarvion täytäntöönpano-ohjeet tukevat sisäisen valvonnan toimivuutta. Paikalliset säännöt, ohjeet ja ohjelmat löytyvät kaupungin intranetistä ja ovat sieltä kaikkien organisaatiossa toimivien saatavilla.

Kaupunginhallitus antaa vuosittain talousarvion laadintaohjeen ja täytäntöönpano-ohjeen ja Tositteiden hyväksyjät hyväksytään vuosittain käyttösuunnitelmien yhteydessä. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden seuranta on vaiheistettu ja laadittu aikataulu vuosikellon avulla.

Hyvä hallinto- ja johtamistapa toteutuu pääsääntöisesti organisaation päätöksenteossa ja toiminnassa. Toimialoilla noudetaan annettuja sääntöjä ja ohjeita.

Riskienhallinta

Kuntalain vaatiman kokonaisvaltaisen riskienhallinnan toteuttamiseksi kaupungissa on käytössä yhteinen toimintatapa. Riskienhallintaa toteutetaan osana talous- ja toimintasuunnittelua. Riskit arvioidaan talousarvion laadinnan yhteydessä toimialoittain ja hallintatoimenpiteiden toteutumasta raportoidaan tilinpäätöksen lisäksi myös 6 kk:n osavuosikatsauksessa.

Toiminnan järjestämisen riskienhallinnassa on käytössä mm. turvallisuus- ja kriisi- ja valmiussuunnitelmat, joita tarkastellaan ja päivitetään säännöllisesti. Pelastussuunnitelmat ovat kiinteistökohtaisia. Päiväkodit ja koulut ja järjestävät säännöllisesti poistumisharjoituksia, mutta muilta osin poistumisharjoitusten järjestämisessä on edelleen parannettavaa. Kaupungintalon pelastussuunnitelmaa on päivitetty v. 2022 aikana. Kriisiviestintäohjeet on päivitetty v. 2022.

Sijoitustoiminnan perusteet -asiakirja on päivitetty vuonna 2020. Lisäksi on laadittu erillinen sijoitussuunnitelma. Molemmissa on huomioitu sijoitustoimintaan liittyvät riskit. Lisäksi v. 2022 on aloitettu myös rahoitustoiminnan periaatteiden laadinta, riskinäkökulma huomioiden.

Osana riskienhallintaa on päätetty talouspalveluiden ulkoistamisesta kirjanpidon, reskontrien sekä maksuliikenteen ja vesilaskutuksen osalta. Lisäksi henkilöstöriskeihin on varauduttu myös ulkoistamalla palkanlaskentapalvelut 1.12.2021. Lisäksi tietoturvan ja tietosuojan parantamiseen on panostettu mm. tekniikan, välineiden, ohjeistuksen laadinnan ja tietoisuuden lisäämisen avulla. Navisec-tietosuoja-koulutus ja -sitoumukset ja ilmoituskanavat ovat käytössä koko organisaatiossa.

Valvontatoimenpiteet ja seuranta

Talousarvion yhteydessä on asetettu taloudelliset ja toiminnalliset (sitovat) tavoitteet. Talouden ja toiminnan tavoitteiden toteutumista ja tuloksellisuutta on arvioitu toimielimissä käsiteltävän kuukausiseurannan, osavuosikatsauksen sekä tilinpäätöksen yhteydessä. Raportoinnin tueksi on hankittu raportoinnin tukipalvelua ulkopuoliselta asiantuntijalta resurssihaasteista johtuen. Osavuosikatsauksen yhteydessä tytäryhtiöiden tilannetta on seurattu tunnuslukujen avulla.

Varojen käytön valvontaa suoritetaan talouden seurannan yhteydessä sekä tarkemmin laskujen tarkastamis- ja hyväksymismenettelyillä. Sijoitussalkkua seurataan erillisen raportointipalvelun avulla.

Strategian toteutumisen seuranta perustuu osavuosikatsauksiin, jotka käsitellään myös johtoryhmissä. Käytössä olevien järjestelmien vanhanaikaisuus ja toimintamallit hankaloittavat ajantasaista ja joustavaa taloustiedon saantia sekä analysointia. Taloushenkilöstön keskittäminen toimialoilta yhteisiin palveluihin on kuitenkin toteutettu ja toimintamalleja kehitetään yhdessä ulkoisen palvelutuottajan ja toimialojen kanssa.

Sopimushallinta tapahtuu asianhallintajärjestelmä Dynasty10:ssä, mutta sopimushallinnassa koetaan edelleen olevan puutteita. Sopimushallinnan osalta on tarpeen vielä selkeyttää prosesseja ja tarkentaa vastuita. Ruokapalveluissa toteutetaan omavalvontaa (OIVA-raportit, lakisääteinen, ympäristöterveys).

Heinolan kaupungilla on käynnissä yksi oikeusprosessi toimintatapoihin liittyen. Sisäisessä valvonnassa havaittujen puutteiden vuoksi on ostettu sisäisen tarkastuksen palvelua. Tästä on laadittu erillinen raportti.

Tieto ja tiedonvälitys

Ajantasainen ja avoin viestintä ja vuorovaikutus on välttämätöntä, jotta johto, henkilöstö ja sidosryhmät saavat oikea-aikaista ja tarkoituksenmukaista tietoa toimintaan vaikuttavista tekijöistä. Riskienhallinnan oleellinen osa on avoin tiedonkulku, havaittujen ongelmien ja riskien puheeksi ottaminen ja asianmukainen raportointi.

Tiedonkulkuun ja viestintään myös sisäisesti on panostettu edelleen v. 2022 aikana. Intran käyttöä on tehostettu viestintäkanavana.

Dynasty-asianhallintajärjestelmä sisältää toiminnot kokous-, asian-, viranhaltijapäätösten, sopimusten ja dokumenttien hallintaan. Keskitetty digikirjaamo -toimintamalli osaltaan edistää myös tiedonhallintaan ja sen kulkuun liittyviä riskejä.

Johtopäätökset

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen ja toteutuminen on Heinolan kaupungissa kohtuullisen hyvällä tasolla. Ohjeet ja säännökset ovat ajan tasalla, riskejä arvioidaan säännöllisesti ja niiden hallintaan on sovittu keinot, joiden toteutumista seurataan. Myös uusia välineitä kehitetään.

Riskienhallinta ja sisäinen valvonta on hyvällä tasolla, kun se on tuottanut omien auditointien kanssa selkeitä vinkkejä prosessien parantamiseksi. Tulee tietysti huomioida, että uudistukset edellyttävät järjestelmien ja toimintakulttuurin muutoksia. Tästä syystä kannattaa edetä muutoksissa systemaattisesti ja pitkäjänteisesti, että toiminnan arkea ei rasiteta tarpeettomasti tai saadaan vastuuhenkilöt sitoutumaan uudistuksiin.

Toimivaltaa koskevat säädökset ovat ajan tasalla ja hallintosääntöä on päivitetty vuonna 2022. Toiminnan ja talouden seurantaan on olemassa systemaattinen toimintamalli, joskin vanhentuneet järjes-

telmät ja henkilöstöresurssien puutteet esim. talouspalveluissa edelleen heikentävät toimintaa, johon on kiinnitettävä huomiota. Järjestelmä uudistus on käynnistetty v. 2023 alusta. Johdon ja esihenkilöiden tietoisuutta sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osalta tulee edelleen parantaa ja tarvittaessa hyödynnetään myös ulkopuolista riippumatonta asiantuntijaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiseksi.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Heinolan kaupungissa on yksi sisäisen tarkastajan virka, jota ei ole täytetty. Vuonna 2022 on ostettu sisäisen tarkastuksen palveluita IA Insight Public Oy:ltä tapauskohtaisen tarkastuksen suorittamista varten. Tästä on laadittu erillinen raportti, jonka havainnot hyödynnetään sisäisen valvonnan toimivuuden parantamiseksi. Tarpeen mukaan ulkopuolista asiantuntemusta hyödynnetään jatkossakin.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

	2022	2021
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	7 320	6 386
Maksutuotot	8 585	6 987
Tuet ja avustukset	3 573	4 071
Vuokratuotot	2 963	2 873
Muut toimintatuotot	1 422	1 977
TOIMINTATUOTOT	23 862	22 293
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	1 658	1 445
	25 521	23 738
TOIMINTAKULUT		
Palkat ja palkkiot	-47 533	-46 222
Eläkekulut	-10 598	-10 108
Muut henkilösivukulut	-1 790	-1 796
Henkilöstökulut yhteensä	-59 921	-58 126
Asiakaspalvelujen ostot	-47 293	-41 430
Muiden palvelujen ostot	-19 939	-19 720
Palvelujen ostot yhteensä	-67 232	-61 150
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 629	-8 144
Avustukset	-4 537	-4 774
Vuokratulot	-3 032	-3 073
Muut toimintakulut	-628	-265
TOIMINTAKULUT	-143 979	-135 532
TOIMINTAKATE	-118 458	-111 793
VEROTULOT	76 371	73 126
VALTIONOSUUEDET	53 805	49 109
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
Korkotuotot	69	37
Muut rahoitustuotot	6 826	6 693
Korkokulut	-580	-401
Muut rahoituskulut	-8 976	-1 233
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-2 661	5 096
VUOSIKATE	9 058	15 538
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 997	-8 647
Arvonalentumiset	0	-1 913
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-8 997	-10 560
TILIKAUDEN TULOS	61	4 978
POISTOERON LIS. (-) TAI VÄH. (+)	-18 680	12
VARAUSTEN LIS. (-) TAI VÄH. (+)	18 690	0
RAHASTOJEN LIS. (-) TAI VÄH. (+)	-21	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ+/ALIJÄÄMÄ-	50	4 990

Tuloslaskelman tunnusluvut

	2022	2021
Toimintatuotot / toimintakulut (%)	16,8	16,6
Vuosikate/ poistot (%)	100,7 %	147,1%
Vuosikate €/asukas	498	840
Asukasmäärä	18 202	18 497

Alkuperäisen talousarvion mukainen vuosikate oli 10,3 milj. eur ja tulosennuste 13 t eur voitollinen. Vuoden aikana käyttötalouden ulkoisia tuloarvioita nostettiin 0,5 milj. eur, määrärahoja nostettiin 0,5 milj. eur, verotuloja nostettiin 2,5 milj. eur ja rahoitustuottojen ja -kulujen nettoa pienennettiin 6,7 milj. euroa. Talousarvion vuosikate oli muutosten jälkeen 4,2 milj. eur.

Tilinpäätöksessä ulkoiset toimintatuotot ja valmistus omaan käyttöön ylittyivät 3,6 milj. eur ja toimintakulut ylittyivät 2,2 milj. eur, jolloin toimintakate muodostui 1,4 milj. eur budjetoitua paremmaksi. Tuottojen poikkeama johtui pääosin maksutuottojen paremmasta toteumasta ja kulujen ylitys puolestaan palvelujen ostojen ylittymisestä. Tuloslaskelman toimintakate (=netto menot) ilmoittaa, paljonko

toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate huononi (6,7 milj eur, 6,0 %) edellisestä vuodesta. Ulkoiset toimintatuotot kasvoivat 1,6 milj. euroa.

Ulkoiset toimintakulut nousivat edelliseen vuoteen nähden n. 8,4 milj. euroa. PH-HYKY:n maksusuudet ylittyivät 0,6 milj. eurolla talousarvioon nähden. Kokonaisuudessaan palvelujen ostot nousivat 6,1 milj. euroa.

Verotuloarvio ylittyi 0,5 milj. eur ja valtionosuusarvio 0,4 milj.eur.. Rahoitustuotot ja -kulut -ryhmän nettotuotto alitti muutetun talousarvion 0,6 milj. eurolla, johtuen arvioitua pienemmästä sijoitusten tappiosta. Verorahoitus yhteensä kasvoi edellisestä vuodesta 7,9 milj. euroa.

Verotulot

Kunnallisveroprosentti oli edelleen 20,50 ja maksuunpannut kunnallisverot nousivat 4,8 %.

Vuonna 2022 yhteisöverojen tuotto Heinolassa oli 5,0 milj. euroa eli 3,1 % edellisvuotta huonompi. Vuoden 2022 kiinteistöveroprosentit oli päätetty entisen suuruisiksi. Kiinteistöveron kokonaistuotto oli 6,5 milj. euroa eli 3,2 % edellisvuotta parempi.

Kaikki verolajit yhteen laskien verotulot kasvoivat edellisvuodesta 4,4 %.

Verotulojen erittely

	TP 2021 100 0e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut.jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama	Tot%
Kunnan tulovero	61 946	63 500 000	1 500 000	65 000 000	64 909 042,53	90 957,47	99,90
Kiinteistövero	6 009	6 200 000	0	6 200 000	6 451 916,07	-251 916,07	104,10
Osuus yhteisöveron tuoto	5 171	3 700 000	1 000 000	4 700 000	5 010 320,76	-310 320,76	106,60
VEROTULOT	73 126	73 400 000	2 500 000	75 900 000	76 371 279,36	-471 279,36	100,60

Valtionosuudet

Koronaepidemiaan liittyviä tukia ei enää maksettu valtionosuuden yhteydessä. Osana valtionosuuksia maksettiin edelleen verotulomenetysten korvauksia n. 10,4 milj. euroa. Valtionosuudet nousivat n. 10 % (4,7 milj. eur) edelliseen vuoteen nähden.

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus on negatiivinen johtuen tilityksistä vähennettävästä omarahoitusosuudesta.

Valtionosuuksien erittely

	TP 2021 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut.jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama	Tot%
Kunnan							
peruspalv.valtionosuus	34 457	37 430 100	0	37 430 100	36 959 004,00	471 096,00	98,70
Verotul. perustuva valtionosuuden tasaus	8 291	8 738 600	0	8 738 600	9 195 660,00	-457 060,00	105,20
Opetus- ja kultt.toimen valtionosuudet	-2 686	-2 696 000	0	-2 696 000	-2 720 972,00	24 972,00	100,90
Verotulomenetysten korvaus	9 047	9 927 300	0	9 927 300	10 371 795,00	-444 495,00	104,50
VALTIONOSUUDET	49 109	53 400 000	0	53 400 000	53 805 487,00	-405 487,00	100,80

Tilikauden 2022 vuosikate on 9,1 milj. eur. Poistoja ja arvonalentumisia kertyi 9 milj. eur, mikä on 1,3 milj. eur arvioitua vähemmän. Arvonalentumista ei vuonna 2022 kirjattu. Kailas-talon valmistuttua vuonna 2022 siihen vuonna 2021 tehty 18,7 milj. euron investointivaraus purettiin. Rahastojen lisäykseen kirjattiin 21 t. eur. johtuen yleiskatteiselle rahastolle (M&H Syrjälän rahasto) maksetusta korosta. Vuonna 2021 korkoa ei maksettu, johtuen matalasta korkotasosta. Tilikauden tulos on 61 t. eur ylijäämäinen.

Tilinpäätössiirtoina tuloutetaan yhteensä 18,7 milj. eur. poistoerojen vähennyksiä. Taseeseen kirjattava tilikauden 2022 ylijäämä on 50 t. eur (2021: 5 milj.eur).

1.3.2 Toiminnan rahoitus

(1000€)

TOIMINNAN RAHAVIRTA

Vuosikate	9 058	15 538
Tulorahoituksen korjauserät	-1 117	-1 697
	<u>7 940</u>	<u>13 841</u>

INVESTOINTIEN RAHAVIRTA

Investointimenot	-25 399	-22 339
Rahoitusos.investointimenoihin	1 713	643
Pys.vast.hyödykk.luovutustulot	8 867	1 855
	<u>-14 819</u>	<u>-19 841</u>

TOIMINNAN JA INVEST.RAHAVIRTA -6 879 -6 000

RAHOITUKSEN RAHAVIRTA

ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET

Antolainasaamisten lisäykset	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	45	45
	45	45

LAINAKANNAN MUUTOKSET

Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 000	0
Pitkäaik. lainojen vähennys	-13 303	-13 053
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 030	22 000
	9 727	8 947

MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET

Toimeksiant.var.ja po:n muutos	48	68
Vaihto-omaisuuden muutos	0	78
Saamisten muutos	207	-1 586
Korottomien velkojen muutos	3 452	-1 451
	3 707	-2 891

RAHOITUKSEN RAHAVIRTA 13 479 6 101

RAHAVAROJEN MUUTOS 6 600 101

RAHAVARAT 31.12.	106 637	100 037
RAHAVARAT 01.01.	100 037	99 936
RAHAVAROJEN MUUTOS	-6 600	-101

Rahoituslaskelman tunnusluvut

	2022	2021
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta	-28 931	-24 299

Kertymä kertoo, että investointien omarahointus ei ole toteutunut tällä aikavälillä. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus %: (100 * vuosikate/investointien omahankintameno)	38,2	71,6
---	-------------	-------------

Laskennallinen lainanhoitokate: (vuosikate + korkokulut)/ (korkokulut + laskennalliset lainanlyhennykset)	0,63	1,14
--	-------------	-------------

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja

Lainanhoitokate (vuosikate+korkokulut)/(korkokulut+lainanlyhennykset)	0,69	1,18
---	-------------	-------------

Tulorahoitus riittää lainojen korko- ja lyhennysmenoihin, kun lainanhoitokate on suurempi kuin yksi.

Kassan riittävyys, pv (365 x rahavarat 31.12 / kassasta maksut tilikaudella)	238	213
--	------------	------------

Kassan riittävyys ei kuvaa käytännön maksuvalmiutta, koska 90 % (96,4 M€) rahavaroista kuuluu Heinolan energia-rahaston sekä muihin pitkäaikaisiin sijoituksiin, joita ei käytetä maksuvalmiuden ylläpidossa. Kassavarojen riittävyttä on pidetty yllä kuntatodistuksilla.

Asukasmäärä	18 202	18 497
--------------------	---------------	---------------

Rahoituslaskelman esitystapaa on muutettu edelliseen tilinpäätökseen niin, että rahavarat ja rahavarojen muutos on yhteneväisiä.

Toiminnan rahoitusta tarkastellaan rahoituslaskelmalla ja siitä laskettavilla tunnusluvuilla. Tuloslaskelmaan verrattuna rahoituslaskelmassa käsitellään varsinaisen toiminnan lisäksi myös investoinnit ja rahoitustoiminta. Keskeinen talouden tasapainon mittari on vuosikatteen riittävyys investointien rahoittamiseen, jota seurataan investointien tulorahoitusprosentin avulla. Investointien tulorahoitusprosentti

–tunnusluvun arvo huononi edellisestä vuodesta ollen 38,2% (vuonna 2021 arvo 71,6 %.)

Lainat

Uutta pitkäaikaista lainaa nostettiin 20 milj.eur. Pitkäaikaista lainaa lyhennettiin n. 13,3 milj. euroa. Lainanhoitokykyä kuvaavan tunnusluvun arvo oli 0,69 (vuonna 2021 1,18). Lainanhoitokate huononi edelliseen vuoteen nähden vuosikatteen huonontumisen johdosta. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi.

1.3.3 Rahoitusasema ja sen muutokset

VASTAAVAA	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
AINEETTOMAT OIKEUDET	167	457
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	493	1 042
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	660	1 499
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
MAA- JA VESIALUEET	22 813	22 843
RAKENNUKSET	95 167	82 659
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	38 932	36 138
KONEET JA KALUSTO	2 294	2 322
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	311	311
ENNAKKOMAKSUT JA KESKENER.HANKINNAT	207	7 893
AINEELLISET HYÖDYKKEET	159 723	152 165
SIJOITUKSET		
OSAKKEET JA OSUUDET	17 231	17 011
MUUT LAINASAAMISET	3 304	3 349
SIJOITUKSET	20 535	20 360
PYSYVÄT VASTAAVAT	180 919	174 024
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
LAHJ.RAHASTOJEN ERITYISKATTEET	559	570
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	559	570
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
VAIHTO-OMAISUUS		
VALMIIT TUOTTEET/TAVARAT	1 366	1 366
VAIHTO-OMAISUUS	1 366	1 366

SAAMISET		
PITKÄAIKAISET SAAMISET		
MYYNTISAAMISET	2 200	0
MUUT SAAMISET	3	0
PITKÄAIKAISET SAAMISET	2 203	0
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
MYYNTISAAMISET	5 231	4 629
LAINASAAMISET	238	940
MUUT SAAMISET	1 056	1 355
SIIRTOSAAMISET	3 093	5 103
LYHYTAIKAISET SAAMISET	9 617	12 028
SAAMISET	11 821	12 028
RAHOITUSARVOPAPERIT		
OSAKKEET JA OSUUDET	44	44
SIJOITUKSET		
RAHAMARKKINAINSTRUMENTTEIHIN	967	322
MUUT ARVOPAPERIT	95 339	98 841
RAHOITUSARVOPAPERIT	96 350	99 206
RAHAT JA PANKKISAAMISET		
RAHAT	2	2
PANKKISAAMISET	10 285	829
RAHAT JA PANKKISAAMISET	10 286	830
VAIHTUVAT VASTAAVAT	119 823	113 431
VASTAAVA	301 301	288 024
VASTATTAVAA	2022	2021
OMA PÄÄOMA		
PERUSPÄÄOMA	89 493	89 493
MUUT OMAT RAHASTOT	15 137	15 137
ED.TILIKAUSIEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	34 158	28 786
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	50	5 373
OMA PÄÄOMA	138 838	138 789
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
POISTOERO	18 748	68
VAPAAEHTOISET VARAUKSET	0	18 690
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	18 748	18 758
PAKOLLISET VARAUKSET		
MUUT PAKOLLISET VARAUKSET	150	150
PAKOLLISET VARAUKSET	150	150
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
VALTION TOIMEKSIANNOT	405	365
LAHJOITUSRAHASTOJEN PÄÄOMAT	1 713	1 688
MUUT TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	36	43
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 154	2 096

VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		
LAINAT RAHOITUS-JA VAK.LAITOKSILTA	79 428	73 255
MUUT PITKÄAIKAISET VELAT	2 476	2 270
SIIRTOVELAT	145	145
PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA	82 048	75 670
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		
JOUKKOVELKAKIRJALAINAT	25 000	22 000
LAINAT RAHOITUS-JA VAK.LAITOKSILTA	13 577	13 053
LAINAT MUILTA LUOTONANTAJILTA	30	0
SAADUT ENNAKOT	1 052	691
OSTOVELAT	10 677	7 551
MUUT LYHYTAIKAISET VELAT	989	993
SIIRTOVELAT	8 038	8 275
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA	59 362	52 562
VIERAS PÄÄOMA	141 411	128 232
VASTATTAVAA	301 301	288 024

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Omavaraisuusastetta (52,5 %) kuvaava tunnusluku heikentyi hieman edelliseen vuoteen nähden (54,8% v. 2021). Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. Alle 50 %:n omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa suurta velkarasitetta.

Suhteellista velkaantuneisuus -tunnusluku (91,1%) heikkeni edelleen. Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Tunnusluvun arvo v. 2022 on heikko.

Lainakanta oli vuoden lopussa yhteensä 118,0 milj. euroa. Pitkäaikaista vierasta pääomaa nostettiin 20 milj. euroa lisää. Talousrviössä suunniteltu noston tarve oli 30 milj. eur. Asukaskohtainen lainamäärä on kasvanut 6 485 euroon (vuonna 2021 lainamäärä/asukas 5 855 euroa).

Taseen vastattavissa oma pääoma pysyi samana 138,8 milj. eur (2021: 138,8). Tilikauden ylijäämäksi muodostui 0,050 M€ ja kertynyt ylijäämä kasvoi 34,2 milj. euroon.

Pakollisissa varauksissa on Helsingin kaupungilta 1980-luvulla ostetun saha-alueen ympäristövastuiden varaus, joka on arvioitu entisen suuruiseksi (0,150 milj. eur).

Energiarahasto

Muut omat rahastot käsittävät Heinolan energiarahaston peruspääoman, joka on muodostettu rahastosiirtona vuoden 1999 ylijäämäisestä tuloksesta kaupungin kirjattua energialaitoksen myynnistä myyntivoittoa.

Energiarahasto sisältyy kaupungin omaan pääomaan ja se on muodostettu ylijäämäisestä tuloksesta vuoden 1999 tilinpäätöksessä. Rahaston alkuperäisestä peruspääomasta on jäljellä taseeseen kertyneiden alijäämien kattamisen jälkeen 15,1 milj. eur (38 %). Kun puhutaan ener-

giarahaston varoista tai sijoituksista, tarkoitetaan Heinola Energia Oy:n osakkeiden myynnistä saatua kauppahintaa (51,6 milj. eur), joka sijoitettiin vuonna 1999 kokonaisuudessaan arvopaperimarkkinoille. Rahaston pääomalla (15,1 milj. eur) ja kaupunginhallituksen hallinnoitavana olevilla rahaston varoilla (n. 99,5 milj. eur) ei ole siten keskenään kirjanpidollista yhteyttä.

Energiarahaston sijoitusten kirjanpidollinen nettotappio vuonna 2022 oli -2,8 milj. euroa. Kirjanpidollinen voitto tai tappio muodostuu myyntien yhteydessä syntyneistä voitoista ja tappioista sekä arvonalennusten kehityksestä.

Taseen tunnusluvut (vuosi 2021 suluissa)

Omavaraisuusaste %	52,5	(54,8)
---------------------------	-------------	---------------

Omavaraisuusaste mittaa kaupungin vakavaraisuutta eli alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Tunnusluku lasketaan oman pääoman, investointivarausten ja poistoeron osuutena taseen kokonaispääomasta. Hyvänä tavoitetasona on pidetty 70 %:n omavaraisuutta, 50 % tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus %	91,1	(88,2)
--	-------------	---------------

Suhteellinen velkaantuneisuus kuvaa, miten suuri osuus toimintatuottojen, verotulojen ja valtionosuuksien määrästä tarvittaisiin vieraan pääoman maksamiseen. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä 1000€	34 208	(34 158)
Kertynyt ylijäämä 31.12 €/asukas	1 879	(1 847)

Lainakanta 31.12. 1000€	118 035	(108 308)
Lainakanta 31.12. €/asukas	6 485	(5 855)

Lainat ja vastuut 31.12.	123 271	(113 483)
Lainat ja vastuut €/asukas	6 772	(6 135)

Lainasaamiset, 1000€	3 304	(3 349)
-----------------------------	--------------	----------------

Asukasmäärä	18 202	(18 497)
--------------------	---------------	-----------------

Lainasaamisilla tarkoitetaan tässä kaupungin pysyviin vastaaviin sisältyviä tytär- ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen myönnettyjä antolainoja. Lainasaamiset pienivät tilikauden aikana 0,045 milj. eur.

1.4 Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulot ja -menot -asetelma perustuu tuloslaskelmaan ja rahoituslaskelmaan ja käsittää vain ulkoiset tulot ja menot. Vesihuollon sisäiset korot mukaan lukien sisäisen laskutuksen tulot ja menot olivat 18,6 milj. eur (2021: 20,5 milj.eur).

TULOT		MENOT	
Toiminta	M€	Toiminta	M€
Toimintatuotot	23,9	Toimintakulut	144,0
Verotulot	76,4	-Valmistus omaan käyttöön	-1,7
Valtionosuudet	53,8	Korkokulut	0,6
Korkotuotot	0,1	Muut rahoituskulut	9,0
Muut rahoitustuotot	6,8	Satunnaiset kulut	0,0
Satunnaiset tuotot	0,0	Tulorahoituksen korjaukset	
Tulorahoituksen korjaukset		- Pakollisten varausten lisäys(-)/vähennys(+)	0,0
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-1,1	- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	0,0
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1,7	Investointimenot	25,4
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	8,9		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	0,0	Antolainasaamisten lisäykset	0,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20,0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	13,3
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	3,0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0,0
Kokonaistulot yhteensä	193,5	Kokonaismenot yhteensä	190,6

1.5 Kuntakonsernin toiminta ja talous

Kaupunki ja sen välittömästi tai välillisesti omistamat yhteisöt sekä sellaiset yhteisöt, joissa kaupungilla on määräysvalta, muodostavat Heinola-konsernin. Kaupungin tilinpäätökseen liitetään konsernitase, -tuloslaskelma ja -rahoituslaskelma. Laskelmiin sisällytetään konserniyhteisöt ja näiden lisäksi kuntayhtymät omistussuuden suuruudesta riippumatta, yhteisyhteisöt ja osakkuusyhteisöt eli yhteisöt, joissa kaupungilla on huomattava vaikutusvalta, sekä mahdolliset omistusyhteisyhteisöt.

Tytäryhteisöjen toiminnan luonne huomioon ottaen ei ole katsottu tarkoituksenmukaiseksi asettaa niille vaatimuksia voittovarojen tulouttamisesta kaupungille.

1.5.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen kuuluvista yhteisöistä

Tytäryhteisöt	Yhdistetty
Yhtiöt	
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	4
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	1
Kuntayhtymät	4
Osakkuusyhteisöt	3
Yhteensä	12

1.5.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Konserniyhteisöjen toiminnasta vastasivat hallitukset ja niiden toimitusjohtajat tai isännöitsijät. Konsernin toimintaa valvoo kaupunginhallitus, joka antaa tarvittaessa päätöksentekoon osallistuville kaupungin edustajille erilliset toimintaohjeet. Kaupungin konserniyhteisöjä ohjeistetaan konserniohjeilla, talousarviolla sekä johtosäännöillä. Konserniohje koskee kaupunkia ja sen tytäryhteisöjä sekä näiden tytäryhteisöjä.

1.5.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Konsernin osalta Heinolan Työvalmennuskeskus Oy:n loppuselvittelyt ovat vielä kesken. Yhtiö on huomioitu konsernitilinpäätökseen viimeksi laaditun tilinpäätöksen mukaisesti. Kangaspolun lämmön toiminta on lakannut, mutta loppuselvittelyt ovat tekemättä. Tämä on otettu konsernitilinpäätökseen viimeisimmän saadun tilinpäätöksen mukaan.

Tilikauden aikana ostettiin lisää Kiinteistö Oy Heinolan Tietokeskuksen osakkeita. Hankinnan myötä Kiinteistö Oy Heinolan Tietokeskus muuttui osakkuusyhteisöstä tytäryhteisöksi. Omistusosuus nousi 41,43 %:sta 65,05%:iin. Konsernitilinpäätöksessä Kiinteistö Oy Heinolan Tietokeskuksen taseessa oleva käyttöomaisuus on huomioitu sellaisenaan, sillä tarkempaa erittelyä käyttöomaisuudesta ei ole saatu. Tämän myötä Kiinteistö Oy Heinolan Tietokeskukselle tehdään v. 2023 aikana arviokirja kiinteistön arvon selvittämiseksi.

1.5.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kaupunkikonserni on pieni, merkittävin yhtiö on Heinolan Vuokra-asunnot Oy. Konserniyhtiöiden kannalta tulevan kehityksen arvellaan olevan taloudellisesti melko neutraali.

Heinolan Vuokra-asunnot Oy on pystynyt nostamaan asuntojen käyttöastetta ja näin ollen myös pienentämään taloudellista tyhjäkäyntiä vuoden aikana noin 70%. Suunta on hyvä ja siihen pitää panostaa jatkossakin. Yhtiön tulee pystyä korjaamaan kiinteistöjä ajallaan ja tarjoamaan sellaisia asuntoja, mitä kaupunkilaiset tarvitsevat myös tulevaisuudessa.

1.5.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konserniyhteisöjen toimintaa ohjataan konserniohjeistuksella, joiden mukaan tytäryhtiöiden on raportoitava toiminnastaan ja taloudestaan säännöllisesti.

Kaupunki asettaa tavoitteita talousarviossaan myös tytäryhteisölle. Tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan säännöllisesti osavuosikatsauksen yhteydessä ja osana tilinpäätöstä. Näin on toimittu myös vuonna 2022.

Konsernivalvonnassa ei ole todettu olennaisia puutteita. Konserniohje on päivitetty vuoden 2022 aikana.

Konserniyhteisöjen tulee toimittaa tarvittavat tiedot kaupungille konsernitilinpäätöksen laatimista varten.

1.5.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

HEINOLAN KAUPUNKI - KONSERNITULOSLASKELMA 31.12. (1000€)

	2022	2021
TOIMINTATUOTOT	119 318	112 220
TOIMINTAKULUT	-234 538	-220 848
OSUUS OSAKKUUSYHTEISÖN VOITOSTA (TAPPIOSTA)	-50	40
TOIMINTAKATE	-115 270	-108 588
VEROTULOT	76 371	73 126
VALTIONOSUUDET	53 806	49 109
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT		
KORKOTUOTOT	44	44
MUUT RAHOITUSTUOTOT	7 198	7 081
KORKOKULUT	-685	-545
MUUT RAHOITUSKULUT	-9 074	-1 249
VUOSIKATE	12 390	18 978
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-11 486	-11 026
OMISTUKSEN ELIMINOINTIEROT	312	0
ARVONALENTUMISET	0	-11 937
SATUNNAISET ERÄT	-33	32
TILIKAUDEN TULOS	1 183	6 047
TILINPÄÄTÖSSIIRROT	-23	2
TILIKAUDEN VEROT	0	0
LASKENNALLISET VEROT	-111	-41
VÄHEMMISTÖOSUUDET	8	-2
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	1 057	6 006
KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2022	2021
TOIMINTATUOTOT/TOIMINTAKULUT, %	51 %	51 %
VUOSIKATE/POISTOT, %	111 %	146 %
VUOSIKATE, €/ASUKAS	681	1 026
ASUKASMÄÄRÄ	18 202	18 497

HEINOLAN KAUPUNKI - KONSERNIRAHOITUSLASKELMA 31.12. (1000€)

	2022	2021
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
VUOSIKATE	12 390	18 978
SATUNNAISET ERÄT	-33	32
TILIKAUDEN VEROT	0	0
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	1 012	-1 382
	13 369	17 628
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
INVESTOINTIMENOT	-30 610	-27 349
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIIN	1 726	654
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	8 931	1 807
	-19 953	-24 888
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-6 584	-7 260
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET		
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYKSET	-1	-5
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYKSET	35	10
	34	5
LAINAKANNAN MUUTOKSET		
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	24 431	6 877
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-15 754	-14 819
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	3 000	20 094
	11 677	12 152
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET	37	0
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄMIEN MUUTOKSET	79	59
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	140	122
SAAMISTEN MUUTOS	-3 691	-3 673
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	4 556	-634
	1 084	-4 126
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	12 832	8 031
RAHAVAROJEN MUUTOS	6 248	771
RAHAVAROJEN MUUTOS		
RAHAVARAT 31.12.	116 091	109 690
RAHAVARAT 1.1.	109 843	108 919
	6 248	771
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
	2022	2021
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRRRAN KERTYMÄ5 VUODELTA, 1000 €	-31 917	-27 084
INVESTOINTIEN TULORAHOITUS, %	42,9 %	71,1 %
LASKENNALLINEN LAINANHOITOKATE	0,72	1,18
LAINANHOITOKATE	0,80	1,27
KASSAN RIITTÄVYYS, PV	146	151
ASUKASMÄÄRÄ	18 202	18 497

HEINOLAN KAUPUNKI - KONSERNITASE 31.12. (1000€)

VASTAAVAA	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	288	487
Muut pitkävaikutteiset menot	516	1 057
Ennakkomaksut	55	3
	<hr/>	<hr/>
	859	1 547
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	24 562	24 228
Rakennukset	133 710	112 102
Kiinteät rakenteet ja laitteet	38 973	36 177
Koneet ja kalusto	5 834	4 378
Muut aineelliset hyödykkeet	351	350
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	844	15 346
	<hr/>	<hr/>
	204 274	192 581
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	638	1 630
Muut osakkeet ja osuudet	4 077	3 606
Muut lainasaamiset	1 691	1 722
Muut saamiset	46	46
	<hr/>	<hr/>
	6 452	7 004
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	298	219
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	559	570
Muut toimeksiantojen varat	11	5
	<hr/>	<hr/>
	868	794
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	791	939
Keskeneräiset tuotteet	87	79
Valmiit tuotteet/tavarat	1 372	1 372
	<hr/>	<hr/>
	2 250	2 390
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	2 200	769
Muut saamiset	1	0
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	9 763	6 110
Lainasaamiset	238	159
Siirtosaamiset	6 140	6 273
Muut saamiset	2 053	3 402
	<hr/>	<hr/>
	20 395	16 713
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	44	44
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	2 847	7 863
Joukkovelkakirjalainasaamiset	6	10
Muut arvopaperit	95 339	98 931
	<hr/>	<hr/>
	98 236	106 848
Rahat ja pankkisaamiset	17 854	2 841
	<hr/>	<hr/>
VASTAAVAA	351 188	330 718

VASTATTAVAA	2022	2021
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	89 493	89 493
Arvonkorotusrahasto	61	99
Muut omat rahastot	15 139	15 139
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	59 580	53 035
Tilikauden yli-/alijäämä	1 057	6 544
	<hr/>	<hr/>
	165 330	164 310
VÄHEMMISTÖOSUDET	862	77
VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	3 418	1 299
	<hr/>	<hr/>
	3 418	1 299
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	877	699
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 713	1 688
Muut toimeksiantojen pääomat	177	205
	<hr/>	<hr/>
	2 767	2 592
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitok- silta	98 527	89 338
Lainat julkisyhteisöiltä	1 547	2 030
Siirtovelat	145	145
Muut pitkäaikaiset velat	2 476	2 271
Laskennalliset verovelat	340	229
	<hr/>	<hr/>
	103 035	94 013
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	25 000	22 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitok- silta	14 955	14 080
Lainat julkisyhteisöiltä	483	606
Saadut ennakot	1 119	756
Ostovelat	17 024	12 917
Siirtovelat	14 423	14 691
Muut lyhytaikaiset velat	2 772	3 377
	<hr/>	<hr/>
	75 776	68 427
VASTATTAVAA	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
	351 188	330 718

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

	2022	2021
OMAVARAISUUSASTE, %	47,2 %	49,8 %
SUHTEELLINEN VELKAANTUNEISUUS, %	71,2 %	69,0 %
KERTYNYT YLIJÄÄMÄ, 1000€	60 637	59 579
KERTYNYT YLIJÄÄMÄ €/ASUKAS	3 331	3 221
LAINAKANTA 31.12. 1000€	140 512	128 054
LAINAKANTA €/ASUKAS	7 720	6 923
LAINAT JA VUOKRAVASTUUT 31.12.	179 665	163 864
LAINAT JA VUOKRAVASTUUT €/ASUKAS	9 871	8 859
LAINASAAMISET 31.12. 1000€	1 691	1 722
ASUKASMAARÄ	18 202	18 497

1.6 Tilikauden tuloksen käsittely

Kaupunginhallituksen on kuntalain 115 §:n mukaan toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Tilikauden tuloksella tarkoitetaan kaupungin tuloslaskelman tulosta ennen varauksia ja rahastosiirtoja.

Tilikauden tulos vuonna 2022 jakautuu seuraavasti:

- Kaupunki, tilikauden tulos 897 034,27 eur
- Vesilaitos, taseyksikkö tulos -836 289,71 eur

Hyväksyttäväksi esitetystä tilinpäätöksessä tilikauden tulos on **60 744,56 euroa** ylijäämäinen.

Kaupunginhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelyksi seuraavaa:

- 1) aiemmin kirjattuja poistoeroja tuloutetaan 18 679 835,38 euroa, investointivaraus 18 690 000 euroa puretaan ja rahastoja lisätään 21 165,33 euroa
- 2) poistoeron tuloutuksen, investointivarauksen purkamisen ja rahastojen lisäyksen jälkeen muodostuva ylijäämä 49 743,85 euroa siirretään taseeseen tilikauden ylijäämä -tilille.

2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Talousarvion määrärahat ja tuloarviot sitovat toimielimiä valtuustoon nähden sekä euromääräisesti että käyttötarkoituksen ja asetettujen sitovien tavoitteiden kautta.

Talousarvion käyttötalousosa on nettositovaa toimialoittain. Nettositovuudessa valtuustoon nähden sitovaa on ao. tulosalueen (toimialan) toimintakate (nettomenot).

Tuloslaskelmaosan sitovat erät ovat korot ja muu rahoitus (netto), valtionosuudet (brutto) ja verotulot (brutto).

Investointiosassa sitovia ovat palvelualueen netto, paitsi yhteisissä palveluissa talousarvio sitoo toimialatasolla. Hankkeille, joiden kustannusarvio on vähintään 1,5 milj. euroa (kuntatekniikka, tilakeskus), on osoitettu oma määräraha (netto), joka on valtuustoon nähden sitova.

Kirjassa esitetään määrärahojen ja tuloarvioiden sekä sitovien tavoitteiden toteutuminen valtuustoon nähden sitovalla tasolla. Tehtävien numerointi viittaa talousarvion ja kirjanpidon numerointiin.

2.1 Käyttötalouden toteutuminen

Yhteiset palvelut

Vastuhenkilö: Hallinto- ja kehitysjohtaja

Talousarvion toteutuminen

Yhteiset palvelut / Kaupungin- hallituksen toimiala	TP 2021	Alkup.	Talousarvio-	Talousarvio	Toteuma	TOT	
Selite	1000e	Talousarvio	muutokset	2022	2022	Poikkeama	%
TOIMINTATUOTOT	-						
Myyntituotot	316	107 900	0	107 900	103 279	4 621	95,70
Maksutuotot	0	36 000	0	36 000	250	35 750	0,70
Tuet ja avustukset	294	250 000	16 700	266 700	344 327	-77 627	129,10
Muut toimintatuotot	5	2 500	0	2 500	1 378	1 122	55,10
TOIMINTATUOTOT	616	396 400	16 700	413 100	449 234	-36 134	108,70
TOIMINTAKULUT	-						
Henkilöstökulut	-2 617	-2 645 000	-3 200	-2 648 200	-2 649 325	1 125	100,00
Palvelujen ostot	-3 589	-3 920 500	0	-3 920 500	-3 636 682	-283 818	92,80
Aineet, tarv. ja tavarat	-77	-67 500	0	-67 500	-68 386	886	101,30
Avustukset	0	0	0	0	-21 142	21 142	0,00
Vuokratulot	-294	-286 200	0	-286 200	-308 911	22 711	107,90
Muut toimintakulut	-8	-61 400	0	-61 400	-15 783	-45 617	25,70
TOIMINTAKULUT	-6 586	-6 980 600	-3 200	-6 983 800	-6 700 229	-283 571	95,90
TOIMINTAKATE	-5 970	-6 584 200	13 500	-6 570 700	-6 250 995	-319 705	95,10
Rahoitustuotot ja -kulut	17	16 000	0	16 000	16 893	-893	105,60
VUOSIKATE	-5 952	-6 568 200	13 500	-6 554 700	-6 234 102	-320 598	95,10
Poistot ja arvonalentumiset	-277	-1 037 000	273 800	-763 200	-281 097	-482 103	36,80
TILIKAUDEN TULOS	-6 230	-7 605 200	287 300	-7 317 900	-6 515 199	-802 701	89,00

Toiminnan kuvaus

Yhteisten palveluiden toimialan tehtävänä on tarjota keskitetysti talouspalveluiden, henkilöstöpalveluiden, tietohallinto- ja digipalveluiden (ml. viestintä) sekä hallinto- ja palveluiden tukipalveluja palvelualueiden johtamisen tueksi muille toimialoille.

Toimialan tavoitteena on tukea, ohjata, koordinoita ja helpottaa arjen työtä ja myös uudistaa toimintatapoja. Lisäksi tavoitteena ja tehtävänä on huolehtia tietyistä koko kaupunkia koskevista asian- ja tuntehtävistä kuten vaalit, luottamus- ja henkilöhallinto, talous, konserniohjaus, työnantajatehtävät, työkykyjohtaminen ja työhyvinvointi, tietohallinnon ja digipalveluiden kokonaisuus, hankintojen tuki ja koordinointi jne.

Yhteisten palveluiden toimiala muodostuu neljästä palvelualueesta:

- talouspalvelut
- henkilöstöpalvelut
- hallinnon tuen palvelut sekä
- tietohallinto- ja digipalvelut (tietohallinto- ja tiedonohjauspalvelut 31.5.2022 asti)

Yhteisten palveluiden toimiala on suoraan kaupunginhallituksen alaista toimintaa. Toimialaa johtaa hallinto- ja kehitysjohtaja. Palvelualueiden toiminnasta vastaa ko. palvelualueen palvelualuejohtaja. Toimialajohtaja vastaa kokonaisuudessaan mm. viestinnän johtamisesta sekä koko kaupunkia koskevista kehittämistä tai ohjaustehtävistä kuten esim. osallistuva budjetointi ja konserniohjaus. Toimialan määrärahavaraus sisältää virkaorganisaation lisäksi valtuuston ja kaupunginhallituksen, myös tarkastustoiminnot (tilintarkastus ja tarkastuslautakunta) ovat osa yhteisten palveluiden toimialan talousarviota.

Toimialajohtajan katsaus

Yhteisten palveluiden toimintaan vuonna 2022 on vaikuttanut useat muutokset, mutta toimintaa on kuitenkin kehitetty johdonmukaisesti.

Historian ensimmäiset aluevaalit järjestettiin keväällä 2022, mikä on näkynyt myös erityisesti hallinnon tuen tehtävissä. Hyvinvointialueuudistus on muutoinkin näytellyt merkittävää roolia myös yhteisten palveluiden tehtävissä, sillä valmistelutyö on vienyt paljon resursseja, erityisesti ICT:n, talouden, henkilöstön ja asianhallinnan osalta.

Vuonna 2022 tehtiin merkittävä päätös myös Sarastia Oy:n palveluiden irtisanomisesta. Heinolan kaupunki siirtyy tehtyjen päätösten mukaisesti vuoden 2024 alusta maakunnallisen yhtiön Provincia Oy:n asiakkaaksi, mikä tarkoittaa myös HR- ja talousjärjestelmien uudistusprosessin käynnistymistä. Talouden ja HR:n järjestelmien kehittäminen siirtyi näin olleen osaksi järjestelmäuudistusta, joka toteutetaan vuoden 2023 aikana (käyttöönotto 1.1.2024).

Muutoksista huolimatta toimialan toiminta on ollut pääosin tavoitteiden mukaista ja toimintaa on kehitetty edelleen aktiivisesti ja suunnitelmallisesti mm. digikannustinrahalla toteutettavien yhteishankkeiden avulla. Heinolan kaupunki lähti mukaan v. 2020 robotiikan kehittämishanke Helmeen sekä päätösrutiinien automatisointihankkeeseen, joita on toteutettu aktiivisesti vuoden 2022 aikana. Lisäksi vuonna 2021 saatiin myönteinen rahoituspäätös myös uuteen digikannustinrahalla toteutettavaan digiturvalla tulevaan -hankkeeseen, joka käynnistyi syksyllä 2021 ja jatkuu vuoden 2023 lopulle. Tietoturvan kehittämiseen on muutoinkin panostettu v. 2022 aikana. Keväällä 2022 laadittiin lisäksi digitiekartta, jonka avulla kehitetään digitalisaatiota systemaattisesti vaiheittain.

Vuonna 2022 toteutettiin osallistava strategian päivitysprosessi, mikä on näky-

nyt mm. viestinnässä sekä vuoden 2023 talousarvion laadinnan ohjeistuksissa. Lisäksi otettiin käyttöön uusi kokousjärjestelmäohjelma Cloudmeeting. Myös osallistuva budjetointi eli OSBU on onnistuneesti toteutettu ensimmäistä kertaa vuonna 2022.

Toimialalla on panostettu edelleen myös viestinnän suunnitelmallisuuden ja visuaalisuuden kehittämiseen. Ohjeistuksista on päivitetty mm. sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet ja konserniohje ja oppilaitos ja opiskelijayhteistyöhön on panostettu. Yhteisten palveluiden tehtäväjako on kehitetty mm. tietohallinnon ja hallinnon tuen välillä ja toimintamalleja ja tehtäviä kehitetään ja tehtäväjakoja toimialojen ja yhteisten palveluiden välillä on syytä kehittää edelleen. Tämä vaatii vuoropuhelua sekä toimialan palvelualueiden välillä että toimialojen välillä.

Tavoitteiden toteuma

Yhteisten palveluiden toimintatuottojen ja -kulujen toteutuma kokonaisuutena on talousarvion mukainen tai hieman alle talousarvion. 1.6. alkaen yhteisiin palveluihin on siirretty hankejohtajan resurssi ja 1.8. alkaen asiakaspalvelu on siirretty elinvoiman toimialalle. Lisäksi sosiaali- ja terveystoimialalta siirtyi kaksi henkilöä syksyllä yhteisiin palveluihin. Henkilöstömuutokset vaikuttavat henkilöstömenojen ja toimintakulujen toteutumaan kasvattavasti. Näistä muutoksista johtuen vuoden määrärahatoteuma ei täysin ole vertailukelpoinen palvelualueittain tarkasteltuna talousarvioon tai edelliseen vuoteen nähden.

Tavoitteita on viety johdonmukaisesti eteenpäin ajoittaisista resurssihaasteista huolimatta. Resursseihin ja tavoitteiden toteuttamiseen on vaikuttanut henkilöstömuutokset sekä hyvinvointialueuudistusvalmistelujen työläys. Erityisesti hyvinvointialueuudistusvalmisteluun on kulunut arvioitua enemmän resursseja eikä kaikkia tavoitteita ole kyetty viemään suunnitelmien mukaisesti eteenpäin.

STRATEGIASTA JOHDETUT TAVOITTEET/TOIMIALA (VALTUUSTON SITOVUUSTASO)

Strateginen päämäärä	Toimialan tavoite 2022	Toteuma 31.12.	Tila
Hyvinvoinnin kasvu <ul style="list-style-type: none"> Hyvinvointi lisääntyy Kasvu tapahtuu kestävästi 	Tiedolla johtamisen toimintamallin edelleen kehittäminen uusien välineiden avulla.	Targetorin käyttöä laajennettu mm. hyvinvointisuunnitelman ja hankkeiden osalta. Tiedolla johtamisen tiekartan suunnittelu käynnistetty.	Toteutuu osittain
	Systemaattisen seurannan ja raportoinnin edelleen kehittäminen.	PowerBi-Kokeilu käynnistetty, mutta käyttöönotto jäänyt kesken palveluntuottajan toimesta. Raportoinnin kehittämistä edistetään osana järjestelmämuutosta ja tiedolla johtamisen kehittämistä vuosina 2023–2024.	Ei toteudu
Uudistuva työ ja asuminen <ul style="list-style-type: none"> Keskustan elinvoima kasvaa Nettomuutto kasvaa 	Digitalisaation kehittämiseen panostetaan eri keinojen avulla (lkm) keskitetysti.	Digitiekartta valmistunut, jossa määritelty suuntaviivat ja toimenpiteet digikehittämiselle, digitiekartan toteutus alkanut ja huomioitu v. 2023 talousarvion laadinnassa. Digikannustinraha-hankkeita käynnissä kolme, joista kaksi päättynyt lokakuun 2022 loppuun. Digiturvalla tulevaan -hanke jatkuu vielä 31.10.2023 saakka. Digiturvahanke on aikataulussa ja etenee suunnitellusti.	Toteutuu
Toimija keskiössä <ul style="list-style-type: none"> Heinolan arvostus kasvaa Päätöksenteko perustuu tietoon Henkilöstö on motivoitunut 	Viestinnän vaikuttavuuden analysointia kehitetään ja viestinnän vaikuttavuus paranee. (verkkosivujen kävijämäärä kasvava ja monikanavaisen viestinnän määrä)	Sosiaalisen median kanavien käyttäjämäärät ovat kasvaneet tasaisesti koko vuoden ja viestintää on toteutettu monikanavaisesti. Nettisivujen käyttäjämäärät hyvällä tasolla.	Toteutuu osittain
	Osallistuva budjetointi otetaan käyttöön.	OSBU otettu käyttöön.	Toteutuu
	Asiakaslähtöinen palvelutekehitty (asiakaskysely).	Asukaskysely toteutettu. Toimialojen kanssa käyty palvelusopimusneuvottelut marraskuussa.	Toteutuu
	Vaikutusten ennakoarvioinnin käyttöä lisätään koordinoitusti.	Keskitetty toimintamalli ei edennyt, resurssit kohdennettu muihin toimintaan.	Ei toteudu
	Työhyvinvoinnin toimenpiteiden kehittäminen. Työhyvinvointikyselyn tulokset vähintään vuoden 2021 tasoa.	Vuonna 2022 laadittiin kaupungin ensimmäinen työhyvinvointiohjelma, jonka tavoitteena on tukea kaupungin henkilöstön kokonaisvaltaista työhyvinvointia ja lisätä tietoisuutta siitä, mistä osa-alueista työhyvinvointi rakentuu.	Toteutuu

	Esimiestyötä koskevien vastausten ka. > 3,8	Työhyvinvointikysely on toteutettu vuoden 2021 tapaan. Kokonaisuutena Heinolan kaupungin tulokset nousivat tai pysyivät samana lukuun ottamatta henkilöstön kokemusta asioihin vaikuttamismahdollisuuksista, työtehtävien tekoon riittävästä työajasta, voimavaroista muutosten kohtaamiseen ja esihenkilötyön oikeudenmukaisuudesta, jotka laskivat hieman. Koko organisaation osalta lähiesihenkilötyössä ka. > 3,8 tavoitteen ei aivan päästy palautteenannon ja keskustelun osalta. Toimialoitain tarkasteltuna lähiesihenkilötyössä eniten parannettavaa oli sosiaali- ja terveystoimen osalta ja parhaiten suoriutui lupa- ja valvonnan toimialue.	
Talouden tasapaino • Velkamäärä vähentyy • Tilatehokkuus paranee • Nettomenojen kasvu on hallinnassa	Suunnittelun, seurannan ja raportoinnin kehittäminen mm. uusien välineiden avulla.	Targetor käytössä ja laajennettu mm. hyvinvointisuunnitelmaan. Power Bi raportointia kokeiltu, hr:n osalta ei edennyt palvelun tuottajasta johtuen ja talouden osalta toimintaongelmia.	Toteutuu osittain
	Nettomenojen kehitystä seurataan säännöllisesti.	Seuranta osana 6 kk:n osavuosi-katsausta.	Toteutuu

Riskienhallinta

Tunnistettu riski	Riskiarvo	Hallintakeino	Hallintakeinon toteutuminen
Osaamispuutteet	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 2 	Osaamisen kehittäminen: esimiesten talous- ja palvelusuhdeosaaminen, hankintaosaaminen, ohjelmaosaaminen.	Osaamista kehitetty mm. keskitetyn koulutussuunnitelman mukaisesti.
Covid19-pandemia	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 2 	Kriisiviestinnän ohjeistus ja etäkokousten ja etäyhteyksien käyttäminen.	Kriisiviestintäohjeet päivitetty ja etä- ja hybridikokoukset käytössä ja ohjeistettu.
Rahoitusriskit	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 2 	Salkunhoitajapalveluiden käyttäminen, lainasalkun arviointi ja mahdolliset korkosuojaukset ja kiinteäkorkoiset lainat.	Lainasalkun suojaustaso korkea.
Tietoturvariskit	Todennäköisyys: 1 Merkittävyys: 2 	Panostus tietoturvaan ja tietosuoja-asioihin, tiedonhallintamalli.	Tietoturvariskien hallintaan panostettu mm. digiturvahankkeella, koulutuksella, tekniikalla ja ohjeistusten laadinnalla.
Henkilöriskit	Todennäköisyys: 1 Merkittävyys: 1 	Resurssiarviointi, palveluiden ulkoistaminen ja lisäresurssien hankinta tarvittaessa.	Resurssiarviointi jatkuu, ostopalveluita hyödynnetty.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan toimiala

Vastuhenkilö: Sosiaali- ja terveystoimintajohtaja

Talousarvion toteutuminen

Sosiaali- ja terveyslautakunnan toimiala	TP 2021	Alkup.	Talousarvio-	Talousarvio	Toteuma		TOT
Selite	1000e	Talousarvio	muutokset	2022	2022	Poikkeama	%
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	3 919	1 567 200	0	1 567 200	1 884 976	-317 776	120,30
Maksutuotot	5 207	4 211 100	0	4 211 100	6 336 267	-2 125 167	150,50
Tuet ja avustukset	1 222	125 000	475 000	600 000	1 083 759	-483 759	180,60
Vuokratuotot	798	795 400	0	795 400	790 300	5 100	99,40
Muut toimintatuotot	156	67 300	0	67 300	225 535	-158 235	335,10
TOIMINTATUOTOT	11 304	6 766 000	475 000	7 241 000	10 320 837	-3 079 837	142,50
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut	-25 035	-26 438 000	-142 600	-26 580 600	-25 636 136	-944 464	96,40
Palvelujen ostot	-52 378	-51 871 200	-300 000	-52 171 200	-55 633 868	3 462 668	106,60
Aineet,tarv. ja tavarat	-2 618	-2 446 700	-200 000	-2 646 700	-2 601 887	-44 813	98,30
Avustukset	-1 738	-1 872 500	0	-1 872 500	-1 870 676	-1 824	99,90
Vuokratulut	-3 047	-3 161 700	0	-3 161 700	-3 200 800	39 100	101,20
Muut toimintakulut	-112	-97 300	0	-97 300	-279 197	181 897	286,90
TOIMINTAKULUT	-84 927	-85 887 400	-642 600	-86 530 000	-89 222 563	2 692 563	103,10
TOIMINTAKATE	-73 624	-79 121 400	-167 600	-79 289 000	-78 901 726	-387 274	99,50
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	-47	47	0,00
VUOSIKATE	-73 624	-79 121 400	-167 600	-79 289 000	-78 901 774	-387 226	99,50
Poistot ja arvonalentumiset	-265	0	-273 800	-273 800	-258 818	-14 982	94,50
TILIKAUDEN TULOS	-73 889	-79 121 400	-441 400	-79 562 800	-79 160 591	-402 209	99,50

Toiminnan kuvaus

Sosiaali- ja terveystoimintojen tehtävänä on järjestää lakisääteiset sosiaali- ja terveystoimintatilat kuntalaisille sekä vastata kaupungin rahastojen säännöissä sille annetuista tehtävistä. Keskeinen tavoite on kaupungin asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen elämänkaaren eri vaiheissa.

Kaikissa palveluissa painotetaan ennaltaehkäisyä ja varhaista puuttumista, kuntouttavaa lähestymistapaa sekä ohjaamista omahoitoon ja vastuunottoon omasta hyvinvoinnista. Palveluja on tuotettu omana toimintana ja yhdessä lähikuntien kanssa, ostetaan muilta kunnilta, kuntayhtymiltä sekä yksityisiltä palveluntuottajilta. Toimiala on rakentunut sosiaali- ja terveystoimintojen palvelualueista. Luottamusmiesshallinnosta on vastannut sosiaali- ja terveystoimintakunta sekä yksilöjaosto.

Terveystoimintatilat

Terveystoimintoihin kuuluvat perusterveydenhuollon vastaanotto- ja suun terveydenhuolto, perusterveydenhuollon vuodeosastotoiminta, välinehuolto, terveystoiminta (sisältää mielenterveys ja päihdetyöryhmän), kotisairaala sekä erikoissairaanhoidon ostopalvelut (Phyhyky ja Coronaria). On huomattava, että vastaanotto- ja suun terveydenhuollon toiminta sisältää myös lääkärin neuvola-, koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa, lakisääteisen lääkinnällisen kuntoutuksen, apuvälineet sekä hoitotarvikejakelun. Kotihoidon ja asumispalveluiden lääkäripalvelut on tuotettu ostopalveluna 1.6.2021 lähtien.

Sosiaalipalvelut

Sosiaalipalveluihin kuuluvat asumispalvelut (Palvelukeskus Hopeasilta, Asumispalveluyksikkö Mäntylä, Sahanniemen asumisyksikkö), kotihoito (kotihoito, kotisairaanhoido, tehostettu kotikuntoutus,

kotihoidon tukipalvelut) asiakasohjauspalvelut (ikäntyneiden sosiaalipalvelut, työikäisten sosiaalipalvelut ja vammaispalvelut) sekä lapsiperheiden sosiaalipalvelut ja lastensuojelu.

Toimialajohtajan katsaus

Vuosi 2022 on valmistauduttu kiivaasti kohti 1.1.23 alkavaa hyvinvointialuetta. Tämä on vaatinut poikkeuksellisen paljon työtä koko organisaatiolta, etenkin esimiehiltä, sillä Heinolan oma toiminta on pyörinyt samaan aikaan normaalisti. Henkilöstön saatavuus on tuottanut erityisiä haasteita, mikä näkyy toisaalta vähäisempinä henkilöstökuluina. Henkilöstö on joutanut, jotta lakisääteiset palvelut on saatu tuotettua. Henkilöstö on joutunut myös varsin koville.

Sosiaali- ja terveystoimiala haki syksyllä 2022 lisämäärärahaa 100 000 €, sillä Phhykyn ennakkomaksuja oli varattu talousarvion laadintavaiheessa arvioitua toteumaa vähemmän ja lakisääteiset hoitotarvikkekustannukset myös ylittyivät. Toisaalta Covid- korvausten arvioitiin tuovan kompensatio-ta niin, että tuo 100 000 määrärahalisäys riittäisi.

Tavoitteista tarvevakioitujen menojen toteutumisesta emme saa aiempaan tapaan Kuntaliiton vertailutietoja, sillä Kuntaliitto ei ole ilmeisesti lähestyvän sote-uudistuksen vuoksi enää toimittanut kuntakohtaisia tarvevakioituja tietoja vuonna 2022. Viimeisimmät tiedot ovat vuodelta 2021.

Terveyspalveluiden toteumassa menot ovat toteutuneet arvioitua suuremmin asiakaspalvelujen ostoissa ja hoitotarvikkeissa. Sosiaalipalveluissa tuottojen toteutumaan on vaikuttanut tehostetun asumispalvelun ja palveluasumisen hankintatavan muutos palvelusetelistä ostopalveluun. Toisena vaikutuksena on 1.7.2021 voimaan tulleen asiakasmakuslain kokonaisvaikutuksien arviointi tuottoihin talousarvion 2022 laadinnan yhteydessä.

STRATEGIASTA JOHDETUT TAVOITTEET/TOIMIALA (VALTUUSTON SITOVUUSTASO)

Strateginen päämäärä	Toimialan tavoite 2022	Toteuma 31.12.	Tila
Hyvinvoinnin kasvu <ul style="list-style-type: none"> Hyvinvointi lisääntyy Kasvu tapahtuu kestävästi 	Turvallinen arki kotona: kotona asuvien ikääntyneiden prosentuaalinen osuus kasvaa ja kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten osuus vähenee.	Kotona asuvien ikääntyneiden osuus ei kasvanut eikä sijoitettujen lasten osuus vähentynyt.	Ei toteudu
	Digitaalisen toimintaympäristön kehittäminen ja digitaalisten palvelujen käytön lisääminen: digihoitopolkuja otetaan käyttöön vuoden 2022 aikana.	Digitaalisia palveluita on otettu käyttöön (mm. Omaolon palvelut ym.) ja joulukuussa osana Hyvinvointialueelle siirtymisen valmistelua heinolalaisten käyttöön tuli myös Digiklinikka.	Toteutuu osittain
Uudistuva työ ja asuminen <ul style="list-style-type: none"> Keskustan elinvoima kasvaa Nettomuutto kasvaa 	Sosiaali- ja terveyspalvelujen toimintaprosessien tarkastelu yhteistyössä Päijät-Soten kanssa ja niiden kehittäminen samansuuntaisesti (varautuminen 1.1.2023 tilanteeseen). Digitaalisten palvelujen käytön vahvistaminen ja lisääminen.	Vuoden 2022 aikana Heinolan viiranhaltijat ovat osallistuneet aktiivisesti maakunnalliseen yhteistyöhön ja valmistelleet siirtymistä Hyvinvointialueelle. Toimintaprosesseja on tarkasteltu laajalti.	Toteutuu
Toimija keskiössä <ul style="list-style-type: none"> Heinolan arvostus kasvaa Päätöksenteko perustuu tietoon 	Asiakas- ja potilastietojen siirtymisen varmistaminen hyvinvointialueelle siirryttäessä.	Asiakastiedot näkyvät Heinolan asiakas-/potilastietojärjestelmässä erillisen etäyhteyden kautta myös Hyvinvointialueella. Muutoin tietojärjestelmien ja lait-	Toteutuu

<ul style="list-style-type: none"> Henkilöstö on motivoitunut 		teiden osalta on syksyn 2022 aikana tehty migraatio Phhykyn verkkoon ja laitteisiin, jotta kriittinen siirto on saatu tehtyä ennen vuodenvaihdetta.	
	EVA:n käyttö päätöksissä, joissa tarvitaan vertailutietoa.	<p>Sotessa on käytetty ennakkovai- kutusten arviointia etenkin laa- jempien asioiden valmisteluissa tarpeen mukaan.</p> <p>Vuoden 2022 aikana Heinolan omia sote- palveluita koskevia isoja päätöksiä ei enää tehty, koska valmistauduttiin siirtymään Hyvinvointialueelle.</p>	Toteutuu
	Yhteistyössä Päijät-Soten ja Hei- nolan soten henkilöstön kanssa toimintatapojen ja -kulttuurin tar- kastelu.	Vuoden 2022 aikana tätä tarkas- telua on tehty erittäin aktiivisesti	Toteutuu
	Työhyvinvointikyselyn tulokset vä- hintään vuoden 2021 tasoa. Esi- miestyötä koskevien arviointien keskiarvo vähintään 3,8.	Tulokset koko organisaatiossa vuoden 2021 tasolla.	Toteutuu osit- tain
<p>Talouden tasapaino</p> <ul style="list-style-type: none"> Velkamäärä vähentyy Tilatehokkuus paranee Nettomenojen kasvu on hallinnassa 	<p>Tarvevakioitu sosiaali- ja tervey- denhuollon kustannusindeksi Kuntaliiton vertailussa säilyy alle 100.</p> <p>Hankintojen tarkasteleminen ja suhteuttaminen Päijät-Soten han- kintastrategiaan. Hankintaproses- seja tarkastellaan yhdessä Päijät- Soten kanssa ja tavoitellaan kus- tannustehokkuutta yhteistyön avulla.</p>	<p>Vuoden 2022 tietoja ei ole saata- villa. Kuntaliitto ei ole tehnyt enää vuotta 2022 koskevia vertailuja. Viimeisimmät vertailut ovat vuo- delta 2021.</p>	Ei toteudu

Riskienhallinta

Tunnistettu riski	Riskiarvo	Hallintakeino	Hallintakeinon toteu- tuminen
Erikoissairaanhoidon kustan- nusten nousu	<p>Todennäköisyys: 1 Merkittävyys: 1</p> 	Perusterveydenhuollon toi- minnan vahvistaminen esi- merkiksi mielenterveys- ja päihdepalveluissa. Edellyt- täisi lisäresursointia.	Resurssihaasteita ol- lut koko vuoden. Ei täysin onnistuttu.
Henkilöstön saatavuus	<p>Todennäköisyys: 1 Merkittävyys: 1</p> 	Rekrytoinnin tehostaminen, rekry-yksikön vahvistaminen, some-näkyvyys, laadukas valmentava johtaminen, yh- teisöohjautuvuus, yhteistyö rekrytointifirmojen kanssa, ostopalvelu/ henkilöstön vuokraus.	Tehostettu, mutta saatavuudessa ollut haasteita.
Sairauspoissaolojen kasvu	<p>Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 2</p> 	Laadukas johtaminen, ergo- nomia-asiat (fyysinen ja kog- nitiivinen).	Kiinnitetty huomiota, korona vaikuttanut heikentävästi.

Elinvoimalautakunnan toimiala

Vastuhenkilö: Elinvoimajohtaja

Talousarvion toteutuminen

<i>Elinvoimalautakunnan toimiala</i>	<i>TP 2021</i>	<i>Alkup.</i>	<i>Talousarvio-</i>	<i>Talousarvio</i>	<i>Toteuma</i>	<i>Poikkeama</i>	<i>TOT</i>
<i>Selite</i>	<i>1000e</i>	<i>Talousarvio</i>	<i>muutokset</i>	<i>2022</i>	<i>2022</i>		<i>%</i>
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	263	330 100	0	330 100	330 381	-281	100,10
Maksutuotot	408	603 900	0	603 900	794 536	-190 636	131,60
Tuet ja avustukset	654	927 000	-243 000	684 000	651 758	32 242	95,30
Vuokratuotot	604	580 000	0	580 000	674 315	-94 315	116,30
Muut toimintatuotot	1 488	1 205 400	0	1 205 400	1 093 946	111 454	90,80
TOIMINTATUOTOT	3 417	3 646 400	-243 000	3 403 400	3 544 935	-141 535	104,20
Valmistus omaan käyttöön	3	0	0	0	2 019	-2 019	0,00
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut	-3 057	-3 986 200	554 700	-3 431 500	-3 587 460	155 960	104,50
Palvelujen ostot	-1 221	-1 478 000	0	-1 478 000	-1 236 645	-241 355	83,70
Aineet,tarv. ja tavarat	-193	-174 300	0	-174 300	-219 945	45 645	126,20
Avustukset	-2 182	-2 024 500	0	-2 024 500	-1 949 314	-75 186	96,30
Vuokratulot	-747	-741 900	0	-741 900	-785 341	43 441	105,90
Muut toimintakulut	-39	-84 100	0	-84 100	-87 450	3 350	104,00
TOIMINTAKULUT	-7 438	-8 489 000	554 700	-7 934 300	-7 866 155	-68 145	99,10
TOIMINTAKATE	-4 018	-4 842 600	311 700	-4 530 900	-4 319 201	-211 699	95,30
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	-41	41	0,00
VUOSIKATE	-4 018	-4 842 600	311 700	-4 530 900	-4 319 242	-211 658	95,30
Poistot ja arvonalentumiset	-434	-320 000	0	-320 000	-283 861	-36 139	88,70
TILIKAUDEN TULOS	-4 453	-5 162 600	311 700	-4 850 900	-4 603 103	-247 797	94,90

Toiminnan kuvaus

Elinvoimalautakunta vastaa elinvoimatoimialasta, joka palvelee koko kaupunkiyhteisöä ja kaupunkiorganisaation muita toimialoja tuottamalla sekä lakisääteisiä että vapaaehtoisia palveluja kaupungin elinvoiman edistämiseksi. Toimialan organisaatioon kuuluvat seuraavat palvelualueet: Elinkeinopalvelut, kaupunkisuunnittelu, kiinteistö- ja mittauspalvelut, kulttuuripalvelut ja työllisyyspalvelut. Lisäksi 1.8.2022 alkaen myös kaupungin asiakaspalvelu, joka toimii Spotissa osoitteessa Torikatu 8, kuuluu elinvoimatoimialaan.

Toimialajohtajan katsaus

Elinvoimapalveluihin keskeisesti vaikuttava merkittävä muutos on valtakunnallinen TE2024-uudistus, johon elinvoimatoimialan elinkeino- ja työllisyyspalveluissa on lähdetty valmistamaan vuoden 2022 aikana. Päijät-Hämeen työllisyysalueiden muodostumiseen ja kuntien väli-

seen yhteistyöhön vaikuttavat lainsäädännön muutokset saataneen vahvistettua eduskunnassa kevään 2023 aikana.

Heinolan kaupunki on mukana Päijät-Hämeen kaupunkiseudun MAL-sopimuksessa ja Heinolan kaupungin ilmastotiekartan kehittämiskohteet ovat yhteneviä Päijät-Hämeen ilmastotiekartan kanssa. Vuoden 2022 aikana on kaupunkisuunnittelussa aloitettu valmistelut Heinolan strategisen tavoitekartan työstämiseksi vuoden 2023 aikana, missä yhteydessä saadaan maankäytön linjauksia vakituisen ja vapaa-ajan asumisen ja yritystonttien kaavoittamista varten. Myös Heinolan kaupungin asumisen ohjelma kootaan tämän työskentelyn yhteydessä, johon mukaan tarvitaan valtuutettuja ja muita keskeisiä sidosryhmiä.

Suotuisaa muuttoliikkeettä Heinolaan on pyritty edelleen vahvistamaan markkinomalla Heinolan tapahtumia ja Heinolaa asuinpaikkana erityisesti lapsiperheille.

Yhä kohdennetumpaa markkinointia jatketaan vuoden 2023 aikana. Myös yritystonttien myyntiä on lähdetty työstämään entistä sujuvammaksi, missä keskeistä on ollut selkeyttää kaupungin omaisuuden myyntiprosessia yhdessä teknisen toimialan ja yhteisten palveluiden kanssa.

Yritysten toimintaa on edelleen vaikeuttanut osaavan työvoiman saatavuusongelma ja samanaikaisesti sosiaalisena ja taloudellisena haasteena on korkea pitkäaikaistyöttömyys. Työttömien työnhakijoiden määrä on ollut Heinolassa vuoden 2022 aikana kasvussa. Tähän on vaikuttanut yleinen taloustilanne, joka peilautuu yritysten työllistämismahdollisuuksiin. Työllisyyden parantamiseksi on vuoden 2022 aikana tehty käytännönläheistä yhteistyötä yritysten, TE-toimiston ja koulutuskeskus Salpauksen kanssa.

Kaupunkiorganisaatiossa elinvoimatoimialalla on osaavan työvoiman saaminen ja

osaajien pysyminen organisaatiossa tunnistettu riskiksi, jota on taklattu selkeyttämällä vastuita, tehtäviä ja toimintaa. Myös eri palvelualueilla ollutta henkilöstövajetta on saatu korjattua, millä on suuri merkitys työhyvinvointiin.

Tavoitteiden toteuma

Elinvoimatoimialan toteutuma vuonna 2022 on tuottojen osalta 104,2 % ja kulojen osalta 99,1 %. Toimialan kulut ovat yhteensä n. 7,9 miljoonaa euroa ja tuotot ovat puolestaan n. 3,5 miljoonaa euroa. Toimintakate on -4,3 miljoonaa euroa, joten toimintakatteen toteutuma on talousarviota hieman parempi toteutumaprosentin ollessa 95,30 %. Kaikkia talousarviossa suunniteltuja investointeja ei toteutettu vuoden 2022 aikana, mihin vaikutti tiettyjen maankäytön investointien ja lintuhoitolan korjausten siirtyminen vuodelle 2023.

Strateginen päämäärä	Toimialan tavoite 2022	Toteuma 31.12.	Tila
Hyvinvoinnin kasvu <ul style="list-style-type: none"> Hyvinvointi lisääntyy Kasvu tapahtuu kestävästi 	Aktivointiaste nousee 4%-yksikköä	<p>Joulukuun 2021 aktivointiaste 22,4 prosenttia, keskimäärin 22,4 prosenttia (kuukausitaso).</p> <p>Joulukuun 2022 aktivointiaste 20,7 prosenttia, keskimäärin 24,5 prosenttia (kuukausitaso).</p> <p>Aktivointiaste nousi vuoden keskiarvolla mitattuna 2,1 prosenttiyksikköä.</p>	Toteutuu osittain
Uudistuva työ ja asuminen <ul style="list-style-type: none"> Keskustan elinvoima kasvaa Nettomuutto kasvaa 	Asumisen tarjonta lisääntyy	Loma-asuntoja muutettu vakituiseksi asunnoiksi, tonttien myynnit ja Niemelänrannan suunnittelu asuntorakentamisen lisäämiseksi. Kaupunkimarkkinoinnin avulla Heinolaa tehdään tunnetuksi lapsiperheille.	Toteutuu osittain
Toimija keskiössä <ul style="list-style-type: none"> Heinolan arvostus kasvaa Päätöksenteko perustuu tietoon Henkilöstö on motivoitunut 	Yritystytyväisyys kasvaa	Yritystytyväisyyden mittarina käytetään kuntabaroa, jonka toimenpiteistä on käynnistetty mm. kaupungin hankinnoista viestiminen yrityksille. Myös runsaat 30 uutta yrittäjää on autettu yritystoiminnan alkuun. Yrityksille järjestetyt tilaisuudet teemoitetaan yrityksille tärkeistä aiheista vrt. yritysten aamukahvit ja SILTA-seminaari.	Toteutuu osittain
	"ETVT-sisällöt" työllisyydenhoidon, asumisen ja yritystoiminnan osalta saadaan pysyvään käyttöön	Toteutunut työllisyydenhoidon osalta (Microsoft Power Bi-alusta). Trimble-järjestelmän hyödyntäminen kaupunkisuunnittelussa ja kiinteistöpalveluissa. CRM-järjestelmän suunnittelu ja	Toteutuu osittain

		käyttöönotto on meneillään yri- tysyhteistyötä varten.	
	Työhyvinvointikyselyn tulokset vä- hintään vuoden 2021 tasoa. Esi- miestyötä koskevien arviointien keskiarvo vähintään 3,8.		Toteutuu
Talouden tasapaino • Velkamäärä vähentyy • Tilatehokkuus paranee • Nettomenojen kasvu on hallinnassa		Työllisyyspalvelut on vähentänyt toimitilojaan ja siten on saavu- tettu kustannussäästöjä.	Toteutuu osit- tain
	Kiinteistöjen uusiokäyttö etenee Heinolassa		Toteutuu

Tunnusluvut

Nettomenot/asukas	199,10€ (ei vertailu- lukupoinen)	269,80€	261,80€	238,18 €
Tuotot % kuluista	43,5% (ei vertailu- lukupoinen)	39,5%	42,95%	43,40%

Riskienhallinta

Koronan vaikutukset	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 3 	Varasuunnitelmat, kustan- nusten hallinta, ennakointi.	Koron vaikutukset ovat toiminnan häiriö- tekijöinä poistuneet.
Henkilöstöriskit	Todennäköisyys: 1 Merkittävyys: 1 	Rekrytointipanostukset, esi- miestyö, henkilöstön tyyty- väisyys, sijaisuusjärjestelyt, panostus jaksamiseen.	Sekä kiinteistö- ja mittauspalveluiden, elinkeinopalveluiden ja asiakaspalvelun rekrytointien ja sijais- järjestelyjen avulla on henkilöstöriskiä pois- tettu. Myös työtehtä- vien entistä tasai- sempaan järjestelyyn on <u>satsattu</u> ja sillä on myös osaltaan ollut merkitystä henkilös- tön työhyvinvointiin.

Hyvinvointilautakunnan toimiala

Vastuhenkilö: Hyvinvointijohtaja

Talousarvion toteutuminen

Hyvinvointilautakunnan toimiala Selite	TP 2021 1000e	Alkup. Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	TOT %
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	646	827 300	0	827 300	960 796	-133 496	116,10
Maksutuotot	921	947 400	0	947 400	916 309	31 091	96,70
Tuet ja avustukset	1 082	808 100	69 600	877 700	1 073 392	-195 692	122,30
Vuokratuotot	53	90 200	0	90 200	75 155	15 045	83,30
Muut toimintatuotot	55	10 600	0	10 600	39 969	-29 369	377,10
TOIMINTATUOTOT	2 758	2 683 600	69 600	2 753 200	3 065 621	-312 421	111,30
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut	-18 710	-18 300 300	-200 000	-18 500 300	-18 964 212	463 912	102,50
Palvelujen ostot	-4 943	-5 358 100	0	-5 358 100	-5 346 763	-11 337	99,80
Aineet,tarv. ja tavarat	-709	-678 600	0	-678 600	-650 724	-27 876	95,90
Avustukset	-848	-882 400	0	-882 400	-684 168	-198 232	77,50
Vuokratulut	-5 813	-6 022 500	0	-6 022 500	-6 064 704	42 204	100,70
Muut toimintakulut	-31	-19 400	0	-19 400	-87 595	68 195	451,50
TOIMINTAKULUT	-31 054	-31 261 300	-200 000	-31 461 300	-31 798 166	336 866	101,10
TOIMINTAKATE	-28 296	-28 577 700	-130 400	-28 708 100	-28 732 545	24 445	100,10
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	-11	11	0,00
VUOSIKATE	-28 296	-28 577 700	-130 400	-28 708 100	-28 732 556	24 456	100,10
Poistot ja arvonalentumiset	-407	-555 000	0	-555 000	-512 090	-42 910	92,30
TILIKAUDEN TULOS	-28 704	-29 132 700	-130 400	-29 263 100	-29 244 645	-18 455	99,90

Toiminnan kuvaus

Hyvinvointitoimiala rakentuu varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen, virikkeellisen elämän sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelualueista. Luottamushenkilöhallintoon kuuluvat hyvinvointilautakunta ja sen liikuntajaosto.

Hyvinvointitoimialan kokonaistavoitteena on asukkaiden hyvinvointi ja kaupungin elinvoimaisuuden kehittyminen. Toimiala vastaa kaupungin varhaiskasvatuspalveluiden, opetus- ja koulutuspalveluiden (perusopetus, lukio ja musiikkiopisto) sekä virikkeellinen elämä - palvelualueen (nuoriso-, kirjasto- ja liikuntapalvelut sekä museot) järjestämisestä. Toimialaan kuuluu myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelualue, joka vastaa kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä sekä maahanmuuttajien kotouttamisesta ja heille järjestettävien palveluiden yhteensovittamisesta, mutta myös ennaltaehkäisevän päihdetyön teh-

tävistä.

Toimialajohtajan katsaus

Takana ovat rankat vuodet, jolloin ratkoimme sisäilmaongelmien takia väistöön joutuneen Kailas-talon tiloja, muutimme parakeista Sinilähde-taloon ja lukio-nuorisotila - rakennukseen, muokkasimme toimintaamme etäopetuksiksi ja siirsimme henkilöstöä paikasta toiseen paikkaamaan mm. koronan takia henkilöstövajeeseen joutunutta sote -toimialaa.

Alkuvuonna 2022 henkilöstömme sairauspoissaolot olivat edelleen koronan takia runsaita ja uimahalli oli jonkin aikaa suljettuna. Vähitellen tilanne alkoi tasaantua, kunnes seuraava tilanne tuli Ukrainasta Venäjän hyökättyä sinne.

Keväällä kunta-alan työtaistelusta johtuvat vuoronvaihto- ja ylityökiellot vaikeuttivat palveluiden järjestämistä erityisesti virikkeellinen elämä- palvelualueella ja

varhaiskasvatuksessa. Valmistautuminen ukrainalaisten vastaanottoon käynnisti meillä valmistavan opetuksen ryhmien perustamisen sekä kotouttamiseen liittyviä tehtäviä. Varautuminen mahdollisiin tuleviin sähkökatkoihin aktivoi meillä erityisesti päiväkodit ja koulut.

Yleisen maailmantilanteen vaikutus indeksikorotusten kautta oli merkittävä palvelujen ostoihin ja näin toimialan taloudelle. Kaiken keskellä hyvinvointitoimialan voimavarana on ollut vahva keskinäinen yhteistyö ja luottamus. V. 2022 hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelualueella keskeisin haaste oli valmistautuminen siihen, että opiskeluhoitopalvelut olivat siirtymässä hyvinvointialueelle 1.1.2023. Valmistauduimme myös siihen, että hyvinvointialueudistus toisi kunnille lisävastuita ja -tehtäviä. HYTE-yhteistyöryhmän tehtävänä on valtuuston asettaman kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnitelman 2021–2025 toteuttaminen, siitä raportointi ja jatkuva toiminnan arviointi. Ryhmä toimii edelleen aktiivisesti ja sitoutuneesti. Nykyisin siinä ovat mukana myös Heinolan seurakunnan, Jyrängön Setlementin sekä järjestöjen edustaja SoTeKo-järjestöstä, jotta työ kaupungin alueella on yhteistä.

Haasteellisessa elämäntilanteessa olevien nuorten käyttäytyminen puhututti keväällä 2022. Nopeana tilanteeseen puuttumisenä palkkasimme Lyseonmäen koululle vartijan n. 1. kk ajaksi. Heinola sai tästä paljon julkisuutta, paljon kiitoksia ja palautetta rohkeudesta nostaa esiin asia, joka on tuttu suurimmalle osalle Suomen yläkouluja. Toki kritiikkiäkin tuli. Jotkut pelkäsivät Heinolan saavan siitä negatiivista mainetta. Vartijan poistuttua koululle palkattiin hankerahoilla kouluvalmentaja. Tämä ratkaisu on osoittautunut oikeaksi. Kouluvalmentaja on onnistunut rakentamaan sillan nuorten luokse ja osaltaan tasoittamaan heidän koulussa olemistaan.

Kouluvalmentaja, koulunuorisotyö sekä kouluilla oleva oppilashuolto muodosta-

vat hyvän tuen nuorille, joiden koulussa oleminen on haasteellista. Nuorten vapaa-ajalla tapahtuvan oirehtimisen vähentämiseksi lisättiin jalkautuvaa katutyötä, jossa oli mukana myös vapaaehtoisia muita henkilöitä. Koulupudokkaiden ja syrjäytymisvaarassa oleville oppilaille perustettiin hankerahalla oma pienryhmä, joka toimii tällä hetkellä entisen päiväkodin tiloissa Tarhalla. Henkilöstön tukea vahvistettiin muuttamalla koulun johtamisrakennetta, jolla mahdollistimme virka-apulaisrehtorin palkkaamisen.

Varhaiskasvatuksen palvelualueella Kailas-taloon liittyvät väistöt toteutettiin varhaiskasvatuksen omissa tiloissa, kaupungin eri päiväkodeissa, jolloin lisäkustannuksia ei syntynyt. Tämä oli toiminnallinen ja taloudellinen ratkaisu, jonka huoltajat hyväksyivät. Koska lapset ovat eri päiväkotien ryhmissä, siirtyminen uuteen Kailaan päiväkotiin on mahdollinen vasta 1.8.2023. Palveluverkkotyöhön liittyi myös se, että valtuusto päätti kokouksessaan 12.12.2022 lakkauttaa Jyrängön päiväkodin ja liittää sen toiminnan osaksi lähellä sijaitsevaa Elämänkaaritalon päiväkotia.

Virikkeellinen elämä -palvelualue (museot, nuorisopalvelut, liikunta ja kirjasto) on tärkeässä roolissa koronan jälkeisessä ajassa. Vähitellen asiakkaat ovat löytäneet takaisin harrastusten ja virikkeiden pariin. Hyvinvointialuemuutoksen yhteydessä seniorikuntosalin sulkeutuminen aiheutti ikääntyneille kaupunkilaisille paljon pahaa mieltä, mutta olemme ottaneet haasteen vastaan ja haluamme tarjota heille liikuntamahdollisuuksia sekä uimahallin kuntosalilla sekä ikääntyneille räätälöidyillä ulkokuntosalipaikoilla. Liikuntapalveluiden suhteen vuoden 2022 puheenaihe oli varmaankin liikuntajärjestöjen vuosiaavustusten valituskierre, jonka päätöstä odotamme hallinto-oikeudesta.

Nuorisopalveluilla on iso merkitys kaupungin nuorten elämässä. Vuoden 2022 osalta mainittakoon nuorten kesäbänditoiminta ja Luola -bändityö. Koulunuorisotyön osana kerättiin nuorten kokemus-

tarinoita, jotka työstettiin mediatyön keinoin valokuviksi ja videoiksi.

Vuoteen 2022 mahtui paljon huolia, mutta myös ilon aiheita: Sinilähde -talon toiminta, Kailas -talon suunnittelutyö ja valmistuminen, Heinolan lukion ja nuorisotilojen aktiivinen toiminta sekä Kirkkis -talon suunnittelutyö. Kirjastonkin tila-asia menee varmasti eteenpäin. Tästä on hyvä jatkaa.

STRATEGIASTA JOHDETUT TAVOITTEET/TOIMIALA (VALTUUSTON SITOVUUSTASO)

Strateginen päämäärä	Toimialan tavoite 2022	Toteuma 31.12.	Tila
Hyvinvoinnin kasvu <ul style="list-style-type: none"> Hyvinvointi lisääntyy Kasvu tapahtuu kestävästi 	<p>Peruskoulun jälkeinen nivelprosessi rakennetaan yhteistyössä 2. asteen koulutuksen kanssa.</p> <p>Mittari: Valpas -järjestelmän ilmoitukset, päättötodistusten määrä %</p>	<p>Nivelprosessi on kuvattu ja sitä toteutetaan käytännössä. Prosessin jatkokehittäminen on meneillään yhteistyön edelleen parantamiseksi opiskelijan opintojen tukemiseksi. Kehitystyötä tehdään monitoimijaisesti, mukana mm. etsivä nuorisotyö.</p> <p>Peruskoulun päättötodistuksen sai 99 % 9. luokkalaisista. Heistä jokainen (100 %) sai 2. asteen koulutuspaikan. Haasteena on opintojen keskeytyminen jossain vaiheessa opintoja. Valpas-ilmoituksia on syksyn 2022 aikana ollut 5.</p>	<p>Toteutuu</p>
Uudistuva työ ja asuminen <ul style="list-style-type: none"> Keskustan elinvoima kasvaa Nettomuutto kasvaa 	<p>Keskustan alueen monitoimitalo (lukio-nuorisopalvelut -harrastajat, järjestöt) on monitoimijaisesti käytössä.</p> <p>Mittari: eri käyttäjäryhmien määrä</p>	<p>Keskustan alueen monitoimitalon käyttö monialaisesti on ollut aktiivista. Tiloja on käytetty vakiovuoroin 12-20 kertaa viikossa. Tämän lisäksi on ollut runsaasti konsertti-, leiri- ja muita yksityistapahtumia noin 20 tarkastelujakson aikana.</p> <p>Sinilähde-talossa erityisesti liikuntatilat ovat runsaassa käytössä, vakiovuoroja tarkastelujaksolla on ollut 13-25 viikossa. Muiden tilojen vuokraus on ollut yksittäistä.</p>	<p>Toteutuu</p>
Toimija keskiössä <ul style="list-style-type: none"> Heinolan arvostus kasvaa Päätöksenteko perustuu tietoon Henkilöstö on motivoitunut 	<p>Hyvinvointitieto ohjaa päätöksentekoa / Mittari : Hyvinvointityöryhmän raportointi</p> <p>Työhyvinvointikyselyn tulokset vähintään vuoden 2021 tasoa. / Mittari: Esimiestyötä koskevien vastausten ka. > 3,8</p>	<p>Targetor-järjestelmä on otettu käyttöön hyvinvointisuunnitelman toteutumisen ja vuoden 2022 hyvinvointitilinpäätöksen rakentumisen välineenä.</p> <p>Vuonna 2022 esimiestyön arvioinnin (KEVA) keskiarvo on 3,96</p> <p>Vuoden 2022 lopussa Heinolan kaupungin HYTE-kerroin /asukas on 20,6. Sen perusteella Heinolalle maksettava ylimääräinen valtionosuus vuonna 2023 on 18 344 x 20,6€= 377 648 € / vuosi. (Valtionavustuspäätös 2023)</p>	<p>Toteutuu</p>
Talouden tasapaino <ul style="list-style-type: none"> Velkamäärä vähentyy Tilatehokkuus paranee Nettomenojen kasvu on hallinnassa 	<p>Palvelut suunnitellaan ja toteutetaan asiakasmäärän ja järjestämiseen liittyvien tarpeiden suhteen.</p> <p>Mittari: yksikköhintojen kehitys / toimintaa kuvaavat mittarit</p>	<p>Henkilöstösuunnittelu on ajantasainen ja suhteessa lapsimäärään. Rekrytoinnit ja henkilöstön vähenemä on hallittua sekä ennakoitua.</p>	<p>Toteutuu</p>
	<p>Tilatehokkuus paranee: palveluverkko ja tilasuunnittelu, käyttöasteet</p>	<p>Käyttöaste oli lokakuussa 75,81 %, marraskuussa 76,81 % ja joulukuussa 75,06%. 1.2. - 31.12.2022 käyttöaste oli 75,99%.</p>	<p>Toteutuu</p>

	Mittari: päiväkotien käyttöaste-seuranta, m2 / asiakas	20.12.2022 päiväkodeissa oli käytössä keskimäärin 11,6 m ² /lapsi. Elämänkaaritalon liikuntasali lasketaan varhaiskasvatuksen tiloiksi. Laskentaperusteena on käytetty huoneistoalaa.	
--	--	--	--

Tunnusluvut

Opiskeluhoolto €/oppilas/opiskelija	164,74 €/ op.	181,84 €/ op.	Täydentyy kun hanketieto	169,53 €/ op.
Varhaiskasvatus €/asukas €/lapsi	375,65e 9.024,00e	426,76e 10.963,61e	419,65e 11.245,71e	421,74 € 11.355,17 €
Perusopetus €/asukas €/oppilas	635,30 € 8188,90 €	658,80 € 8754,20 €	708 € 9630 €	729 € 9856 €
Lukiokoulutus €/asukas €/opiskelija	87,35 € 8079,60 €	101,50 € 9 027,90 €	122 € 10 436 €	118 € 11 336 €
Musiikkiopisto €/asukas €/opiskelija €/opetustunti	25,45 € 1 444 € 56,56 €	27,73 € 1205 € 56,79 €	31,87 € 1366 € 64,41 €	33,24 € 1097 € 63,38 €
Peruskoulun suorittaneiden osuus/% 9. luokkalaisista	98%	97 %	100 %	98%
Virikkeellinen elämä nettokustannukset €/asukas	161	213	215	216
Virikkeellisen elämän (kirjasto, liikunta, nuoriso ja museo) omatoimiseen ja ryhmätoimintaan osallistuneet	259 694	400 000	380 000	313 454
Kirjaston fyysiset lainat / asukasluku	7,21	8	8	7,9
Kirjaston kokonaislainaus / asukasluku	11,99	12	12	12,3
Ulkopuolinen rahoitus/€ • Varhaiskasvatuspalv. • opetus- ja koulutuspalv. • virikkeellinen elämä			-198 000	- 341 842 - 386 735 - 197 962

Riskienhallinta

Varhaiskasvatuksen henkilöstön ja oppilashuollon ammattihenkilöstön saatavuus.	Todennäköisyys: 1 Merkittävyys: 1 	Palkkaus. Positiivinen työnantajakuva. Paikkansa pitävä kaupunkikuva. Työhyvinvoinnista huolehtiminen Toimivat tukipalvelut	Hallintakeinoina positiivisen työnantajakuvan luominen toteutui. Työhyvinvoinnista huolehtiminen parani.
Sijaisten saatavuus varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen	Todennäköisyys: 1 Merkittävyys: 1 	Sarastia-rekryn käyttöönoton selvittäminen aloitetaan syksyllä 2021. Varahenkilöstön käytön uudelleen organisointi.	Sarastia-rekrypalvelua ei otettu käyttöön. Varhaiskasvatuksen varahenkilöstön käyttöä tehostetaan yhteistyössä päiväkotien kanssa.
Poliittisten, pitkän aikavälin, päätösten viivästyminen palveluverkosta	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 1 	Avoin ja faktatunnistava keskustelu ja yhteinen näkemys tulevaisuuden todellisuudesta.	Keskustelu on avointa ja aktiivista ja tullee kulminoitumaan osaksi vuoden 2023 muutosohjelmaa.
Kirjaston tilakysymys	Todennäköisyys: 1 Merkittävyys: 1 	Kaupunki hankkii osake-enemmistön kiinteistöosakeyhtiöstä ja käynnistää vaiheittaisen peruskorjausprosessin.	Kaupunki on ostanut Tietokeskus Oy:n osake-enemmistön. Kiinteistön korjauksen suunnittelu valmistuu vuoden 2023 aikana.

Teknisen lautakunnan toimiala

Vastuhenkilö: Teknisen toimen johtaja

Talousarvion toteutuminen

Teknisen lautakunnan toimiala	TP 2021	Alkup.	Talousarvio-	Talousarvio	Toteuma	Paikkeama	TOT
Selite	1000e	Talousarvio	muutokset	2022	2022		%
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	10 162	10 730 600	0	10 730 600	10 546 419	184 181	98,30
Maksutuotot	20	700	0	700	8 551	-7 851	1 221,60
Tuet ja avustukset	804	0	71 100	71 100	400 510	-329 410	563,30
Vuokratuotot	12 186	12 103 200	0	12 103 200	12 792 764	-689 564	105,70
Muut toimintatuotot	272	3 900	0	3 900	52 313	-48 413	1 341,40
TOIMINTATUOTOT	23 444	22 838 400	71 100	22 909 500	23 800 558	-891 058	103,90
Valmistus omaan käyttöön	1 367	1 913 000	0	1 913 000	1 651 507	261 493	86,30
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut	-7 979	-8 104 100	-183 800	-8 287 900	-8 228 329	-59 571	99,30
Palvelujen ostot	-8 613	-8 860 600	0	-8 860 600	-8 754 622	-105 978	98,80
Aineet,tarv. ja tavarat	-4 607	-4 899 800	0	-4 899 800	-5 156 354	256 554	105,20
Avustukset	-6	-6 300	0	-6 300	-11 564	5 264	183,60
Vuokratulut	-2 940	-2 782 400	0	-2 782 400	-2 769 077	-13 323	99,50
Muut toimintakulut	-77	-67 200	0	-67 200	-155 958	88 758	232,10
TOIMINTAKULUT	-24 222	-24 720 400	-183 800	-24 904 200	-25 075 903	171 703	100,70
TOIMINTAKATE	589	31 000	-112 700	-81 700	376 162	-457 862	-460,40
Rahoitustuotot ja -kulut	-641	-635 200	0	-635 200	-645 681	10 481	101,70
VUOSIKATE	-52	-604 200	-112 700	-716 900	-269 519	-447 381	37,60
Poistot ja arvonalentumiset	-9 163	-8 413 000	0	-8 413 000	-7 649 053	-763 947	90,90
TILIKAUDEN TULOS	-9 215	-9 017 200	-112 700	-9 129 900	-7 918 572	-1 211 328	86,70

Toiminnan kuvaus

Tekniikkatoimiala palvelee koko kaupunkiyhteisöä ja kaupunkiorganisaation muita toimialoja tuottamalla toimivan ja viihtyisän kaupungin edellyttämiä yhdyskuntateknisiä palveluita sekä toimitila-, ruoka- ja siivouspalveluita. Toimialan organisaatioon kuuluu kolme palvelualueetta: kuntatekniikka, tilakeskus sekä ruoka- ja siivouspalvelut.

Toimialajohtajan katsaus

Toimialan vuoden 2022 toimintaa ohjasi lukuisten merkittävien investointihankkeiden toteuttaminen. Palveluverkkopäätösten mukaisista suurhankkeista otettiin käyttöön joulukuussa Kailas-talo. Kailas-talohanke eteni aikataulutavoitteen mukaisesti tai jopa etuajassa. Ruokapalveluissa huomio keskittyi HVA-muutosten valmisteluihin, henkilöstösiirtoihin ja toiminnallisiin uudistuksiin.

- Kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita ja kaupunkiympäristön esteettömyyttä kehitettiin osana kaupungin hyvinvointityötä, hiilineutraaliussitoumuksen (Hinku-kunta), ilmastotiekarttatyön HIT sekä Lahden seudun MAL-sopimuksen tavoitteiden mukaisesti. Siltakadun ja Laaksokadun saneeraukset käynnistyivät, jotka pieneltä osin jatkuvat vuoden 2023 puolella. Vierumäen yritysalueen 1. alueen täyttö saatiin valmiiksi joulukuussa.

- Kehittämishankkeita: Monimuotoisuutta kasvattava Helmi-hanke Isiäisellä, Koskensaaren kulttuurimaisematyö lammasvoimin, Penikkasaarensiltatyö parantaa ulkoilureittejä

- Satamapalvelurakennus / palvelut
- Kirkonkylän liikuntahallin remontti

Vesihuoltoa kehitettiin kaupungin merkittävimmän pohjavedenottamon Ala-Musterin saneerauksella, joka jatkuu vuoden 2023 puolella. Vesihuollon etäluettavien mittareiden asennukset jatkuivat 700 mitarilla. Sinitaipaleen uuden asuinalueen rakentaminen käynnistyi, mahdollistaen vetovoimaisen tonttimarkkinoinnin jatkamisen.

Kaupungin kiinteistöomaisuuden luokitte- lua valmisteltiin ja kiinteistöjä myytiin sote-uudistuksen takia (terveyskeskus ja pelastusasema). Kaupungin kiinteistöjen energiatehokkuutta edistettiin aurinko- voimaloiden käyttöönotolla (lukio ja Kai- las-talo), automaation säädöillä ja käyttä- jien omilla energiansäästötoimilla.

- Omaisuu- den perustiedon tasoa kohotettiin mm. valmistelemalla vesihuol- toinfran korjausvel- kaselvityksen käynnis- tämisellä
- Ilmastotyötä ja energiatehokkuutta edistettiin lämpötilojen alentamisella ja automatisaation säädöillä

Toimialojen välisen yhteistyön, toistemme palvelemisen ja palvelutuotannon kehittä- mistoimia jatkettiin syksyn aikana, kuten myös tekniikkatoimialan omien palvelu- prosessien ja toiminnallisuuksien tarkas- telulla. Palvelujen ja toimialan investointi- en viestintään kiinnitettiin syksystä alkaen enemmän huomiota. Samoin asiakaspa- lautteen käsittelyyn ja asioiden viestimi- seen eri kanavien kautta.

Hyvinvointialueuudistus vaikutti erityi- sesti ruoka- ja siivouspalveluissa, kun palvelualueelta siirtyi henkilöstöä 34 hyvinvointialueelle vuoden lopussa. Hy- vinvointialueen muodostuminen ja kau- pungin omistamien kiinteistöjen myyntien vaikutukset muuttivat syksystä alkaen Tilakeskuksen tulevaisuus-kuvaa. Silti osa myytyjen kiinteistöjen huolto- ja kunnos- sapitotöistä jää vielä vuonna 2023 kau- pungille ostopalveluperiaatteella.

Toimialojen välistä yhteistyötä on paran- nettu investointien ja muiden tekniikka- toimialan tuottamien palvelujen käsittelyl- lä toimialueiden johtoryhmien välillä.

Tavoitteiden toteuma

Toimialan käyttötaloudessa toimintatuot- tot toteutuivat 23 800 558, n. 891 058 € eli 3,9% ennakoitua korkeammin. Nousu johtui pääosin saatujen tukien ja avustus- ten toteutumisesta n. 1,71M€ ennakoitua korkeampana. Toimintakulut toteutuivat kokonaisuutena lähes suunnitellulla ta- solla, 100,7% talousarviopäätöstä eli 0,7% korkeampana.

Toimintakatteen tavoitetalousarviossa oli n. -81 700 €, mutta toteuma oli n. 376 162 €. Taloudellisesti toimialan tulos oli siis selvästi suunniteltua parempi.

Tekniikkatoimialan toiminnalliset tavoit- teet toteutuivat kohtuullisen hyvin, kun huomioidaan esimerkiksi henkilöstö- muutokset, toimialajohtajien kierrätys ja HVA-muutokset. Samalla tekniikka- toimialan keskeneräiset rakennus ym. lupa-asiat (82 kpl) saatiin käsiteltyä ku- luneen vuoden aikana ja Vierumäen yritys- alue saatiin esirakennettua.

Strategiasta johdetut tavoitteet/toimiala (valtuuston sitovuustaso)

Strateginen päämäärä	Toimialan tavoite 2022	Toteuma 31.12.	Tila
Hyvinvoinnin kasvu <ul style="list-style-type: none"> Hyvinvointi lisääntyy Kasvu tapahtuu kestävästi 	<p>Kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita sekä esteettömyyttä edistetään. Laaditaan laatuluokitus (1-5) kevyenliikenteen väylille ja sen pohjalta laaditaan peruskorjaus- ja kunnossapitosuunnitelmat.</p> <p>Puistojen ja liikuntapaikkojen asiakastytyväisyys taso pidetään hyvänä (Yhdyskuntatekniset palvelut -tutkimus).</p> <p>- puistot > 3,56 - liikuntapaikat > 3,75</p>	<p>Luokitus tehdään opinnäytetyönä. Tekijää ei ole saatu rekrytoitua.</p> <p>Tavoitteet saavutettu.</p> <p>puistot 3,55 liikuntapaikat 3,89</p>	<p>Toteutuu</p> <p>✓</p>
Uudistuva työ ja asuminen <ul style="list-style-type: none"> Keskustan elinvoima kasvaa Nettomuutto kasvaa 	<p>Heinolan houkuttelevuutta ja elinvoimaa lisäävät kaupunkiympäristö- ja liikenneverkkoinvestoinnit (ROI)</p>	<p>Kailas-talo ja Pumptrack valmistui</p> <p>Kylpylän laiturit ja Satamapalvelurakennus saatiin käyttöön</p> <p>Vene- ja laituripaikkojen vuokrausehdot sekä torisääntö uudistettiin</p> <ul style="list-style-type: none"> Leikkikenttien saneeraus (Tommola ja Hoi lonkatu) Kameravalvontaa lisättiin (Rantapuisto ja Maaherranpuisto) Möljänpuiston senioriliikuntapaikka 	<p>Toteutuu</p> <p>✓</p>
	<p>Toimivaa arkea tukevat yhdyskuntatekniset palvelut. Asiakastytyväisyys on suurempi 3,5. (Yhdyskuntatekniset palvelut -tutkimus vuosittain)</p>	<p>Tavoite saavutettu.</p> <p>Asiakastytyväisyys FCG 3,93</p>	<p>Toteutuu</p> <p>✓</p>
Toimija keskiössä <ul style="list-style-type: none"> Heinolan arvostus kasvaa Päätöksenteko perustuu tietoon Henkilöstö on motivoitunut 	<p>Rakennus- ja yhdyskuntainfrastruktuurin tietojärjestelmien kehittäminen ja hyödyntäminen</p> <p>Työhyvinvointikyselyn tulokset vähintään vuoden 2021 tasoa. Esi miestyötä koskevien arviointien keskiarvo vähintään 3,8.</p>	<p>Valtakunnallinen kuntakiinteistöjen rakennuskannan skenaarion kehittämistä tehty</p> <p>Sähköisen avainhallinnan kehittämistä edistetty</p> <p>Tavoitteeseen ei päästy:</p> <ul style="list-style-type: none"> Puistot ja liikunta-alueet 2,52 Katuyksikkö 3,72 Kuntatekniikka yhteensä 3,2 <p>Tavoite toteutui:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ruoka- ja siivouspalvelu 3,95 	<p>Toteutuu</p> <p>✓</p>

Talouden tasapaino • Velkamäärä vähentyy • Tilatehokkuus paranee • Nettomenojen kasvu on hallinnassa	Tiivistetään kaupungin toimipisteiden verkostoa ja tilankäytön tehokkuutta. (Tilatehokkuusmittarina €/m2 ja/tai käyttöaste.) Tehdään korjausvelka-analyysin pohjalta investointisuunnitelma 2020-luvulle. Kiinteistöasetta pienennetään.	Tehty hankejohtajan kanssa kiinteistöluokittelua Kiinteistöjen myyntiprosesseja uudistettu Kiinteistöjä myyty 14 000m2 (terveyskeskus)	Toteutuu
	Optimoidaan sisäistä palvelutuotantoa toimipisteverkko huomioiden.	Uuteen Kailaan tuotantokeittiöön siirtyminen 2023 alussa. Ruoka- ja siivouspalvelun organisaatio uudistus tehty kesällä 2022. 2023 esihenkilöitä 3, palvelupäällikkö, ravitsemispäällikkö ja siivoustyönohjaaja. Henkilöstöä 58.	Toteutuu

Tunnusluvut

Katujenhoidon kustannus, €/m2	1,07	1,08	1,09	1,61
Vuotoveden osuus jätevedenpuhdistamon vastaanottamasta vesimäärästä, %	51,2	50,5	<50	<u>38,9%</u>
Ateriasuoritteiden keskimääräinen tuotantokustannus, € 2020 koronavaikutus merkittävä ateriasuoritehintaan.	4,03	3,50	3,50	3,65
Siivouspalvelun tuntikohtainen kokonaiskustannus, €/h (ei sisällä sotealueen kohteita) Koronavaikutus, koulut ja uimahalli suljettuja, resurssisiirto sotepalveluun	18,33	22,10	22,10	20,20 sis.siivoustyön, pesuaineet ja pienvälineet 22,20 sis. siivoustyön, pesuaineet ja pienvälineet, jätesäkit, wc- ja käsipyyhepaperit sekä vaihtomatot
Siivouspalvelun pinta-alakohtainen kokonaiskustannus, €/neliöt (ei sisällä sotealueen kohteita)	1,58	1,77	1,80	Tämä mittari ei ole käytössä Jatkossa laskeaan siivoustyöntuntihinta kahdella tavalla: 1. siivoustyöntuntihinta sis. siivoustyön, pesuaineet ja pienvälineet

				2. siivoustyöntuntihinta sis. siivoustyön, pesuaineet ja pienvälineet, jättesäkit, wc- ja käsipyyhepaperit sekä vaihtomatot
Laitoshuoltajapalvelut vuodeosasto hoitovuorokausi / €	27,59	26,00	27,20	26,25
Asumispalvelujen ateria- ja siivouspalvelu, hoitopäivä / €	12,50	11,98	12,00	12,26

Riskienhallinta

Henkilöstöriskit (henkilöstön vaihtuma ja rekrytoinnin onnistumisen epävarmuus)	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 3 	Ennakoiva henkilöstösuunnittelu. Hiljaisen tiedon siirron varmistaminen. Positiivinen työnantajakuva.	Korkeakouluharjoittelijoita on palkattu ja opinnäytetöitä on menossa.
Hankintojen aikataulun venyminen	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 2 	Hankinta-asioiden koulutus ja ohjeistus. Investointisuunnitelma pitemmälle ajanjaksolle. Ennakoiva työnsuunnittelu.	Investointien juoksupuolesta parannettu säännöllisellä toimialavuoropuhelulla.
Äkillinen toimintahäiriö ruokapalveluissa (sähkön- tai vedenjakelun häiriö, muu toimintahäiriö tms.)	Todennäköisyys: 3 Merkittävyys: 1 	Varastossa väh. 2 päivän valmiusruoka. Sovittu ilmoitusjärjestelyt vesihuollon tai sähkönjakelun suhteen. Ruokapalvelun omavalvonnassa ohjeet äkillisiin toimintahäiriöihin.	Varautuminen tehty mm. yhteistyössä koulujen kanssa sähköhuollossa sekä tilakeskuksen sisäisessä toiminnassa.

Lupa- ja valvontalautakunnan toimiala

Vastuhenkilö: Ympäristöpäällikkö

Talousarvion toteutuminen

Lupa- ja valvontalautakunnan toimiala	TP 2021	Alkup.	Talousarvio-	Talousarvio	Toteuma		TOT
Selite	1000e	Talousarvio	muutokset	2022	2022	Poikkeama	%
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	138	154 000	0	154 000	106 626	47 374	69,20
Maksutuotot	444	410 500	105 000	515 500	546 487	-30 987	106,00
Tuet ja avustukset	14	0	10 600	10 600	19 643	-9 043	185,30
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	8 435	-8 435	0,00
TOIMINTATUOTOT	596	564 500	115 600	680 100	681 190	-1 090	100,20
Valmistus omaan käyttöön	76	20 000	0	20 000	4 962	15 038	24,80
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut	-728	-808 600	-25 100	-833 700	-855 937	22 237	102,70
Palvelujen ostot	-379	-465 000	0	-465 000	-415 353	-49 647	89,30
Aineet,tarv. ja tavarat	-9	-15 500	0	-15 500	-5 272	-10 228	34,00
Avustukset	0	-500	0	-500	-150	-350	30,00
Vuokratulot	-31	-37 800	0	-37 800	-37 329	-471	98,80
Muut toimintakulut	1	-500	0	-500	-2 119	1 619	423,80
TOIMINTAKULUT	-1 146	-1 327 900	-25 100	-1 353 000	-1 316 160	-36 840	97,30
TOIMINTAKATE	-475	-743 400	90 500	-652 900	-630 009	-22 891	96,50
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0	0	0,00
VUOSIKATE	-475	-743 400	90 500	-652 900	-630 009	-22 891	96,50
Poistot ja arvonalentumiset	-13	-12 000	0	-12 000	-12 003	3	100,00
TILIKAUDEN TULOS	-488	-755 400	90 500	-664 900	-642 012	-22 888	96,60

Henkilöstön vaihdokset ympäristönsuojelussa (Heinola, litti ja Sysmä) vaikuttivat toimialan palveluihin, toimintaprosesseihin ja suunnitelmallisen valvonnan toteutumiseen.

Toiminnan kuvaus

Lupa- ja valvontatoimiala muodostuu kahdesta palvelualueesta/yksiköstä:

- ympäristönsuojelu
- rakennusvalvonta

Toimiala on osa elinvoiman, maankäytön ja kuntatekniikan muodostamaa dynaamista palveluketjua, joka markkinoinnin, maanhankinnan, kaavoituksen, tonttien ja infran rakentamisen kautta vaikuttaa yritysten ja asukkaiden sijoittumiseen paikakunnalle.

Toimiala tuotti lupa- ja valvontapalvelut Heinolaan ja sopimuskunnille keskinäisten sopimusten mukaisesti.

Palveluja Hartolaan

- rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu

Palveluja littiin ja Sysmään

- ympäristönsuojelu

Heinola osti ympäristöterveydenhuollon (elintarvikevalvonta/terveydensuojelu/eläinlääkäripalvelut) palvelut PHHYKY:ltä.

Toimialajohtajan katsaus

Vuonna 2022 tapahtui henkilöstömuutoksia ja jatkoimme toimintakulttuurin uudistamista. Edellisen vuoden kokemuksia voitiin edelleen hyödyntää mm. Tina Ojalan kehittämisprojektin pohjalta. Samalla jatkettiin ympäristönsuojelun palvelualueella valvonta-aineistojen skannaamista hyödyntäen muun muassa rakennusvalvonnan kokemuksia, jotta valvontapalveluista saadaan aika ja paikka riippumattomia. Opiskelijatyötä hyödynnettiin myös kuluneen vuoden aikana entistä enemmän.

Tavoitteiden toteuma

Ympäristönsuojelun henkilövaihdokset ja Hartolan rakennusvalvonnan uudistaminen vaikuttivat toimialan talouteen, palveluihin, toimintaprosesseihin ja suunnitelmallisen valvonnan toteutumiseen.

Toimiala ei saavuttanut tavoitteita ympäristönsuojelun palvelualueella valvontasuunnitelman mukaisen valvontaohjelman toteuttamisessa. Ympäristönsuojelussa

tulot jäivät arvioitua vähäisemmiksi.

Rakennusvalvonnan toiminta-alueen laajennus vaikutti rakennusvalvonnan talousarvion toteutumiseen, kuten myös rakentamisen haettujen yllättävän suuri määrä. Henkilövaihdokset näkyvät toimialan talouden lopullisessa tuloksessa. Ympäristönsuojelussa liitti tuli sopimuskunnaksi 2021, mutta litin vastuutarkastaja vaihtui keväällä.

Strategiasta johdetut tavoitteet/toimiala (valtuuston sitovuustaso)

Strateginen päämäärä	Toimialan tavoite 2022	Toteuma 31.12.	Tila
Hyvinvoinnin kasvu <ul style="list-style-type: none"> Hyvinvointi lisääntyy Kasvu tapahtuu kestävästi 	Asiantuntemus ja tuki muille toimialoille. Tasapuolinen ja oikeudenmukainen valvonta.	Viranomaisten ja teknisen toimen yhteistyötä lisätty. Delegoinnilla helpotettu mm. maisematyölu-pien osalta. Johtava rakennustarkastaja on teknisen johtoryhmän jäsen.	Toteutuu ✓
Uudistuva työ ja asuminen <ul style="list-style-type: none"> Keskustan elinvoima kasvaa Nettomuutto kasvaa 	Palvelukokemus, viranomaisprosessien keskinäistarkastelu ja sujuva lupakäsittely.	Sähköistä asiointia kehitetty rakennusvalvonnassa sekä ympäristötoimissa. Samalla ohjelmistojen tietoturvallisuutta parannettu.	Toteutuu ✓
Toimija keskiössä <ul style="list-style-type: none"> Heinolan arvostus kasvaa Päätöksenteko perustuu tietoon Henkilöstö on motivoitunut 	Tietopohjan vahvistaminen (rakennus- ja huoneistorekisteri, luontotiedot, ympäristövaikutukset).	RAHU-rekisterin korjauksia tehdään satoja kappaleita vuodessa. Paikkatietoja karttojen osalta parannettu.	Toteutuu ✓
	<p>Työhyvinvointikyselyn tulokset vähintään vuoden 2021 tasoa. Esi-miestyötä koskevien arviointien keskiarvo vähintään 3,8.</p> <p>Tarkastellaan maakunnallisia yhteistyömahdollisuuksia palvelutuotannossa.</p>	<p>Työhyvinvointi kyselyn esihenkilö arvion keskiarvo on 4,6.</p> <p>Seutukunnallisen yhteistyön alustavat neuvottelut käyty litin ja Sysmän kanssa. Asian selvittely on ko. kunnissa tällä hetkellä.</p> <p>Seudullinen yhteistyötarkastelu laajeni myös kaavoitukseen Hartolan kanssa.</p>	Toteutuu ✓

Talouden tasapaino <ul style="list-style-type: none"> Velkamäärä vähentyy Tilatehokkuus paranee Nettomenojen kasvu on hallinnassa 	Palvelualueilla hyödynnetään yhteistyötä (toimialat, sidosryhmät ja opiskelijat).	<p>Korkeakouluopiskelijat tehneet opinnäytetöitä sekä harjoittelua lupa- ja valvonta toimialalla. Töiden raportointi Targetorin opinnäytetyöt kohdassa ja esitelty lautakunnalle 16.11.2022.</p> <p>Rakennusvalvonnan tulot ylittyivät arvioidusta tulokertymästä n. 28%.</p>	Toteutuu ✓
---	---	---	---------------

Tunnusluvut

Rakennuslupien käsittelyaika (siitä, kun piirustukset kunnossa)			30 päivää Kesäaikana 30–60 pv	keskimäärin 23 päivää
Ympäristönsuojelun lupien ja rekisteröityjen lukumäärä valvontaohjelmassa	64		65	69
Ympäristönsuojelun valvontaohjelman toteuma	39/40		32/40	23/40

Riskienhallinta

Henkilöstöriskit (työn kuormittavuus)	Todennäköisyys: 1 Merkittävyys: 1 	Työmäärän seuraaminen, osaavan työvoiman saatavuus/pysyvyys, palkkatasavaruuden edistäminen.	Rakennusvalvonnassa henkilöstön määrä on riittävä sekä henkilöstössä ei ole tapahtunut muutoksia vuoden aikana. Ympäristötoimessa on ollut henkilöstön vaihtuvuutta ja pitkäaikainen viransijaisuus, joilla on ollut vaikutusta työn tekemiseen. Palkkauudistus työtä on tehty eri palvelualueiden kesken.
Tietoturvariskit	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 2 	Huolellisuus, esilläpito, perehdyttäminen ja koulutukset.	Tietoturvakoulutukset on käyty ja uudet henkilöt myös koulutetaan. Ohjelmistopäivityksillä on parannettua tietoturvaa.
Vahinkoriskit (esim. rakennuksen sortuminen, ympäristövahinko)	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 1 	Valtakunnallisten ja alueellisten ohjekirjeiden oikea käsittely.	Valtiovallinnon määräysten muutoksia ja uusia ohjeistuksia on seurattu vuoden aikana.

Käyttötalous yhteensä

Heinola Selite	TP 2021 1000e	Alkup. Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	TOT %
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	15 444	13 717 100	0	13 717 100	13 932 477	-215 377	101,60
Maksutuotot	7 001	6 209 600	105 000	6 314 600	8 602 400	-2 287 800	136,20
Tuet ja avustukset	4 071	2 110 100	400 000	2 510 100	3 573 388	-1 063 288	142,40
Vuokratuotot	13 642	13 568 800	0	13 568 800	14 332 534	-763 734	105,60
Muut toimintatuotot	1 977	1 289 700	0	1 289 700	1 421 575	-131 875	110,20
TOIMINTATUOTOT	42 134	36 895 300	505 000	37 400 300	41 862 374	-4 462 074	111,90
Valmistus omaan käyttöön	1 445	1 933 000	0	1 933 000	1 658 488	274 512	85,80
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut	-58 126	-60 282 200	0	-60 282 200	-59 921 401	-360 799	99,40
Palvelujen ostot	-71 123	-71 953 400	-300 000	-72 253 400	-75 023 933	2 770 533	103,80
Aineet,tarv. ja tavarat	-8 212	-8 282 400	-200 000	-8 482 400	-8 702 567	220 167	102,60
Avustukset	-4 774	-4 786 200	0	-4 786 200	-4 537 014	-249 186	94,80
Vuokratulot	-12 872	-13 032 500	0	-13 032 500	-13 166 161	133 661	101,00
Muut toimintakulut	-266	-329 900	0	-329 900	-628 102	298 202	190,40
TOIMINTAKULUT	-155 372	-158 666 600	-500 000	-159 166 600	-161 979 176	2 812 576	101,80
TOIMINTAKATE	-111 793	-119 838 300	5 000	-119 833 300	-118 458 314	-1 374 986	98,90
Rahoitustuotot ja -kulut	-624	-619 200	0	-619 200	-628 887	9 687	101,60
VUOSIKATE	-112 417	-120 457 500	5 000	-120 452 500	-119 087 201	-1 365 299	98,90
Poistot ja arvonalentumiset	-10 560	-10 337 000	0	-10 337 000	-8 996 922	-1 340 078	87,00
TILIKAUDEN TULOS	-122 977	-130 794 500	5 000	-130 789 500	-128 084 123	-2 705 377	97,90

2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

TULOSLASKELMA (sisäinen)	TP 2021 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut.jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	15 444	13 717 100	0	13 717 100	13 932 477,11	-215 377,11	101,60
Maksutuotot	7 001	6 209 600	105 000	6 314 600	8 602 400,07	-2 287 800,07	136,20
Tuet ja avustukset	4 071	2 110 100	400 000	2 510 100	3 573 388,16	-1 063 288,16	142,40
Vuokratuotot	13 642	13 568 800	0	13 568 800	14 332 534,18	-763 734,18	105,60
Muut toimintatuotot	1 977	1 289 700	0	1 289 700	1 421 574,84	-131 874,84	110,20
TOIMINTATUOTOT	42 134	36 895 300	505 000	37 400 300	41 862 374,36	-4 462 074,36	111,90
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	1 445	1 933 000	0	1 933 000	1 658 488,13	274 511,87	85,80
TOIMINTAKULUT	43 579	38 828 300	505 000	39 333 300	43 520 862,49	-4 187 562,49	110,60
Palkat ja palkkiot	-46 222	-47 958 500	-2 600	-47 961 100	-47 533 281,47	-427 818,53	99,10
Eläkekulut	-10 108	-10 790 000	6 000	-10 784 000	-10 597 983,40	-186 016,60	98,30
Muut henkilösivukulut	-1 796	-1 533 700	-3 400	-1 537 100	-1 790 135,72	253 035,72	116,50
Henkilöstökulut yhteensä	-58 126	-60 282 200	0	-60 282 200	-59 921 400,59	-360 799,41	99,40
Asiakaspalvelujen ostot	-41 430	-43 282 100	-300 000	-43 582 100	-47 292 664,89	3 710 564,89	108,50
Muiden palvelujen ostot	-29 693	-28 671 300	0	-28 671 300	-27 731 267,68	-940 032,32	96,70
Palvelujen ostot yhteensä	-71 123	-71 953 400	-300 000	-72 253 400	-75 023 932,57	2 770 532,57	103,80
Aineet,tarvikkeet ja tavarat	-8 212	-8 282 400	-200 000	-8 482 400	-8 702 566,97	220 166,97	102,60
Avustukset	-4 774	-4 786 200	0	-4 786 200	-4 537 013,57	-249 186,43	94,80
Vuokratulot	-12 872	-13 032 500	0	-13 032 500	-13 166 160,99	133 660,99	101,00
Muut toimintakulut	-266	-329 900	0	-329 900	-628 101,52	298 201,52	190,40
TOIMINTAKULUT	-155 372	-158 666 600	-500 000	-159 166 600	-161 979 176,21	2 812 576,21	101,80
TOIMINTAKATE	-111 793	-119 838 300	5 000	-119 833 300	-118 458 313,72	-1 374 986,28	98,90
VEROTULOT	73 126	73 400 000	2 500 000	75 900 000	76 371 279,36	-471 279,36	100,60
VALTIONOSUUDET	49 109	53 400 000	0	53 400 000	53 805 487,00	-405 487,00	100,80
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT							
Korkotuotot	37	30 000	0	30 000	69 387,84	-39 387,84	231,30
Muut rahoitustuotot	7 335	5 603 200	-400 000	5 203 200	7 472 707,39	-2 269 507,39	143,60
Korkokulut	-401	-659 000	0	-659 000	-579 914,02	-79 085,98	88,00
Muut rahoituskulut	-1 874	-1 586 200	-6 300 000	-7 886 200	-9 622 967,18	1 736 767,18	122,00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	5 096	3 388 000	-6 700 000	-3 312 000	-2 660 785,97	-651 214,03	80,30
VUOSIKATE	15 538	10 349 700	-4 195 000	6 154 700	9 057 666,67	-2 902 966,67	###
POISTOT JA ARVONALENTUMISET							
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 647	-10 337 000	0	-10 337 000	-8 996 922,11	-1 340 077,89	87,00
Arvonalentumiset	-1 913	0	0	0	0,00	0,00	0,00
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-10 560	-10 337 000	0	-10 337 000	-8 996 922,11	-1 340 077,89	87,00
TILIKAUDEN TULOS	4 978	12 700	-4 195 000	-4 182 300	60 744,56	-4 243 044,56	-1,50
POISTOERON LIS.(-)TAI VÄH.(+)	12	0	0	0	-18 679 835,38	18 679 835,38	0,00
VARAUSTEN LIS.(-)TAI VÄH.(+)	0	0	0	0	18 690 000,00	-18 690 000,00	0,00
RAHASTOJEN LIS.(-)TAI VÄH.(+)	0	0	0	0	-21 165,33	21 165,33	0,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ+/ALIJÄÄMÄ	4 990	12 700	-4 195 000	-4 182 300	49 743,85	-4 232 043,85	-1,20

SISÄINEN TUOSLASKELMA	Toteutunut kaupunki	Toteutunut vesilaitos	Toteutunut yhteensä
TOIMINTATUOTOT			
MYYNTITUOTOT	10 235 557,28	3 696 919,83	13 932 477,11
MAKSUTUOTOT	8 602 400,07	0,00	8 602 400,07
TUET JA AVUSTUKSET	3 571 257,58	2 130,58	3 573 388,16
VUOKRATUOTOT	14 130 725,06	201 809,12	14 332 534,18
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 419 929,78	1 645,06	1 421 574,84
TOIMINTATUOTOT	37 959 869,77	3 902 504,59	41 862 374,36
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	1 103 839,71	554 648,42	1 658 488,13
	39 063 709,48	4 457 153,01	43 520 862,49
TOIMINTAKULUT			
PALKAT JA PALKKIOT	-46 964 066,47	-569 215,00	-47 533 281,47
ELÄKEKULUT	-10 452 559,95	-145 423,45	-10 597 983,40
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-1 768 556,48	-21 579,24	-1 790 135,72
HENKILÖSTÖKULUT YHTEENSÄ	-59 185 182,90	-736 217,69	-59 921 400,59
ASIAKASPALVELUJEN OSTOT	-47 292 664,89	0,00	-47 292 664,89
MUIDEN PALVELUJEN OSTOT	-26 754 098,83	-977 168,85	-27 731 267,68
PALVELUJEN OSTOT YHTEENSÄ	-74 046 763,72	-977 168,85	-75 023 932,57
AINEET,TARVIKKEET JA TAVARAT	-7 815 457,35	-887 109,62	-8 702 566,97
AVUSTUKSET	-4 537 013,57	0,00	-4 537 013,57
VUOKRAKULUT	-13 101 117,05	-65 043,94	-13 166 160,99
MUUT TOIMINTAKULUT	-543 777,72	-84 323,80	-628 101,52
TOIMINTAKULUT	-159 229 312,31	-2 749 863,90	-161 979 176,21
TOIMINTAKATE	-120 165 602,83	1 707 289,11	-118 458 313,72
VEROTULOT	76 371 279,36	0,00	76 371 279,36
VALTIONOSUUDET	53 805 487,00	0,00	53 805 487,00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT			
KORKOTUOTOT	69 387,84	0,00	69 387,84
MUUT RAHOITUSTUOTOT	7 470 723,95	1 983,44	7 472 707,39
KORKOKULUT	-579 914,02	0,00	-579 914,02
MUUT RAHOITUSKULUT	-8 975 563,48	-647 403,70	-9 622 967,18
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-2 015 365,71	-645 420,26	-2 660 785,97
VUOSIKATE	7 995 797,82	1 061 868,85	9 057 666,67
POISTOT JA ARVONALENTUMISET			
SUUNN.MUKAISET POISTOT	-7 098 763,55	-1 898 158,56	-8 996 922,11
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-7 098 763,55	-1 898 158,56	-8 996 922,11
SATUNNAISET ERÄT			
TILIKAUDEN TULOS	897 034,27	-836 289,71	60 744,56
POISTOERON LIS.(-)TAI VÄH.(+)	-18 679 835,38	0,00	-18 679 835,38
VARAUSTEN LIS.(-)TAI VÄH.(+)	18 690 000,00	0,00	18 690 000,00
RAHASTOJEN LIS.(-)TAI VÄH.(+)	-21 165,33	0,00	-21 165,33
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ+/ALIJÄÄMÄ-	886 033,56	-836 289,71	49 743,85

2.3 Investointiosan toteutuminen

YHTEISET PALVELUT

Toimielin: Kaupunginhallitus

Vastuuhenkilö: Hallinto- ja kehitysjohtaja

Investoinnit koostuvat pitkälti tietohallinto- ja digipalveluluista: tietoturva, järjestelmät ja automaation kehittäminen. Investointien toteutuma on jäänyt talousarviosta, koska kaikkea ei ehditty toteuttaa resurssien kohdentuessa hyvinvointialueuudistusvalmisteluun. Sarastia talousjärjestelmäuudistuksen osalta tehdyt ratkaisut puolestaan tarkoittavat, että järjestelmäuudistusinvestoinnit ovat siirtyneet edelleen vuosille 2023–2024. Talous- ja henkilöstöpalveluiden uudelleenjärjestelyt vaikuttavat myös käyttövaltuushallinnan, integraatioiden ja sähköisen arkiston investointien pääasialliseen siirtymiseen vuodelle 2023 ja 2024.

YHTEISET PALVELUT YHTEENSÄ	TP 2021	Alkup.	Talousarvio-	Talousarvio	Toteuma	Poikkeama	TOT
Selite	1000e	Talousarvio	muutokset	2022	2022		%
TULOT	0	0	0	0	90	-90	0,00
MENOT	-286	-763 000	0	-763 000	-117 095	-645 905	15,30
NETTO	-286	-763 000	0	-763 000	-117 005	-645 995	15,30

SOSIAALI- JA TERVEYS

Toimielin: Sosiaali- ja terveyslautakunta

Vastuuhenkilö: Sosiaali- ja terveysjohtaja

Investointeja ei toteutettu vuoden 2022 aikana.

TERVEYSPALVELUT	TP 2021	Alkup.	Talousarvio-	Talousarvio	Toteuma	Poikkeama	TOT
Selite	1000e	Talousarvio	muutokset	2022	2022		%
MENOT	-327	-250 000	0	-250 000	0	-250 000	0,00
NETTO	-327	-250 000	0	-250 000	0	-250 000	0,00

SOSIAALIPALVELUT	TP 2021	Alkup.	Talousarvio-	Talousarvio	Toteuma	Poikkeama	TOT
Selite	1000e	Talousarvio	muutokset	2022	2022		%
MENOT	-18	-100 000	0	-100 000	0	-100 000	0,00
NETTO	-18	-100 000	0	-100 000	0	-100 000	0,00

SOSIAALI- JA TERVEYS YHTEENSÄ	TP 2021	Alkup.	Talousarvio-	Talousarvio	Toteuma	Poikkeama	TOT
Selite	1000e	Talousarvio	muutokset	2022	2022		%
TULOT	42	0	0	0	0	0	0,00
MENOT	-346	-350 000	0	-350 000	0	-350 000	0,00
NETTO	-303	-350 000	0	-350 000	0	-350 000	0,00

ELINVOIMA

Toimielin: Elinvoimalautakunta
Vastuhenkilö: Elinvoimajohtaja

Kaikkia talousarviossa suunniteltuja investointeja ei toteutettu vuoden 2022 aikana, johon vaikutti tiettyjen maankäytön investointien siirtyminen vuodelle 2023.

YRITYKSET JA TYÖ	TP 2021	Alkup.	Talousarvio-	Talousarvio	Toteuma		TOT
Selite	1000e	Talousarvio	muutokset	2022	2022	Poikkeama	%
TULOT	0	0	0	0	8 409	-8 409	0,00
NETTO	0	0	0	0	8 409	-8 409	0,00

MAANKÄYTTÖ	TP 2021	Alkup.	Talousarvio-	Talousarvio	Toteuma		TOT
Selite	1000e	Talousarvio	muutokset	2022	2022	Poikkeama	%
TULOT	23	0	0	0	60 497	-60 497	0,00
MENOT	-125	-440 000	0	-440 000	-51 165	-388 835	11,60
NETTO	-102	-440 000	0	-440 000	9 332	-449 332	-2,10

ELINVOIMA YHTEENSÄ	TP 2021	Alkup.	Talousarvio-	Talousarvio	Toteuma		TOT
Selite	1000e	Talousarvio	muutokset	2022	2022	Poikkeama	%
TULOT	23	0	0	0	68 906	-68 906	0,00
MENOT	-125	-440 000	0	-440 000	-51 165	-388 835	11,60
NETTO	-102	-440 000	0	-440 000	17 741	-457 741	-4,00

HYVINVOINTITOIMIALA

Toimielin: Hyvinvointilautakunta
Vastuhenkilö: Hyvinvointijohtaja

Virikkeellisen elämän palvelualue

Kirjaston aikuistenosaston uudistaminen odottaa kiinteistön peruskorjauksen päätöksiä ja rakennuksesta ostettujen uusien toimitilojen ratkaisuja. Investointi siirtynee vuodelle 2023. Kuntosalin laitteisto Kirkonkylän liikuntahallille on hankittu ja asennettu.

VIRIKKEELLINEN ELÄMÄ	TP 2021	Alkup.	Talousarvio-	Talousarvio	Toteuma		TOT
Selite	1000e	Talousarvio	muutokset	2022	2022	Poikkeama	%
MENOT	-29	-140 000	0	-140 000	-18 522	-121 478	13,20
NETTO	-29	-140 000	0	-140 000	-18 522	-121 478	13,20

HYVINVOINTI YHTEENSÄ	TP 2021	Alkup.	Talousarvio-	Talousarvio	Toteuma		TOT
Selite	1000e	Talousarvio	muutokset	2022	2022	Poikkeama	%
MENOT	-89	-140 000	0	-140 000	-18 522	-121 478	13,20
NETTO	-89	-140 000	0	-140 000	-18 522	-121 478	13,20

TEKNIikka

Toimielin: Tekninen lautakunta
Vastuuhenkilö: Teknisen toimen johtaja

Investoinnit

Toimialan investointien taso säilyy poikkeuksellisen korkeana vuodet 2022-23. Pääosa investointimenoista muodostuu palveluverkkopäätösten mukaisista koulu- ja päiväkotikohteista. Kailas-talo valmistui loppuvuonna 2022. Kirkonkylän koulun yleissuunnittelu valmistui joulukuussa, ja toteutus ajoittuu vuosille 2023-24.

Vuodesta 2023 alkaen tilakeskuksen investointitaso laskee huomattavasti, lähestyen luonteeltaan kaupungin rakennuskannan ylläpitotaso. Kuntatekniikan investoinneissa painottuvat vuonna 2022 katujen ja vesihuollon rakentaminen, sataman kehittäminen sekä vesihuollossa pohjavedenoton kehittäminen, vesilaitoksen digitalisoinnin lisääminen sekä vesilaitoksen korjausvelan selvittäminen.

Vuodesta toiseen jatkuviin perusluonteisiin investointimenoihin kuuluvat mm. asfaltointikohteet, katuvalaistus, routavaurioiden korjaus sekä pumppaamoiden ja vesihuoltoverkoston saneeraus. Kuntatekniikan investointisuunnitelmassa on huomioitu koko talous-suunnittelukaudelle tavoite edistää kokonaisvaltaisesti kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita ja kaupunkiympäristön esteettömyyttä.

Liikenteen ja kaupunkiympäristön suunnittelussa priorisoidaan kestävät liikkumismuodot ja hyvinvointi. Investoinneilla toteutetaan kaupungin hyte-työn ja Hinku-sitoumuksen sekä seudullisen liikennejärjestelmäsuunnitelman ja MAL-sopimuksen tavoitteita.

Investointien kokonaistoteuma

Tilakeskuksen investoinneista poistui Kirkonkylän kouluinvestointi, kun sen toteusta on valmisteltu kiinteistöleasing-mallilla. Investoinneista osa jatkuu vielä vuonna 2023. Talousarvion mukaiset investoinnit eivät tule toteutumaan täysimääräisinä, kun osa määrärahoista vielä loppuvuonna uudelleen kohdennettiin (mm. Heikkimäki).

Kuntatekniikka -palvelualueen investoinnit v. 2022

Kävelyn ja pyöräilyn olos. keh.	TP 2021	Alkup.	Talousarvio-	Talousarvio	Toteuma	TOT	
Selite	1000e	Talousarvio	muutokset	2022	2022	Poikkeama	%
TULOT	0	0	0	0	375 000	-375 000	0,00
MENOT	-133	-1 900 000	0	-1 900 000	-2 316 676	416 676	121,90
NETTO	-133	-1 900 000	0	-1 900 000	-1 941 676	41 676	102,20

Keskustan kehittäminen	TP 2021	Alkup.	Talousarvio-	Talousarvio	Toteuma	TOT	
Selite	1000e	Talousarvio	muutokset	2022	2022	Poikkeama	%
MENOT	-181	-500 000	200 000	-300 000	-225 153	-74 847	75,10
NETTO	-181	-500 000	200 000	-300 000	-225 153	-74 847	75,10

Sinaitaival eteläosa	TP 2021	Alkup.	Talousarvio-	Talousarvio	Toteuma	TOT	
Selite	1000e	Talousarvio	muutokset	2022	2022	Poikkeama	%
MENOT	-1 344	-300 000	100 000	-200 000	-124 787	-75 213	62,40
NETTO	-1 344	-300 000	100 000	-200 000	-124 787	-75 213	62,40

Ala-Musterin vedenott. korjaus	TP 2021	Alkup.	Talousarvio-	Talousarvio	Toteuma	TOT	
Selite	1000e	Talousarvio	muutokset	2022	2022	Poikkeama	%
MENOT	-766	-2 500 000	0	-2 500 000	-2 660 642	160 642	106,40
NETTO	-766	-2 500 000	0	-2 500 000	-2 660 642	160 642	106,40

Sukuran/Sammont väylä suunnitt	TP 2021	Alkup.	Talousarvio-	Talousarvio	Toteuma	TOT	
Selite	1000e	Talousarvio	muutokset	2022	2022	Poikkeama	%

MENOT	-66	-100 000	0	-100 000	-109 166	9 166	109,20
NETTO	-66	-100 000	0	-100 000	-109 166	9 166	109,20

<i>Mustikkahaan katu</i>	TP 2021	Alkup.	Talousarvio-	Talousarvio	Toteuma	TOT	
Selite	1000e	Talousarvio	muutokset	2022	2022	Poikkeama	%
MENOT	0	-150 000	80 000	-70 000	-66 552	-3 448	95,10
NETTO	0	-150 000	80 000	-70 000	-66 552	-3 448	95,10

<i>MUU KUNTATEKNIikka</i>	TP 2021	Alkup.	Talousarvio-	Talousarvio	Toteuma	TOT	
Selite	1000e	Talousarvio	muutokset	2022	2022	Poikkeama	%
TULOT	388						
MENOT	-3 760	-4 915 000	-302 800	-5 217 800	-4 403 562	-814 238	84,39
NETTO	-3 372	-4 915 000	-302 800	-5 217 800	-4 403 562	-814 238	84,39

<i>KUNTATEKNIikka YHTEENSÄ</i>	TP 2021	Alkup.	Talousarvio-	Talousarvio	Toteuma	TOT	
Selite	1000e	Talousarvio	muutokset	2022	2022	Poikkeama	%
TULOT	388	0	0	0	375 000	-375 000	0,00
MENOT	-6 250	-10 365 000	77 200	-10 287 800	-9 906 538	-381 262	96,30
NETTO	-5 862	-10 365 000	77 200	-10 287 800	-9 531 538	-756 262	92,60

Tilakeskus

<i>Kaupungintalon peruskorjaus</i>	TP 2021	Alkup.	Talousarvio-	Talousarvio	Toteuma	TOT	
Selite	1000e	Talousarvio	muutokset	2022	2022	Poikkeama	%
MENOT	-23	-120 000	100 000	-20 000	-2 825	-17 175	14,10
NETTO	-23	-120 000	100 000	-20 000	-2 825	-17 175	14,10

<i>Kailas-talon rakentaminen</i>	TP 2021	Alkup.	Talousarvio-	Talousarvio	Toteuma	TOT	
Selite	1000e	Talousarvio	muutokset	2022	2022	Poikkeama	%
TULOT	225	0	0	0	528 828	-528 828	0,00
MENOT	-6 986	-10 890 000	-1 710 000	-12 600 000	-13 070 915	470 915	103,70
NETTO	-6 761	-10 890 000	-1 710 000	-12 600 000	-12 542 087	-57 913	99,50

<i>Kirkonkylän koulun peruskorjaus</i>	TP 2021	Alkup.	Talousarvio-	Talousarvio	Toteuma	TOT	
Selite	1000e	Talousarvio	muutokset	2022	2022	Poikkeama	%
MENOT	-54	-2 900 000	2 700 000	-200 000	-193 274	-6 726	96,60
NETTO	-54	-2 900 000	2 700 000	-200 000	-193 274	-6 726	96,60

<i>MUU TILAKESKUS</i>	TP 2021	Alkup.	Talousarvio-	Talousarvio	Toteuma	TOT	
Selite	1000e	Talousarvio	muutokset	2022	2022	Poikkeama	%
TULOT	123	0	0	0	8 489 831	-8 489 831	
MENOT	-8 120	-2 177 000	-964 000	-3 141 000	-2 004 201	-1 136 799	63,81
NETTO	-7 997	-2 177 000	-964 000	-3 141 000	6 485 631	-9 626 631	-206,48

<i>TILAKESKUS YHTEENSÄ</i>	TP 2021	Alkup.	Talousarvio-	Talousarvio	Toteuma	TOT	
Selite	1000e	Talousarvio	muutokset	2022	2022	Poikkeama	%
TULOT	348	0	0	0	9 018 659	-9 018 659	0,00
MENOT	-15 183	-16 087 000	125 996	-15 961 004	-15 271 214	-689 790	95,70
NETTO	-14 835	-16 087 000	125 996	-15 961 004	-6 252 554	-9 708 450	39,20

<i>RUOKA- JA SIIVOUSPALVELUT</i>	TP 2021	Alkup.	Talousarvio-	Talousarvio	Toteuma	TOT	
Selite	1000e	Talousarvio	muutokset	2022	2022	Poikkeama	%
MENOT	-61	-12 000	0	-12 000	-13 382	1 382	111,50
NETTO	-61	-12 000	0	-12 000	-13 382	1 382	111,50

<i>TEKNIikka YHTEENSÄ</i>	TP 2021	Alkup.	Talousarvio-	Talousarvio	Toteuma	TOT	
Selite	1000e	Talousarvio	muutokset	2022	2022	Poikkeama	%
TULOT	736	0	0	0	9 393 659	-9 393 659	0,00
MENOT	-21 493	-26 464 000	203 196	-26 260 804	-25 191 133	-1 069 671	95,90
NETTO	-20 758	-26 464 000	203 196	-26 260 804	-15 797 474	-10 463 330	60,20

LUPA- JA VALVONTA

Toimielin: Lupa- ja valvontalautakunta
Vastuuhenkilö: Ympäristöpäällikkö

LUPA- JA VALVONTA YHTEENSÄ							
	TP 2021	Alkup.	Talousarvio-	Talousarvio	Toteuma		TOT
Selite	1000e	Talousarvio	muutokset	2022	2022	Poikkeama	%
MENOT	0	-25 000	0	-25 000	-21 318	-3 682	85,30
NETTO	0	-25 000	0	-25 000	-21 318	-3 682	85,30

INVESTOINNIT YHTEENSÄ							
	TP 2021	Alkup.	Talousarvio-	Talousarvio	Toteuma		TOT
Selite	1000e	Talousarvio	muutokset	2022	2022	Poikkeama	%
TULOT	801	0	0	0	9 462 656	-9 462 656	0,00
MENOT	-22 339	-28 182 000	203 196	-27 978 804	-25 399 233	-2 579 571	90,80
NETTO	-21 538	-28 182 000	203 196	-27 978 804	-15 936 577	-12 042 227	57,00

2.4 Rahoitusosan toteutuminen

	TP 2021	Talousarvio +muutokset	Tilinpäätös 2022	Jäljellä	Tot%
RAHOITUSLASKELMA					
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Vuosikate	15 537 797,92	6 154 700	9 057 666,67	-2 902 966,67	147,20
Tulorahoituksen korjaukset	-1 696 664,52	-1 201 000	-1 117 176,45	-83 823,55	93,00
	13 841 133,40	4 953 700	7 940 490,22	-2 986 790,22	160,30
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
	-22 338				
Investointimenot	848,18	-27 978 800	-25 399 232,79	-2 579 571,21	90,80
Rahoitusos.investointimenoihin	642 939,80	0	1 713 091,50	-1 713 091,50	0,00
Pys.vast.hyödykk.luovutustulot	1 854 724,28	1 201 000	8 866 740,73	-7 665 740,73	738,30
	-19 841 184,10	-26 777 800	-14 819 400,56	-11 958 403,44	55,30
TOIMINNAN JA INVEST.RAHAVIRTA	-6 000 050,70	-21 824 100	-6 878 910,34	-14 945 193,66	31,50
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET					
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0	0,00	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	44 642,86	44 600	44 642,86	-42,86	100,10
	44 642,86	44 600	44 642,86	-42,86	100,10
LAINAKANNAN MUUTOKSET					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	30 000 000	20 000 000,00	10 000 000,00	66,70
	-13 053				
Pitkäaik. lainojen vähennys	000,00	-13 803 000	-13 303 000,00	-500 000,00	96,40
Lyhytaikaisten lainojen muutos	22 000 000,00	0	3 029 707,41	-3 029 707,41	0,00
	8 947 000,00	16 197 000	9 726 707,41	6 470 292,59	60,10
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET					
Toimeksiant.var.ja po:n muutos	68 404,71	0	48 176,50	-48 176,50	0,00
Vaihto-omaisuuden muutos	77 656,71	0	287,51	-287,51	0,00
Saamisten muutos	-1 585 451,71	-102 000	207 020,56	-309 020,56	-203,00
Korottomien velkojen muutos	-1 451 388,16	0	3 451 873,09	-3 451 873,09	0,00
	-2 890 778,45	-102 000	3 707 357,66	-3 809 357,66	634,70
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	6 100 864,41	16 139 600	13 478 707,93	2 660 892,07	83,50
RAHAVAROJEN MUUTOS	100 813,71	-5 684 500	6 599 797,59	-12 284 297,59	-116,10
RAHAVAROJEN MUUTOS	-100 813,71	0	-6 599 797,59	6 599 797,59	0,00

900 LAINANANTO

Paikallisten järjestöjen EU-hankkeiden rahoittamiseen myönnettyjä lainoja maksettiin tilikaudella suunniteltua enemmän. Tytäryhtiölainoja lyhennettiin suunnitelman mukaisesti. Uusia väliaikaisrahoituksia myönnettiin hakemuksien mukaisesti.

	TP 2021	Alkuperäinen	Talousarvion	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama	Tot%
	1000e	talousarvio	muutokset	muut.jälkeen	2022		
TULOT	52	142 600	0	142 600	167 470,15	-24 870,15	117,40
MENOT	-49	-100 000	-100 000	-200 000	-202 585,00	2 585,00	101,30
NETTO	3	42 600	-100 000	-57 400	-35 114,85	-22 285,15	61,20

910 TALOUSARVIOLAINAT

Talousarviolainoissa käsitellään kaupungin pitkäaikaisten ottolainojen nostot ja lyhennykset. Vanhoja lainoja erääntyi lyhennettäväksi 13,3 milj. euroa. Uutta pitkäaikaista lainaa nostettiin 20 miljoonaa euroa.

Yhteensä pitkäaikaisia talousarviolainoja oli vuoden vaihteessa 93 milj. euroa (2021: 86,3). Lyhytaikaisia maksuvalmiusluottoja oli vuoden vaihteessa 25,0 milj. euroa (2021: 22,0 eur).

	TP 2021	Alkuperäinen	Talousarvion	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama	Tot%
	1000e	talousarvio	muutokset	muut.jälkeen	2022		
TULOT	0	30 000 000	0	30 000 000	20 000 000,00	10 000 000,00	66,70
MENOT	-13 053	-13 803 000	0	-13 803 000	-13 303 000,00	-500 000,00	96,40
NETTO	-13 053	16 197 000	0	16 197 000	6 697 000,00	9 500 000,00	41,30

RAHOITUSOSA YHTEENSÄ

	TP 2021	Alkuperäinen	Talousarvion	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama	Tot%
	1000e	talousarvio	muutokset	muut.jälkeen	2022		
TULOT	52	30 142 600	0	30 142 600	20 167 470,15	9 975 129,85	66,90
MENOT	-13 102	-13 903 000	-100 000	-14 003 000	-13 505 585,00	-497 415,00	96,40
NETTO	-13 050	16 239 600	-100 000	16 139 600	6 661 885,15	9 477 714,85	41,30

2.5 Yhteenvedo määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	Sitoumus		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut.jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA							
KAUPUNGINHALLITUS							
10 Yhteiset palvelut	Netto	Nettomenoarvio	-6 568 200	13 500	-6 554 700	-6 234 102	-320 598
SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA							
20 Sosiaali- ja terveys	Netto	Nettomenoarvio	-79 121 400	-167 600	-79 289 000	-78 901 774	-387 226
ELINVOIMALAUTAKUNTA							
30 Elinvoima	Netto	Nettomenoarvio	-4 842 600	311 700	-4 530 900	-4 319 242	-211 658
HYVINVOINTILAUTAKUNTA							
40 Hyvinvointi	Netto	Nettomenoarvio	-28 577 700	-130 400	-28 708 100	-28 732 556	24 456
TEKNINEN LAUTAKUNTA							
50 Tekniikka	Netto	Nettomenoarvio	-604 200	-112 700	-716 900	-269 519	-447 381
LUPA- JA VALVONTALAUTAKUNTA							
60 Lupa- ja valvonta	Netto	Nettomenoarvio	-743 400	90 500	-652 900	-630 009	-22 891
KÄYTTÖTALOUSOSA YHTEENSÄ	Netto	Nettomenoarvio	-120 457 500	5 000	-120 452 500	-119 087 202	-1 365 298
TULOSLASKELMAOSA							
KAUPUNGINHALLITUS							
700 Verotulot	Brutto	Tuloarvio	73 400 000	2 500 000	75 900 000	76 371 562	-471 562
710 Valtionosuudet	Brutto	Tuloarvio	53 400 000	0	53 400 000	53 805 487	-405 487
720 Korot ja muu rahoitus	Netto	Nettotuloarvio	4 007 200	-6 700 000	-2 692 800	-2 032 181	-660 619
TULOSLASKELMAOSA YHTEENSÄ	Brutto	Tuloarvio	126 800 000	2 500 000	129 300 000	130 177 049	-877 049
	Netto	Nettotuloarvio	4 007 200	-6 700 000	-2 692 800	-2 032 181	-660 619
INVESTOINTIOSA							
KAUPUNGINHALLITUS							
810 Kaupunginhallitus	Netto	Nettomenoarvio	-763 000		-763 000	-117 005	-645 995
SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA							
821 Terveyspalvelut	Netto	Nettomenoarvio	-250 000		-250 000	0	-250 000
827 Sosiaalipalvelut	Netto	Nettomenoarvio	-100 000		-100 000	0	-100 000
ELINVOIMALAUTAKUNTA							
830 Yritykset ja työ	Netto	Nettomenoarvio				8 409	-8 409
834 Maankäyttö	Netto	Nettomenoarvio	-440 000		-440 000	9 332	-449 332
HYVINVOINTILAUTAKUNTA							
847 Virikkeellinen elämä	Netto	Nettomenoarvio	-140 000		-140 000	-18 522	-121 478
TEKNINEN LAUTAKUNTA							
851 Kuntatekniikka							
Kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden kehittäminen	Netto	Nettomenoarvio	-1 900 000		-1 900 000	-1 941 676	41 676
Sukuraj/Sammontien kevytväylä	Netto	Nettomenoarvio	-100 000		-100 000	-109 166	9 166
Keskustan kehittäminen	Netto	Nettomenoarvio	-500 000	200 000	-300 000	-225 153	-74 847
Mustikkahaan katu	Netto	Nettomenoarvio	-150 000	80 000	-70 000	-66 552	-3 448
Sinitaival eteläosa	Netto	Nettomenoarvio	-300 000	100 000	-200 000	-124 787	-75 213
Ala-Musterin vedenottamon korjaus	Netto	Nettomenoarvio	-2 500 000		-2 500 000	-2 660 642	160 642
Muu kuntatekniikka	Netto	Nettomenoarvio	-4 915 000	-302 800	-5 217 800	-4 403 562	-814 238
880 Tilakeskus							
Kaupungintalon peruskorjaus	Netto	Nettomenoarvio	-120 000	100 000	-20 000	-2 825	-17 175
Kailas-talon rakentaminen	Netto	Nettomenoarvio	-10 890 000	-1 710 000	-12 600 000	-12 542 087	-57 913
Kirkonkylän koulun peruskorjaus	Netto	Nettomenoarvio	-2 900 000	2 700 000	-200 000	-193 274	-6 726
Muu tilakeskus	Netto	Nettomenoarvio	-2 177 000	-964 000	-3 141 000	6 485 631	-9 626 631
897 Ruoka- ja siivouspalvelut	Netto	Nettomenoarvio	-12 000		-12 000	-13 382	1 382
899 Rakennusvalvonta	Netto	Nettomenoarvio	-25 000		-25 000	-21 318	-3 682
INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ	Netto	Nettomenoarvio	-28 182 000	203 200	-27 978 800	-15 936 579	-12 042 221

RAHOITUSOSA

KAUPUNGINHALLITUS							
900 Antolainat	Brutto	Tuloarvio	142 600		142 600	167 470	-24 870
	Brutto	Määräraha	-100 000	-100 000	-200 000	-202 585	2 585
910 Lainanotto ja lyhennykset	Brutto	Tuloarvio	30 000 000		30 000 000	20 000 000	10 000 000
	Brutto	Määräraha	-13 803 000		-13 803 000	-13 303 000	-500 000
RAHOITUSOSA YHTEENSÄ	Brutto	Tuloarvio	30 142 600	0	30 142 600	20 167 470	9 975 130
	Brutto	Määräraha	-13 903 000	-100 000	-14 003 000	-13 505 585	-497 415
KAIKKI YHTEENSÄ		Tuloarviot	156 942 600	2 500 000	159 442 600	150 344 519	9 098 081
		Määrärahat	-13 903 000	-100 000	-14 003 000	-13 505 585	-497 415
		Nettositovat erät	-144 632 300	-6 491 800	-151 124 100	-137 055 962	-14 068 138

3 KONSERNIYHTIÖIDEN TAVOITTEET

3.1 Heinolan vuokra-asunnot Oy

Toiminta-ajatus ja tehtävä: Heinolan vuokra-asunnot Oy:n tehtävänä on tarjota kohtuuhintaisia asuntoja kaupungin asukkaille sekä toteuttaa kaupungin asuntopoliittisia tavoitteita.

Tavoite/Kohde	Vuositavoite ja toimenpide 2022	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Kiinteistöjen kunnossapito	Kiinteistöjen pitkän tähtämissuunnitelman mukaisten korjausten toteutuminen ja korjausvelan kasvun tahtuminen	Vuodelle 2022 suunnitelluista PTS-töistä toteutuu vähintään 75 %.	PTS-töiden toteutumisen osalta jäätin tavoitteista. Suunnitellun listan osalta kappalemääräisesti toteutettiin noin 50 % töistä, mutta euro-määräisesti vain reilut 20 %. Osa töistä on siirretty vuodelle 2023 tai sitä myöhemmäksi esimerkiksi tarkempien toimenpidetarpeiden selvittämisen vuoksi. Toteutuneet työt alittivat niihin varatun budjetin.	Toteutuu osittain
	Tietoisuuden lisääminen kiinteistöjen kunnosta.	Säännöllisten kiinteistö-katselmusten ja määräaikaistarkastusten aloittaminen vuonna 2022.	Ensimmäiset säännölliset kierrokset tehty.	Toteutuu
Asiakasvaikuttavuus ja -tyytyväisyys	Onnistuneiden asiakaskokemusten varmistaminen ja asukkaiden vaikutusmahdollisuuksien lisääminen	Asiakaspalautemallin (jatkuva asiakastytyväisyyskysely) käyttöönotto vuonna 2022 ja mitattu asiakastytyväisyys aseteikon keskiarvon paremmalla puolella. Asukassivut ja sähköinen tiedottaminen käytössä vuonna 2022, rekisteröityneitä käyttäjiä 31.12.2022 vähintään 200.	Asiakastytyväisyyskyselyyn tuli 118 vastausta vuoden 2022 aikana. Tulosten keskiarvo oli 79/100. NPS-luku oli 37. Asukassivuille rekisteröityneitä käyttäjiä oli vuoden lopussa 266.	Toteutuu
	Kohteiden haluttavuuden varmistaminen	Asuntohakemuksia yli 365 kappaletta vuonna 2022. Vaihtuvuus alle 24,4 %	Asuntohakemuksia tuli vuoden 2022 aikana 559. Ulkoisen vaihtuvuus eli poismuutot, joissa asukas ei muuttanut Heinolan vuokra-asuntojen toiseen asuntoon oli noin 20,3 %. Kokonaisvaihtuvuus oli noin 26,6 %. Kokonaisvaihtuvuus pitää sisällään myös vaihdot Heinolan vuokra-asuntojen asuntojen kesken.	Toteutuu

Kestävä talous	Tilikauden tuloksen pitäminen vakaana.	Asuntojen käyttöaste vähintään 92 % Hoitokulut pysyvät budjetissa.	Koko vuoden 2022 käyttöaste oli 97,91 %. Kiinteistön hoitokulut olivat noin 118 % budjetoidusta. Ylitys johtui muun muassa kasvanneista energian- sekä jäte- ja kiinteistöhuollon kustannuksista. Pääomakulut alittivat budjetin, joten koko vuoden kulut olivat vain 97 % budjetoidusta.	Toteutuu
----------------	--	---	--	---

4 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

4.1 Tuloslaskelma

	2022	2021
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	13 932 477,11	15 443 769,79
Maksutuotot	8 602 400,07	7 000 638,85
Tuet ja avustukset	3 573 388,16	4 070 742,43
Vuokratuotot	14 332 534,18	13 641 590,65
Muut toimintatuotot	1 421 574,84	1 977 054,50
TOIMINTATUOTOT	41 862 374,36	42 133 796,22
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	1 658 488,13	1 445 385,42
	43 520 862,49	43 579 181,64
TOIMINTAKULUT		
Palkat ja palkkiot	-47 533 281,47	-46 221 814,03
Eläkekulut	-10 597 983,40	-10 108 145,55
Muut henkilösivukulut	-1 790 135,72	-1 795 671,27
Henkilöstökulut yhteensä	-59 921 400,59	-58 125 630,85
Asiakaspalvelujen ostot	-47 292 664,89	-41 430 091,26
Muiden palvelujen ostot	-27 731 267,68	-29 692 609,11
Palvelujen ostot yhteensä	-75 023 932,57	-71 122 700,37
Aineet,tarvikkeet ja tavarat	-8 702 566,97	-8 211 836,29
Avustukset	-4 537 013,57	-4 774 337,24
Vuokrakulut	-13 166 160,99	-12 872 182,08
Muut toimintakulut	-628 101,52	-265 717,10
TOIMINTAKULUT	-161 979 176,21	-155 372 403,93
TOIMINTAKATE	-118 458 313,72	-111 793 222,29
VEROTULOT	76 371 279,36	73 125 696,65
VALTIONOSUUDET	53 805 487,00	49 109 154,00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
Korkotuotot	69 387,84	36 662,95
Muut rahoitustuotot	7 472 707,39	7 335 165,94
Korkokulut	-579 914,02	-401 221,21
Muut rahoituskulut	-9 622 967,18	-1 874 438,12
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-2 660 785,97	5 096 169,56
VUOSIKATE	9 057 666,67	15 537 797,92
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 996 922,11	-8 646 980,65
Arvonalentumiset	0,00	-1 912 832,61
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-8 996 922,11	-10 559 813,26

TILIKAUDEN TULOS	60 744,56	4 977 984,66
POISTOERON LIS.(-)TAI VÄH.(+)	-18 679 835,38	11 958,38
VARAUSTEN LIS.(-)TAI VÄH.(+)	18 690 000,00	0,00
RAHASTOJEN LIS.(-)TAI VÄH.(+)	-21 165,33	0,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ+/ALIJÄÄMÄ-	49 743,85	4 989 943,04

4.2 Rahoituslaskelma

	2022	2021
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	9 057 666,67	15 537 797,92
Tulorahoituksen korjauserät	-1 117 176,45	-1 696 664,52
	7 940 490,22	13 841 133,40
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-25 399 232,79	-22 338 848,18
Rahoitusos.investointimenoihin	1 713 091,50	642 939,80
Pys.vast.hyödykkeiden luovutustulot	8 866 740,73	1 854 724,28
	-14 819 400,56	-19 841 184,10
TOIMINNAN JA INVEST.RAHAVIRTA	-6 878 910,34	-6 000 050,70
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	44 642,86	44 642,86
	44 642,86	44 642,86
LAINAKANNAN MUUTOKSET		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 000 000,00	0,00
Pitkäaik. lainojen vähennys	-13 303 000,00	-13 053 000,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 029 707,41	22 000 000,00
	9 726 707,41	8 947 000,00
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
Toimeksiant.var.ja po:n muutos	48 176,50	68 404,71
Vaihto-omaisuuden muutos	287,51	77 656,71
Saamisten muutos	207 020,56	-1 585 451,71
Korottomien velkojen muutos	3 451 873,09	-1 451 388,16
	3 707 357,66	-2 890 778,45
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	13 478 707,93	6 100 864,41
RAHAVAROJEN MUUTOS	6 599 797,59	100 813,71
RAHAVARAT 31.12.	106 636 578,03	100 036 780,44
RAHAVARAT 01.01.	100 036 780,44	99 935 966,73
RAHAVAROJEN MUUTOS	-6 599 797,59	-100 813,71

4.3 Tase

VASTAAVA	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
AINEETTOMAT OIKEUDET	167 278,57	456 914,15
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	492 810,86	1 042 203,82
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	660 089,43	1 499 117,97
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
MAA- JA VESIALUEET	22 813 196,57	22 842 557,53
RAKENNUKSET	95 166 641,41	82 659 170,71
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	38 932 263,80	36 137 546,04
KONEET JA KALUSTO	2 293 788,32	2 322 092,24
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	310 628,68	310 628,68
ENNAKKOMAKSUT JA KESKENE.HANKINNAT	206 925,00	7 893 173,11
AINEELLISET HYÖDYKKEET	159 723 443,78	152 165 168,31
SJOITUKSET		
OSAKKEET JA OSUUDET	17 231 234,45	17 010 826,48
MUUT LAINASAAMISET	3 304 046,34	3 348 689,20
SJOITUKSET	20 535 280,79	20 359 515,68
PYSYVÄT VASTAAVAT	180 918 814,00	174 023 801,96
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
LAHJ.RAHASTOJEN ERITYISKATTEET	559 131,55	569 731,23
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	559 131,55	569 731,23
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
VAIHTO-OMAISUUS		
VALMIIT TUOTTEET/TAVARAT	1 365 829,24	1 366 116,75
VAIHTO-OMAISUUS	1 365 829,24	1 366 116,75
SAAMISET		
PITKÄAIKAISET SAAMISET		
MYYNTISAAMISET	2 200 000,00	0,00
MUUT SAAMISET	3 292,00	0,00
PITKÄAIKAISET SAAMISET	2 203 292,00	0,00
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
MYYNTISAAMISET	5 230 503,53	4 629 007,96
LAINASAAMISET	238 257,71	940 309,21
MUUT SAAMISET	1 055 741,91	1 355 074,61
SIIRTOSAAMISET	3 092 858,47	5 103 282,40
LYHYTAIKAISET SAAMISET	9 617 361,62	12 027 674,18
SAAMISET	11 820 653,62	12 027 674,18
RAHOITUSARVOPAPERIT		
OSAKKEET JA OSUUDET	43 746,18	43 746,18
SJOITUKSET		
RAHAMARKKINAINSTRUMENTTEIHIN	967 189,89	322 110,02
MUUT ARVOPAPERIT	95 339 377,41	98 840 551,45
RAHOITUSARVOPAPERIT	96 350 313,48	99 206 407,65

RAHAT JA PANKKISAAMISET		
RAHAT	1 584,50	1 581,60
PANKKISAAMISET	10 284 680,05	828 791,19
RAHAT JA PANKKISAAMISET	10 286 264,55	830 372,79
VAIHTUVAT VASTAAVAT	119 823 060,89	113 430 571,37
VASTAAVA	301 301 006,44	288 024 104,56
VASTATTAVA	2022	2021
OMA PÄÄOMA		
PERUSPÄÄOMA	89 492 847,89	89 492 847,89
MUUT OMAT RAHASTOT	15 137 317,25	15 137 317,25
ED.TILIKAUSIEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	34 158 341,50	28 785 678,73
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	49 743,85	5 372 662,77
OMA PÄÄOMA	138 838 250,49	138 788 506,64
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
POISTOERO	18 747 599,54	67 764,16
VAPAAEHTOISET VARAUKSET	0,00	18 690 000,00
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	18 747 599,54	18 757 764,16
PAKOLLISET VARAUKSET		
MUUT PAKOLLISET VARAUKSET	150 000,00	150 000,00
PAKOLLISET VARAUKSET	150 000,00	150 000,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
VALTION TOIMEKSIANNOT	405 038,38	364 730,30
LAHJOITUSRAHASTOJEN PÄÄOMAT	1 713 133,67	1 687 960,05
MUUT TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	36 237,38	42 976,93
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 154 409,43	2 095 667,28
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		
LAINAT RAHOITUS-JA VAK.LAIT.	79 428 000,00	73 255 000,00
MUUT PITKÄAIKAISET VELAT	2 475 708,48	2 270 128,19
SIIRTOVELAT	144 608,00	144 608,00
PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA	82 048 316,48	75 669 736,19
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		
JOUKKOVELKAKIRJALAINAT	25 000 000,00	22 000 000,00
LAINAT RAHOITUS-JA VAK.LAITOKSILTA	13 577 000,00	13 053 000,00
LAINAT MUILTA LUOTONANTAJILTA	29 707,41	0,00
SAADUT ENNAKOT	1 051 846,20	690 518,31
OSTOVELAT	10 677 267,90	7 550 893,17
MUUT LYHYTAIKAISET VELAT	988 722,99	993 217,48
SIIRTOVELAT	8 037 886,00	8 274 801,33
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA	59 362 430,50	52 562 430,29
VIERAS PÄÄOMA	141 410 746,98	128 232 166,48
VASTATTAVA	301 301 006,44	288 024 104,56

4.4 Konsernilaskelmat

HEINOLAN KAUPUNKI - KONSERNITULOSLASKELMA 31.12. (1000 €)

	2022		2021	
Toimintatuotot		119 318		112 220
Toimintakulut		-234 538		-220 848
Osuus osakkuusyhteisön voitosta (tappiosta)		-50		40
TOIMINTAKATE		-115 270		-108 588
Verotulot		76 371		73 126
Valtionosuudet		53 806		49 109
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	44		44	
Muut rahoitustuotot	7 198		7 081	
Korkokulut	-685		-545	
Muut rahoituskulut	-9 074	-2 517	-1 249	5 331
VUOSIKATE		12 390		18 978
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-11 486		-11 026	
Omistuksen eliminointierot	312		0	
Arvonalentumiset	0	-11 174	-1 937	-12 963
Satunnaiset erät		-33		32
TILIKAUDEN TULOS		1 183		6 047
Tilinpäätössirrot		-23		2
Tilikauden verot		0		0
Laskennalliset verot		-111		-41
Vähemmistöosuudet		8		-2
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)		1 057		6 006

HEINOLAN KAUPUNKI - KONSERNIRAAHOITUSLASKELMA 31.12. (1000 €)

	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	12 390	18 978
Satunnaiset erät	-33	32
Tilikauden verot	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	1 012	-1 382
	13 369	17 628
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-30 610	-27 349
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 726	654
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	8 931	1 807
	-19 953	-24 888
Toiminnan ja investointien rahavirta	-6 584	-7 260
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-1	-5
Antolainasaamisten vähennykset	35	10
	34	5
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	24 431	6 877
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-15 754	-14 819
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 000	20 094
	11 677	12 152
Oman pääoman muutokset	37	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	79	59
Vaihto-omaisuuden muutos	140	122
Saamisten muutos	-3 691	-3 673
Korottomien velkojen muutos	4 556	-634
	1 084	-4 126
Rahoituksen rahavirta	12 832	8 031
Rahavarojen muutos	6 248	771
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	116 091	109 690
Rahavarat 1.1.	109 843	108 919

VASTAAVAA	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	288	487
Muut pitkävaikutteiset menot	516	1 057
Ennakkomaksut	55	3
	<hr/>	<hr/>
	859	1 547
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	24 562	24 228
Rakennukset	133 710	112 102
Kiinteät rakenteet ja laitteet	38 973	36 177
Koneet ja kalusto	5 834	4 378
Muut aineelliset hyödykkeet	351	350
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	844	15 346
	<hr/>	<hr/>
	204 274	192 581
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	638	1 630
Muut osakkeet ja osuudet	4 077	3 606
Muut lainasaamiset	1 691	1 722
Muut saamiset	46	46
	<hr/>	<hr/>
	6 452	7 004
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	298	219
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	559	570
Muut toimeksiantojen varat	11	5
	<hr/>	<hr/>
	868	794
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	791	939
Keskeneräiset tuotteet	87	79
Valmiit tuotteet/tavarat	1 372	1 372
	<hr/>	<hr/>
	2 250	2 390
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	2 200	769
Muut saamiset	1	0
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	9 763	6 110
Lainasaamiset	238	159
Siirtosaamiset	6 140	6 273
Muut saamiset	2 053	3 402
	<hr/>	<hr/>
	20 395	16 713
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	44	44
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	2 847	7 863
Joukkovelkakirjalainasaamiset	6	10
Muut arvopaperit	95 339	98 931
	<hr/>	<hr/>
	98 236	106 848
Rahat ja pankkisaamiset	17 854	2 841
	<hr/>	<hr/>
VASTAAVAA	351 188	330 718

HEINOLAN KAUPUNKI - KONSERNITASE 31.12. (1000 €)

VASTATTAVAA	2022	2021
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	89 493	89 493
Arvonkorotusrahasto	61	99
Muut omat rahastot	15 139	15 139
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	59 580	53 035
Tilikauden yli-/alijäämä	1 057	6 544
	<hr/>	<hr/>
	165 330	164 310
VÄHEMMISTÖOSUDET	862	77
VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	3 418	1 299
	<hr/>	<hr/>
	3 418	1 299
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	877	699
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 713	1 688
Muut toimeksiantojen pääomat	177	205
	<hr/>	<hr/>
	2 767	2 592
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	98 527	89 338
Lainat julkisyhteisöiltä	1 547	2 030
Siirtovelat	145	145
Muut pitkäaikaiset velat	2 476	2 271
Laskennalliset verovelat	340	229
	<hr/>	<hr/>
	103 035	94 013
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	25 000	22 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	14 955	14 080
Lainat julkisyhteisöiltä	483	606
Saadut ennakot	1 119	756
Ostovelat	17 024	12 917
Siirtovelat	14 423	14 691
Muut lyhytaikaiset velat	2 772	3 377
	<hr/>	<hr/>
	75 776	68 427
VASTATTAVAA	<hr/>	<hr/>
	351 188	330 718

5 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOSTOT

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA JA ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä –menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien hyödykkeet on merkitty taseessa hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja saaduilla rahoitusosuuksilla. Poistot on laskettu valtuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelma on tuloslaskelman liitetietona.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti hankintameno tai sitä alemman todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimus

Kunta on tehnyt koronvaihtosopimuksen, jolla pitkäaikaisen lainan vaihtuva korko on vaihdettu kiinteäksi koroksi. Johdannaissopimus on tehty lainakannan suojaamistarkoituksessa.

Vesihuolto ja hulevesi

Vesihuollon ja huleveden pääoma on kaupunginvaltuuston päätöksellä (25.1.2016 §8) jaettu kahteen osaan, vesihuollon omaksi pääomaksi ja huleveden jäännöspääomaksi ja esitetty näin tilinpäätöksessä. Pääoma tullaan oikaisemaan v. 2023 aikana Kuntajaoston ohjeistuksen mukaisesti.

Vakuudettomat pääomallinat

Lahden ammattikorkeakoulu Oy

Heinola on v. 2017 luopunut yhdessä muiden alueen kuntien kanssa omistuksestaan Lahden ammattikorkeakoulusta ja sijoitus on muutettu pääomallinaksi, 1,4M€. LAMK ja LUT järjestelyssä on kyseessä OYL:n 12 luvun ja kirjanpitolain 5 luvun 5 c §:n mukainen pääomallina. OYL:n 12 luvun mukaan pääomallinalle lainansaaja tai sen tytäryhtiö ei voi antaa vakuutta ("pääoman tai koron maksamisesta yhtiö tai sen tytäryhteisö ei saa antaa vakuutta") Kirjanpitolain 5 luvun c §:n mukaan pääomallina voidaan tietyin edellytyksin kirjata lainansaajan omaan pääomaan. LAMK:lle annettu eräpäivätön ("ikuinen") pääomallina on siten riskiltään hyvin lähellä oman pääoman sijoitusta eli aikaisempaa sijoitusta osakepääomaan. Sijoittajan eli kaupungin riski ei näin ollen ole kasvanut.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilikauden tuloksen vertailussa edelliseen tilikauteen tulee ottaa seuraavat erät huomioon:

Edellisten vuosien yli-/alijäämä

- Tilikauden aikana tehtiin arvonlisäverotarkistus, jonka myötä palautettavaa arvonlisäveroa löytyi vuosilta 2019–2020 yhteensä 44 332,30 euroa.
- Osuuspankin jäsenosuuspääoma 100 euroa on kirjattu muihin osakkeisiin ja osuuksiin.
- PHHYKY lopullinen maksuosuus ensihoidon kustannuksista vuosilta 2017 ja 2019, yhteensä 854 110 euroa.
- PHHYKY lopullinen maksuosuus potilasvahinkovakuutusmaksuun vuosilta 2017 ja 2019 yhteensä 657 567 euroa
- Murskevaraston oikaisu, edellisten vuosien kivituhkan määrän korjaus

51 635,53 euroa

Vaikutus edellisten vuosien yli-/alijäämään yhteensä 292 610,83 euroa.

Tilikauden yli-/alijäämä

- Vuonna 2021 tehty varaus (316 500€) henkilöstön palkitsemiseen kulttuuri-/liikuntaseteleillä on purettu. Palkitseminen toteutettiin verotuksellisista syistä kertaluonteisena palkkiona osana palkkaa, jolloin se on kohdentunut suoraan v. 2022 henkilöstökuluksi.
- Tilikauden aikana tehtiin arvonlisäverotarkistus, jonka myötä palautettavaa arvonlisäveroa löytyi vuodelta 2021 yhteensä 5 155,71 euroa.
- Vuoden 2021 lomapalkkavarauksia oli kirjattu 139 865,67 euroa liikaa.
- Sairaspäivärahatilin saldoa on korjattu v. 2021 osalta 39 996,35 euroa.
- PHHYKY lopullinen maksuosuus potilasvahinkovakuutusmaksuun -118 798 euroa

Vaikutus tilikauden yli-/alijäämään yhteensä 382 719,73 euroa.

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelman esitystapaa on muutettu niin, että edellisille vuosille kohden-
tuvat oikaisut on käsitelty rahoituslaskelmassa. Rahoituslaskelmaan on tehty seuraavat oikaisut:

Muut maksuvalmiuden muutokset 2021

- PHHYKY oikaisu ensihoidon kustannuksiin 439 351 euroa

Muut maksuvalmiuden muutokset 2022

- Toimeksiantojen varojen ja pääoman muutoksissa M&H Syrjälän rahaston vuoden 2022 korko 21 165,33 euroa
- Vaihto-omaisuuden muutos; murskevaraston oikaisu, edellisten vuosien ki-
vutuhkan määrän korjaus 51 635,53 euroa.

- Saamisten muutos, alv-korjaukset v. 2019–2021 yhteensä 49 488,01 euroa, Sv-päivärahan tilin saldon korjaus v. 2021 yhteensä 39 996,35 euroa, PHHYKY v. 2022 lopullinen maksuosuus, ensihoito v. 2017 ja 2019 yhteensä 854 110 euroa, PHHYKY v. 2022 lopullinen maksuosuus potilasvahinkovakuutusmaksu yhteensä -776 365 euroa.
- Korottomien velkojen muutos: henkilöstön kulttuuri-/liikuntasetelit 316 500 euroa, v. 2021 lomapalkkavarauksen vähennys 139 865,67 euroa.

Kirjatut muutokset yhteensä 654 065,23 euroa.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt. Työvalmennuskeskuksen loppuselvittelyt ovat vielä kesken ja uusia tilinpäätöslaskelmia sen osalta ei ole tehty. Tämän myötä konsernitilinpäätökseen on otettu summat johdettuna viimeisestä tilinpäätöksestä. Kangaspolun lämmön toiminta on lakannut, mutta loppuselvittelyt ovat tekemättä. Tämä yhtiö on otettu konsernitilinpäätökseen viimeisimmän saadun tilinpäätöksen mukaan. Kiinteistö Oy Heinolan Tietokeskuksen käyttöomaisuus on yhdistelty sellaiseen, sillä tiedossa ei ole käyttöomaisuuden hankinta-ajankohtia.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Sisäiset liiketapahtumat

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty. Konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty pariarvo-menettelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskel-

massa sekä pääomasta konsernitaseessa.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistetty pääomaosuusmenettelmällä konsernitilinpäätökseen.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liitetieto 6

TOIMINTATUOTOT TOIMIALOITTAIN (1000€)

	Kunta		Konserni	
	2022	2021	2022	2021
Yhteiset palvelut	378	520	378	520
Sosiaali- ja terveys	10 199	8 702	92 728	86 155
Elinvoima	3 469	3 296	3 469	3 296
Hyvinvointi	2 966	2 661	9 253	8 891
Tekniikka	6 175	6 525	12 815	12 770
Lupa- ja valvonta	675	589	675	589
Toimintatuotot yhteensä	23 862	22 293	119 318	112 221

Liitetieto 7

VEROTULOJEN ERITTELY (1000€)

	Kunta	
	2022	2021
Kunnan tulovero	64 909	61 946
Osuus yhteisöveron tuotosta	5 010	5 171
Kiinteistövero	6 452	6 009
Verotulot yhteensä	76 371	73 126

Liitetieto 8

VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY (1000€)

	Kunta	
	2022	2021
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman valtionosuuden tasausta)	36 959	34 457
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	9 196	8 291
Opetus- ja kulttuurit. rah.lain mukaiset valtionos.	-2 721	-2 686
Verotulomenetysten korvaus	10 372	9 047
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	53 806	49 109

Liitetieto 9

PALVELUJEN OSTOJEN ERITTELY (1000€)

	Kunta	
(ml. sisäiset erät)	2022	2021
Asiakaspalvelujen ostot	47 293	41 430
Muiden palvelujen ostot	27 731	29 693
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	75 024	71 123

SELVITYS SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEISTA

Poistonalaisten hyödykkeiden poistot on määritelty poistosuunnitelman ja arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Hankintamenoiltaan alle 10 000 euron suuruiset hankinnat on kirjattu käyttömeneiksi tai poistettu sumu-poistoina.

HEINOLAN KAUPUNGIN POISTOSUUNNITELMA

1.1.2013 alkaen

KV 27.8.2012

POISTOTAPA

	Poistoaika, vuosia	Tasa	Meno- jäännös
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet	5	20,00 %	
Kehittämismenot	3	33,33 %	
Liikearvo	5	20,00 %	
Muut pitkäaikaiset menot			
Atk-ohjelmat	3	33,33 %	
Muut	3	33,33 %	
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	ei poisteta		
Rakennukset ja rakennelmat			
Hallinto- ja laitosrakennukset	40	2,50 %	
Terveyskeskus-sairaala	30	3,33 %	
Tehdas- ja tuotantorakennukset	30	3,33 %	
Talousrakennukset	20	5,00 %	
Vapaa-ajan rakennukset	30	3,33 %	
Asuinrakennukset	40	2,50 %	
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot			15,00 %
Sillat, laiturit ja uimalat			10,00 %
Muut maa- ja vesirakenteet			15,00 %
Vedenjakeluverkosto			7,00 %
Viemäriverkko			7,00 %
Sähköjohdot ulkovalaistuslaitteet			20,00 %
Vesihuoltolaitoksen laitoskoneet ja laitteet			20,00 %
Liikenteen ohjauslaitteet			25,00 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet			25,00 %
Koneet ja kalusto			
Rautaiset alukset	15	6,67 %	
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8	12,50 %	
Muut kuljetusvälineet	7	14,29 %	
Muut liikkuvat työkoneet	5	20,00 %	
Muut raskaat koneet	10	10,00 %	
Muut kevyet koneet	5	20,00 %	
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5	20,00 %	
Atk-laitteet	3	33,33 %	
Muut laitteet ja kalusteet	3	33,33 %	
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	käytön mukaan		
Taide- ja arvoesineet	ei poisteta		
Keskeneräiset hankinnat	ei poisteta		
Pysyvien vastaavien sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	ei poisteta		

Liitetieto 12

PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOKSET

	Kunta		Konserni	
	2022	2021	2022	2021
Entisen saha-alueen ympäristövastuu 1.1.	150 000	150 000	150 000	150 000
Lisäykset tilikaudella	0	0	0	0
Vähennykset tilikaudella	0	0	0	0
Ympäristövastuu 31.12.	150 000	150 000	150 000	150 000
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu 1.1.			954 855	812 623
Lisäykset tilikaudella			329 071	214 362
Vähennykset tilikaudella			-70 026	-72 130
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu 31.12.			1 213 900	954 855
Palkkaharmonisaatio 1.1.			0	0
Lisäykset tilikaudella			1 905 878	0
Vähennykset tilikaudella			0	0
Palkkaharmonisaatio 31.12.			1 905 878	0
Muut pakolliset varaukset 1.1.			194 639	47 417
Lisäykset tilikaudella			0	148 580
Vähennykset tilikaudella			-46 498	-1 358
Muut pakolliset varaukset 31.12.			148 141	194 639
Pakolliset varaukset 31.12.	150 000	150 000	3 417 919	1 299 494

Liitetieto 13

**PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN
MYYNTIVOITOT JA -TAPPIOT**

	Kunta		Konserni	
	2022	2021	2022	2021
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	1 081 579,73	1 480 776,81	1 081 580	1 480 777
Rakennusten myyntivoitot	0,00	191 345,76	5 633	191 346
Muut myyntivoitot	46 207,58	25 419,34	84 753	95 680
Satunnaiset tuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot				
Rakennusten myyntivoitot				
Muut myyntivoitot				
Myyntivoitot yhteensä	1 127 787,31	1 697 541,91	1 171 966	1 767 802
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	2 202,46	877,39	2 202	877
Rakennusten myyntitappiot				
Muut myyntitappiot	8 408,40		8 408	95 950
Satunnaiset kulut				
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot				
Rakennusten myyntitappiot				
Muut myyntitappiot			366	
Myyntitappiot yhteensä	10 610,86	877,39	10 977	96 827

Liitetieto 14

SATUNNAISTEN TUOTTOJEN JA KULUJEN ERITTELY

	Kunta		Konserni	
	2022	2021	2022	2021
Satunnaiset tuotot				
Myyntivoitot	0,00	0,00	0	0
Muut satunnaiset tuotot	0,00	0,00	1	38 324
Satunnaiset tuotot yhteensä	0,00	0,00	1	38 324
Satunnaiset kulut				
Myyntitappiot			366	186
Muut satunnaiset kulut			32 914	6 073
Satunnaiset kulut yhteensä			33 280	6 259

TASEEN LIITETIEDOT

Liitetieto 19

AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet						
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja skeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	456 914	1 042 204	22 842 557	82 659 171	36 137 546	2 322 092	310 629	7 893 173	152 165 168
Lisäykset	17 419	136 516	31 136	16 959 685	7 220 439	762 856		42 274	25 016 390
Rahoitusosuudet				-7 678 745	-375 000				-8 053 745
Vähennykset			-60 497	-1 338 092	-1 823				-1 400 412
Siirrot erien välillä				7 691 877	30 169	6 476		-7 728 522	0
Tilikauden poisto	-307 054	-685 909	-3 127 255	-4 079 067	-797 636				-8 003 958
Arvonlennukset									0
Poistamaton hankintameno 31.12.	167 279	492 811	22 813 196	95 166 641	38 932 264	2 293 788	310 629	206 925	159 723 443
Arvonkorotukset									
Kirjanpitoarvo 31.12.	167 279	492 811	22 813 196	95 166 641	38 932 264	2 293 788	310 629	206 925	159 723 443

MAA- JA VESIALUEET ERITTELY

	Kunta		Konserni	
	2022	2021	2022	2021
Kiinteistöjen liittymismaksut	136 951	110 855	579 042	510 075
Muut maa- ja vesialueet	22 676 246	22 731 703	23 983 032	23 717 487
Maa- ja vesialueet yhteensä	22 813 197	22 842 558	24 562 074	24 227 562

SIJOITUKSET Pysyvien vastaavien sijoitukset	Osakkeet ja osuudet					Jvk-, muut laina- ja muut saamiset			
	Osakkeet konserni-yhtiöt	Osakkeus-yhteisöt	Kunta-yhtymä- osuudet ja osuudet	Muut osakkeet	Yhteensä	Saamiset konserni-yhteisöt	Saamiset kunta-yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	7 985 006	502 429	7 502 010	1 021 282	17 010 727	1 807 997	128 832	1 411 860	3 348 689
Lisäykset	224 400			4 607	229 007				0
Vähennykset				-8 499	-8 499	-44 643			-44 643
Siirrot erien välillä	257 380	-257 380			0				0
Hankintameno 31.12.	8 466 786	245 049	7 502 010	1 017 390	17 231 235	1 763 354	128 832	1 411 860	3 304 046
Arvonlennukset					0				0
Arvonkorotukset					0				0
Kirjanpitoarvo 31.12.	8 466 786	245 049	7 502 010	1 017 390	17 231 235	1 763 354	128 832	1 411 860	3 304 046

KUNTAYHTYMÄ OSUUKSIEN ARVON MUUTOKSET	Tase-arvo 1.1.22	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tase-arvo 31.12.22	Kunnan osuus kuntayhtymän peruspääomasta	Ero
Koulutuskeskus Salpaus-ky	1 397 434,16	0,00	0,00	1 397 434,16	3 943 164,42	2 545 730,26
Eteva kuntayhtymä	311 519,42	0,00	0,00	311 519,42	140 393,32	-171 126,10
Päijät-Hämeen Liitto	24 293,95	0,00	0,00	24 293,95	19 349,22	-4 944,73

Liitetieto 20-22

HEINOLAN KAUPUNGIN OMISTUS MUISSA YHTEISÖISSÄ 31.12.2022

Kuntakonsernin suhteellinen osuus (1000€)

	Kotipaikka	Kaupungin omistus (%)	Omasta po:sta	Vieraasta po:sta	Tilikauden voitosta/tappiosta
TYTÄRYHTEISÖT					
Heinolan Vuokra-asunnot Oy	Heinola	100,00	4 973	12 599	6
Heinolan Työvalmennuskeskus Oy	Heinola	100,00	14	62	0
Kiinteistö Oy Heinolan Tietokeskus	Heinola	65,05	1 463	18	-14
Kiinteistö Oy Marjatie 13	Heinola	98,18	28	152	5
Kiinteistö Oy Mustikkatie 2	Heinola	98,10	50	158	9
OSAKKUUSYHTEISÖT					
Asunto Oy Puumera	Heinola	25,35	486	335	0
Asunto Oy Vanhatie 4	Heinola	35,25	57	1	0
Kangaspolun Lämpö Oy	Heinola	40,00	0	0	0
KUNTAYHTYMÄT					
Koulutuskeskus Salpaus-kuntayhtymä	Lahti	9,58	9 113	1 050	275
Eteva kuntayhtymä	Mäntsälä	0,87	140	415	-10
Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä	Lahti	9,53	6 052	24 365	-48
Päijät-Hämeen liitto	Lahti	9,05	247	393	-35

SAAMISET TYTÄRYHTEISÖILTÄ, KUNTAYHTYMILTÄ JA OSAKKUUSYHTEISÖILTÄ

Liitetieto 23

SAAMISTEN ERITTELY	2022	2021
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Muut saamiset	1 952,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Myyntisaamiset	122 996,47	167 292,96
Lainasaamiset	0,00	781 809,21
Siirtosaamiset	0,00	740,00
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä		
Myyntisaamiset	564 201,67	138 697,93
Siirtosaamiset	329 313,74	2 849 119,00
Saamiset osakkuusyhteisöiltä		
Myyntisaamiset	522,29	1 980,10
Saamiset yhteensä	1 017 034,17	3 939 639,20

Liitetieto 24

SIIRTOSAAMISET	Kunta	Konserni		
	2022	2021	2022	2021
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Ennakkomenot	170 138,42	228 428,12	176 897	232 908
Kelan korvaus työterveydenhuoltoon	199 012,46	246 121,36	339 043	389 332
Avustus joukkoliikenteen tukemiseen	268 759,71	317 391,15	268 760	317 391
Koulutuskorvaus työllisyysrahastolta	16 244,37	19 927,00	35 506	32 757
ELY-keskus, palkkatuet	110 460,13	199 391,59	110 460	199 392
Lukio, valtionavustus	755 263,50	30 000,00	755 264	30 000
Kailas-talo, valtionavustus	153 828,00	0,00	153 828	0
Kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden parantaminen-hanke, avustus	375 000,00	0,00	375 000	0
Vesilintutalon viher- ja ympäristörakentaminen, avustus	0,00	126 000,00	0	126 000
Kansallinen kaupunkipuisto, hankeavustukset	0,00	198 939,80	0	198 940
COVID-19 avustus	0,00	260 881,00	0	260 881
Muut valtionosuussuoramiset/EU- ym. tuet ja avustukset	256 375,30	394 778,30	272 991	408 240
PHHYKY, lopullinen maksuosuus	314 137,00	2 843 569,00	187 636	2 572 577
Keva/Verohallinto kuel-, vael- ym. maksut	202 927,94	87 871,92	215 949	101 222
Palkkaharmonisaatio	0,00	0,00	1 905 878	0
Luovutustuotot	0,00	0,00	120 146	120 146
Muut siirtosaamiset	270 711,64	72 238,16	1 222 709	1 227 259
Siirtosaamiset yhteensä	3 092 858,47	5 025 537,40	6 140 066	6 217 044

Liitetieto 25

OMAN PÄÄOMAN ERITTELY	Kunta	Konserni (1000 €)		
	2022	2021	2022	2021
Peruspääoma 01.01.	89 492 847,89	89 492 847,89	89 493	89 493
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0	0
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0	0
Peruspääoma 31.12.	89 492 847,89	89 492 847,89	89 493	89 493
Arvonkorotusrahasto 01.01.			99	159
Arvonkorotusten lisäykset tilikaudella				
Arvonkorotusten vähennykset tilikaudella			-38	-60
Arvonkorotusrahasto 31.12.			61	99
Muut omat rahastot				
Heinolan energiarahaston pääoma 01.01.	15 137 317,25	15 137 317,25	15 137	15 137
Siirrot rahastoon tilikaudella	0,00	0,00	0	0
Siirrot rahastosta tilikaudella	0,00	0,00	0	0
Heinolan energiarahaston pääoma 31.12.	15 137 317,25	15 137 317,25	15 137	15 137
Käyttöraahaston pääoma 01.01.			0	29
Siirrot rahastoon tilikaudella			0	0
Siirrot rahastosta tilikaudella			0	-29
Käyttöraahaston pääoma 31.12.			0	0
Muut omat rahastot 01.01.			2	3
Siirrot rahastoihin tilikaudella			0	0
Siirrot rahastoista tilikaudella			0	-1
Muut omat rahastot 31.12.			2	2
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 01.01.	33 483 010,94	28 034 783,70	58 944	52 919
Maa-alueiden arvomuutokset	0,00	18 933,20	0	19
PHHyky ensihoidon jäsenkuntalaskutuksen v.2017-2019 pikaisu	854 110,00	439 351,00	0	0
PHHyky potilasvahinkovakuutusvaraus	-776 365,00	0,00	0	0

Hlöstön kulttuuri- ja liikuntasetelit v.2021 oikaisu	316 500,00	0,00	317	0
Alv-korjaukset v.2019–2021	49 488,01	0,00	49	0
Lomapalkkavarauksen v.2021 oikaisu	139 865,67	0,00	140	0
Sv-päivärahatilin saldon v.2021 oikaisu	39 996,35	0,00	40	0
Murskevaraston saldon oikaisu	51 635,53	0,00	52	0
OP jäsenosuuspääoma	100,00	0,00	0	0
Kuntayhtymät, oikaisut ed.tilikausien yli-/alijäämään			38	0
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	34 158 341,50	28 493 067,90	59 580	52 938
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	49 743,85	4 989 943,04	1 057	6 006
Oma pääoma yhteensä	138 838 250,49	138 113 176,08	165 330	163 675

Liitetieto 27

PITKÄAIKAISET VELAT

Velat, jotka eräänntyvät viiden vuoden tai pidemmän ajan kuluttua:

	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	34 400 000,00	25 707 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	34 400 000,00	25 707 000,00

Liitetieto 29

PAKOLLISET VARAUKSET

	Kunta 2022	2021	Konserni 2022	2021
Varaus ent. Helsingin kaupungin saha-alueen kunnostamiseksi	150 000,00	150 000,00	150 000	150 000
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu			1 213 900	954 855
Palkkaharmonisaatio			1 905 878	0
Muut pakolliset varaukset			148 141	194 639
Pakolliset varaukset yhteensä	150 000,00	150 000,00	3 417 919	1 299 494

Liitetieto 30

VIERAS PÄÄOMA

Lyhytaikainen vieras pääoma

	2022	2021
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat	0,00	0,00
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä		
Ostovelat	532 728,79	462 693,77
Velat osakkuusyhteisöille		
Ostovelat	0,00	0,00
Vieras pääoma yhteensä	532 728,79	462 693,77

Liitetieto 33

SIIRTOVELAT

	Kunta 2022	2021	Konserni 2022	2021
Pitkäaikaiset siirtovelat				
Maankäyttösopimusten korvaukset	144 608,00	144 608,00	144 608	144 608
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	7 346 751,68	7 832 021,41	13 091 012	12 869 287
Korkojaksotus	201 226,84	115 473,84	247 718	146 037
Kailas-talon rakennusurakka	99 645,20	0,00	99 645	0
Koronapotilaiden hoitoon osall. hlöstön kertapalkkio	121 000,32	0,00	121 000	0
Palvelusetelit	0,00	321 051,58	0	321 052
Kulttuuri- ja liikuntasetelit	0,00	316 500,00	0	316 500
Tuloennakot	0,00	0,00	113 266	97 329
Muut siirtovelat	269 261,96	146 120,17	750 097	1 377 899
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	8 037 886,00	8 731 167,00	14 422 738	15 128 104
Siirtovelat yhteensä	8 182 494,00	8 875 775,00	14 567 346	15 272 712

VAKUUKSET JA VASTUUSITOUMUKSET

Velkojen vakuudet	Kunta		Konserni	
	2022	2021	2022	2021
Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta			263 822	263 508
Vakuudeksi annetut kiinnitykset			390 400	405 475
Lainat julkisyhteisöiltä			1 754 248	2 577 135
Vakuudeksi annetut kiinnitykset			26 698 886	26 698 886
Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä tontin vuokraoikeuteen				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta			39 777	44 470
Vakuudeksi annetut kiinnitykset			115 762	115 762
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	0,00	0,00	27 205 047	27 220 123
Muut vakuudet				
	Kunta		Konserni	
	2022	2021	2022	2021
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset			0	0
Vuokravakuudet			0	0
Rakennus- ja takuuajan vakuudet			0	0
Muut omasta puolesta annetut vakuudet			0	0
Muiden puolesta annetut vakuudet				
Vuokravakuudet	70 000,96	76 893,84	70 001	76 894
Muut vakuudet yhteensä	70 000,96	76 893,84	70 001	76 894

Liitetieto 39

Vastuusitoumukset	Alkuperäinen pääoma	Kunta		Konserni	
		2022	2021	2022	2021
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta					
Heinolan Vuokra-asunnot Oy POP	757 890,00	151 578,00	202 104,00		
Heinolan Vuokra-asunnot Oy POP	1 400 000,00	682 051,20	753 846,08		
Heinolan Vuokra-asunnot Oy Kuntarahoitus*	1 300 000,00	878 380,00	948 650,00		
Heinolan Vuokra-asunnot Oy/Läpiänkatu 7 Kuntarahoitus	150 000,00	140 910,00	142 500,00		
Heinolan Vuokra-asunnot Oy/Marjatie 1 Danske Bank*	2 500 000,00	2 118 643,99	2 203 389,77		
Heinolan Vuokra-asunnot Oy/Marjatie 3 Kuntarahoitus*	2 200 000,00	1 846 435,00	1 925 005,00		
Heinolan Vuokra-asunnot Oy/Marjatie 9 OP Yrityspankki	584 000,00	484 720,00	495 232,00		
Heinolan Vuokra-asunnot Oy Kuntarahoitus*	1 000 000,00	833 335,00	900 001,00		
Heinolan Vuokra-asunnot Oy/Kuntarahoitus*	1 000 000,00	1 000 000,00	0,00		
Heinolan Vuokra-asunnot Oy/osakehuoneistot (täytetakaukset)	42 755,00	5 521,06	8 306,43		
KOY Marjatie 13	408 000,00	126 620,60	15 475,54		
KOY Mustikkatie 2	385 000,00	119 482,60	146 034,34		
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yht. puolesta yhteensä	11 727 645,00	8 387 677,45	7 879 827,16		
Takaukset muiden puolesta					
Eteva Kuntayhtymän antamat takaukset	25 608,00			15 472	16 539
Koulutuskeskus Salpauksen antamat takaukset				398 588	398 588
Takaukset yhteensä	11 753 253,00	8 387 677,45	8 372 980,94	414 060	415 127

*Lainavastuista 8,0 M€ on myönnetty kuntalain 129§:n voimaantulon jälkeen (v.2015). Takaukset on annettu Heinolan Vuokra-asunnot Oy:lle, joka on kaupungin 100%:sti omistama yhtiö. Yhtiön tehtävänä on tarjota kohtuuhintaisia asuntoja kaupungin asukkaille, tämä on yksi kunnan tehtävistä. Takauksien määrän ei katsota oleellisesti vaarantavan kunnan kykyä vastata sille laissa määrättyistä tehtävistä.

Liitetieto 40

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	2022	2021
Osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	138 875 421	130 777 848
Osuus Kuntien takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista	0	0
Mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta	80 309	85 667

Liitetieto 41

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	Kunta		Konserni	
	2022	2021	2022	2021
Sopimusvastuut				
Maankäyttösopimuksista aiheutuvat velvoitteet	1 371 912,11	1 371 912,11	1 371 912	1 371 912
Ympäristöluvut	10 000,00	10 000,00	10 000	10 000
Sopimukseen sisältyvät palautusvastuut			173 650	173 650
Muut sopimusvastuut	0,00	24 082,36	34 766 386	34 567 121
Sopimusvastuut yhteensä	1 381 912,11	1 405 994,47	36 321 947	36 122 682
Johdannaissopimukset				
Koronvaihtosopimukset				
Koronvaihtosopimus/Kuntarahoitus Oyj				
Sopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Sopimuksella vaihtuva korko on vaihdettu kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 07.09.2023.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	920 000,00	1 840 000,00	920 000	1 840 000
Käypä arvo (rahoituslaitoksen ilmoituksen mukaan)	8 334,93	-44 040,16	8 335	-44 040
Koronvaihtosopimukset (Kuntayhtymät)				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo			19 857 662	4 341 094
Käypä arvo (rahoituslaitoksen ilmoituksen mukaan)			1 405 302	40 709
Valuuttatermiinit				
Arvonlisäveron palautusvastuu	14 667 599,37	11 152 804,55	15 559 497	12 121 521
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu			117 943	117 943
Muut vastuut			0	0

PYSYVIEN VASTAAVIEN LAINAAMISET

LAINAN SAAJA	ALKUPERÄINEN LAINAMÄÄRÄ	LAINAA 01.01.2022	VUODEN AIKANA			LAINAA 31.12.2022
			KORKO	UUSIA LAINOJA	LYHENNYKSET	
Lainasaamiset kuntayhtymiltä Koulutuskeskus Salpaus-kuntayhtymä	128 831,95	128 831,95	0,00			128 831,95
Lainasaamiset tytäryhteisöiltä Hlan Vuokra-asunnot Oy	2 124 292,26	1 807 997,08	35 936,77	0,00	44 642,86	1 763 354,22
Tytäryhteisöt yhteensä	2 124 292,26	1 807 997,08	35 936,77	0,00	44 642,86	1 763 354,22
Lainasaamiset muilta Lahden Ammattikorkeakoulu Oy (pääomalaina)	1 411 860,17	1 411 860,17	0,00			1 411 860,17
Muut yhteensä	1 411 860,17	1 411 860,17	0,00	0,00	0,00	1 411 860,17
LAINAAMISET YHTEENSÄ	3 664 984,38	3 348 689,20	35 936,77	0,00	44 642,86	3 304 046,34

HUOLLETTAVIEN VARAT 1000€
(taseen ulkopuolella)

Huollettavien varat 31.12.

2022

317

2021

343

**PHHYKY:n palkkaharmonisaation
kuluvaraus**

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä (PHHYKY) on tilinpäätöksessään tehnyt 20 milj. euron pakollisen varauksen liittyen mahdolliseen takautuvaan palkkaharmonisaatoratkaisuun. PHHYKY:n ilmoittaman Heinolan laskennallinen osuus tästä olisi 0,7 milj. euroa.

Lain sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pe-
lastustoimea koskevan uudistuksen toi-
meenpanosta ja sitä koskevan lainsäädän-
nön voimaannpanosta mukaan PHHYKY:n
henkilöstö ja Heinolan kaupungin pal-
veluksessa ollut henkilöstö on siirretty
liikkeenluovutuksella hyvinvointialueelle
1.1.2023 alkaen. Työsopimuslain ja lain
kunnan ja hyvinvointialueen viranhalti-
jasta mukaan luovuttaja on luovutuk-
sen saajalle vastuussa ennen luovutusta
erääntyneestä työntekijän saatavasta,
jollei muuta ole sovittu. Muuta ei ole so-
vittu kuntayhtymän ja kaupungin välillä.
Palkkasaatavaa ei ole erääntynyt ennen
1.1.2023.

Henkilöstöä edustava keskusjärjestö käy
neuvotteluja mahdollisesta ratkaisusta
työnantajaa edustavan järjestön kanssa.
Mahdollisen ratkaisuesityksen hyväksy-
misestä päättää hyvinvointialue 1.1.2023
tapahtuneen liikkeenluovutuksen jälkeen.
Kaupungin tulkinnan mukaan palkkasa-
tava tulee erääntymään vasta päätöksen
ja maksusuunnitelman jälkeen. Näin ollen
kaupungin tulkinnan mukaan PHHYKY tai
sen omistajakunnat eivät ole vastuus-
sa takautuvasta palkkaharmonisaatiosta
edellä mainitun lainsäädännön perusteel-
la, eikä kaupunki näin ollen sisällytä vara-
usta tilinpäätöslaskelmiin.

HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJAN PALKKIOTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

HENKILÖSTÖKULUT

	2022	2021
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	59 921 401	58 125 631
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	0	0
Henkilöstökulut yhteensä	59 921 401	58 125 631

HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ TOIMIALOITTAIN

Kaupungin palveluksessa oli 31.12.2022 tilanteessa 1267 työntekijää ja työllistettyjä näistä oli 52

31.12.	2022	2021	2020	2019
Vakinaiset	1021	1019	1056	1062
Työllistetyt	52	53	33	51
Muut määräaikaiset	194	196	185	180
Yhteensä	1267	1268	1274	1293

Toimiala	Henkilöstömäärä		
	31.12.22	31.12.21	Muutos
Yhteiset palvelut	38	38	0
Elinvoima	91	81	10
Hyvinvointi	416	415	1
Lupa ja valvonta	15	14	1
Sosiaali- ja terveys	522	535	- 13
Tekniikka	185	185	0

LUOTTAMUSHENKILÖIDEN PALKKIOISTA PERITYT JA TILITETYT LUOTTAMUSHENKILÖMAKSUT

	2022	2021
KOK	9 095	9 824
KESK	1 908	2 207
VAS	1 012	417
KD	2 437	2 427
SDP	9 511	9 748
VIHR		422
PAHE	1 758	1 941
PS	3 705	2 574
Yhteensä	29 423	29 559

TILINTARKASTUSPALKKIOT

	2022	2021
Tilintarkastuspalkkiot	29 508	28 067
Lautakunnan tehtävät	6 888	10 029
Muut palkkiot	6 150	3 500
Yhteensä	42 544	41 596

TIEDOT KUNNAN JA SEN INTRESSITAHOI- HIN KUULUVIEN VÄLISISTÄ LIIKETOIMISTA

Kaupunki on antanut 100 %:sti omistamalleen tytäryhtiö Heinolan vuokra-asunnot Oy:lle rahalainoja, joiden yhteissumma on yhteensä n. 2,1 milj. euroa. Lainoista 31.12.2022 avoimena on noin 1,8 milj. euroa. Lainoista peritään 2 %:n kiinteää korkoa. Kaupungin 100 %:sti omistamalta tytäryhtiö Heinolan vuokra-asunnot Oy:ltä on ostettu palveluita v. 2022 yhteensä 30 t eurolla.

Muita intressitahoja (ja kuntakonserniin kuuluvia) ovat kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenkuntana. Näitä ovat Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä (ostot n. 29,7 milj. eur), Koulutuskeskus Salpaus (ostot n. 276 t eur), Eteva kuntayhtymä (ostot n. 156 t eur) ja Päijät-Hämeen liitto (ostot n. 2,3 milj. eur). Lisäksi kaupunki on ostanut palveluita Työterveys Wellamolta 401 t eurolla.

Kaupunginjohtajan kanssa on tehty vuonna 2018 kuntalain mukainen johtajasopimus (valtuusto 23.4.2018 §12). Sopimuksessa todetaan seuraavaa; mikäli kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja yhdessä toteavat, että kaupunginjohtaja ei nauti poliittisen johdon luottamusta, kaupunginjohtaja sitoutuu irtisanoutumaan 12 kuukauden palkkaa vastaavaa erokorvausta vastaan, kun virkasuhde on kestänyt alle 8 vuotta. Mikäli virkasuhde on kestänyt 8 v tai enemmän, erokorvaus on 18 kk palkkaa vastaava. Erakorvaus sisältää irtisanomisajan palkan ilman työvelvoitetta.

Kaupungilla on käytössä konsernitili, johon on liitetty Heinolan vuokra-asunnot Oy. Tili sisältää Heinolan vuokra-asuntojen osalta 2 milj. euron limiitin. Limiitistä ei peritä yhtiöltä palkkiota.

Kaupungilla on voimassa olevia takauksia Heinolan vuokra-asunnot Oy lainoihin, joiden yhteissumma tilinpäätöshetkellä on noin 8,1 milj. eur. Alkuperäinen takauksien kokonaissumma on ollut n. 10,9 milj. eur. Lainavastuista 8,0 M€ on myönnetty

kuntalain 129§:n voimaantumisen jälkeen (v. 2015). Lisäksi takauksia on annettu Koy Marjatie 13 yht. 408 t eur (jäljellä noin 127 t eur.) ja Koy Mustikkatie 2 yht. 385 t (jäljellä noin 119 t eur.).

Kaupunki on myöntänyt väliaikaista korotonta rahoitusta yhdistyksille rahoittajan myönteistä rahoituspäätöstä vastaan. Väliaikaisen rahoituksen myöntämisestä on päättänyt hallintosäännön mukaan talousjohtaja määrärahojen puitteissa (hallintosääntö). Rahoitukset eivät ole olleet merkittäviä ja suuremmissa summissa on väliaikaisen rahoituksen ehtona ollut lisätakaus.

6 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

Laadintaperiaatteet / Kesäteatteritoiminta

Kilpailulaki 30 d § on tullut voimaan 1.1.2020. Jos kunta tai kuntayhtymä taikka niiden määräysvaltaan kuuluva yksikkö harjoittaa kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa, on siitä pidettävä erillistä kirjanpitoa. Tilinpäätöksen yhteydessä tulee kuvata kustannuslaskennan perusteet ja esittää eriytetty tuloslaskelma. Jos liikevaihto on alle 40.000 €/vuosi, ei eriyttämismääräyksiä ole.

Kesäteatteritoiminnan tuloihin sisältyy lipunmyyntitulot, sekä väliaikatarjoilu. Toimintaa seurataan omalla kustannuspaikalla ja lisäksi väliaikatarjoilun menoja ja tuloja seurataan omalla toiminnolla. Väliaikatarjoilun osuus tuloista oli n. 67 t €.

KESÄTEATTERIESITYS TULOSLASKELMA

	2022	2021
LIKEVAIHTO		
Liikevaihto (ulk.)	695 089,31	323 974,90
Liikevaihto (sis.)	11 703,00	6 530,75
LIKEVAIHTO	706 792,31	330 505,65
LIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	8 224,95	8 603,17
MATERIAALIT JA PALVELUT		
Aineet,tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-58 565,87	-12 507,86
Palvelujen ostot	-82 995,63	-47 346,47
	-141 561,50	-59 854,33
HENKILÖSTÖKULUT		
Palkat ja palkkiot	-301 971,25	-275 376,84
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-50 009,81	-44 575,03
Muut henkilösivukulut	-10 267,45	-9 501,90
	-362 248,51	-329 453,77
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
Suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00
	0,00	0,00
LIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-108 692,46	-79 074,14
LIKEYLIJÄÄMÄ(+)/-ALIJÄÄMÄ(-)	102 514,79	-129 273,42
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
Muut rahoituskulut	0,00	-32,64
	0,00	-32,64
TILIKAUDEN YLI-(+)/ALIJÄÄMÄ(-)	102 514,79	-129 306,06

Laadintaperiaatteet / vesilaitos

Vesilaitoksella tarkoitetaan puhtaan veden jakelusta ja jätevesien viemäröinnistä vastaavaa osaa vesihuoltolaitoksesta. Vesihuoltolaitos vastaa vesilaitostoiminnan lisäksi määrättyllä alueella hulevesien eli sade- ja suotovesien pois johtamisesta.

Vesilaitos on eriytetty 1.1.2015 alkaen muusta kaupungin toiminnasta kirjanpidollisesti. Kaupungin lainoista ei ole erotettu laitoksille omia lainoja vaan pitkäaikainen velka sisältyy laitoksen peruspääomaan. Kaupunginvaltuusto on vahvistanut peruspääoman ja vuoden 2015 avaavan taseen 25.1.2016. Vesilaitoksen liittymismaksut ovat palautus- ja siirtokelpoisia ja ne on käsitelty pitkäaikaisessa vieraassa pääomassa.

Hulevesien käsittelyn tilinpäätöslaskelmat on erotettu vesihuoltolaitoksesta laskennallisesta eriyttämisestä annetun suosituksen mukaisesti. Kaupungin lainoista ei ole erotettu hulevesikäsittelylle omia lainoja vaan laskennallinen pitkäaikainen velka sisältyy jäännöspääomaan.

Heinolan vesilaitoksen tuloslaskelma

	2022	2021
LIIKEVAIHTO	3 636 295,17	3 455 532,93
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	554 648,42	465 177,62
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	205 584,76	204 840,84
MATERIAALIT JA PALVELUT		
Aineet,tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-880 818,21	-664 195,84
Palvelujen ostot	-903 761,97	-770 393,81
	<hr/>	<hr/>
	-1 784 580,18	-1 434 589,65
HENKILÖSTÖKULUT		
Palkat ja palkkiot	-568 060,25	-568 984,36
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-145 213,81	-144 216,18
Muut henkilösivukulut	-21 537,12	-21 938,60
	<hr/>	<hr/>
	-734 811,18	-735 139,14
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 851 708,64	-1 791 441,98
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-135 447,70	-94 209,02
LIIEKEYLIJÄÄMÄ(+)/LIIEKEALIJÄÄMÄ(-)	-110 019,35	70 171,60
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
Muut rahoitustuotot	1 983,44	1 187,77
Korvaus peruspääomasta	-546 134,00	-546 134,00
Muut rahoituskulut	-245,81	-123,37
	<hr/>	<hr/>
	-544 396,37	-545 069,60
TILIKAUDEN YLI-(+)/ALIJÄÄMÄ(-)	-654 415,72	-474 898,00

Heinolan vesilaitoksen rahoituslaskelma

	2022	2021
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
LIIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-110 019,35	70 171,60
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	1 851 708,64	1 791 441,98
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-544 396,37	-545 069,60
	1 197 292,92	1 316 543,98
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-4 003 447,22	-2 047 849,10
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,00	0,00
	-4 003 447,22	-2 047 849,10
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-2 806 154,30	-731 305,12
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
OMAN PÄÄOMAN MUUTOS	0,00	0,00
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
Vaihto-omaisuuden muutos	-27 013,60	-4 107,58
Saamisten muutos muilta	290 065,75	853 529,84
Korottomien velkojen muutos	2 543 102,15	-118 117,14
	2 806 154,30	731 305,12
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	2 806 154,30	731 305,12
RAHAVAROJEN MUUTOS	0,00	0,00

Heinolan vesilaitoksen tase

V A S T A A V A A

PYSYVÄT VASTAAVAT

	2022	2021
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
RAKENNUKSET	9 399 267,79	6 991 509,63
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	18 817 580,53	19 070 771,31
KONEET JA KALUSTO	2 103,28	4 932,08
AINEELLISET HYÖDYKKEET	28 218 951,60	26 067 213,02
PYSYVÄT VASTAAVAT	28 218 951,60	26 067 213,02

VAIHTUVAT VASTAAVAT

VAIHTO-OMAISUUS		
VALMIIT TUOTTEET/TAVARAT	116 365,22	89 351,62
VAIHTO-OMAISUUS	116 365,22	89 351,62
SAAMISET		
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
MYyntISAAMISET	1 123 476,60	1 413 340,12
MUUT SAAMISET	0,00	0,00
SIIRTOSAAMISET	0,00	202,23
LYHYTAIKAISET SAAMISET	1 123 476,60	1 413 542,35
SAAMISET	1 123 476,60	1 413 542,35
VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 239 841,82	1 502 893,97

V A S T A A V A A

29 458 793,42   27 570 106,99

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

PERUSPÄÄOMA	9 102 227,76	9 102 227,76
ED.TILIKAUSIEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	3 189 941,95	3 664 839,95
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-654 415,72	-474 898,00
OMA PÄÄOMA	11 637 753,99	12 292 169,71

VIERAS PÄÄOMA

PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		
MUUT PITKÄAIKAISET VELAT	2 289 149,08	2 123 611,33
PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA	2 289 149,08	2 123 611,33
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		
OSTOVELAT	692 476,54	373 983,99
MUUT LYHYTAIKAISET VELAT	14 726 280,46	12 673 998,92
SIIRTOVELAT	113 133,35	106 343,04
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA	15 531 890,35	13 154 325,95
VIERAS PÄÄOMA	17 821 039,43	15 277 937,28

VASTATTAVAA**29 458 793,42****27 570 106,99****Heinolan vesilaitoksen talousarviovertailu**

	TP 2021	Alkuperäinen	Talousar-	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama	Tot%
	1000€	talousarvio	vi- on muutokset	muut.jäl- keen	2022		
MYYNTITUOTOT	3 456	3 837 200	0	3 837 200	3 636 295,17	200 904,83	94,8
TUET JA AVUSTUKSET	0	0	0	0	2 130,58	-2 130,58	0,0
VUOKRATUOTOT	203	198 200	0	198 200	201 809,12	-3 609,12	101,8
MUUT TOIMINTATUOTOT	2	500	0	500	1 645,06	-1 145,06	329,0
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	465	613 000	0	613 000	554 648,42	58 351,58	90,5
MUUT RAHOITUSTUOTOT	1	1 000	0	1 000	1 983,44	-983,44	198,3
TULOT	4 127	4 649 900	0	4 649 900	4 398 511,79	251 388,21	94,6
PALKAT JA PALKKIOT	-569	-501 300	0	-501 300	-569 322,07	68 022,07	113,6
ELÄKEKULUT	-144	-137 500	0	-137 500	-145 213,81	7 713,81	105,6
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-22	-15 900	0	-15 900	-21 537,12	5 637,12	135,5
HENKILÖSTÖKORVAUKSET	0	0	0	0	1 261,82	-1 261,82	0,0
MUIDEN PALVELUJEN OSTOT	-770	-814 500	0	-814 500	-903 761,97	89 261,97	111,0
OSTOT TILIKAUDEN AIKANA	-664	-653 600	0	-653 600	-880 818,21	227 218,21	134,8
VUOKRAKULUT	-64	-71 000	0	-71 000	-65 003,94	-5 996,06	91,6
MUUT TOIMINTAKULUT	-30	-12 200	0	-12 200	-70 443,76	58 243,76	577,4
MUUT RAHOITUSKULUT	-546	-546 200	0	-546 200	-546 379,81	179,81	100,0
MENOT	-2 810	-2 752 200	0	-2 752 200	-3 201 218,87	449 018,87	116,3
NETTO	1 317	1 897 700	0	1 897 700	1 197 292,92	700 407,08	63,1
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 791	-1 697 000	0	-1 697 000	-1 851 708,64	154 708,64	109,1

Hulevesien käsittelyn tuloslaskelma

	2022	2021
LIIKEVAIHTO	60 624,66	53 891,11
MATERIAALIT JA PALVELUT		
Aineet,tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-6 291,41	-6 635,75
Palvelujen ostot	-73 406,88	-61 650,15
	-79 698,29	-68 285,90
HENKILÖSTÖKULUT		
Palkat ja palkkiot	-1 154,75	-1 426,84
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-209,64	-221,66
Muut henkilösivukulut	-42,12	-52,88
	-1 406,51	-1 701,38
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
Suunnitelman mukaiset poistot	-46 449,92	-49 946,15
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-13 920,04	0,00
LIIEKELYJÄÄMÄ(+)/LIIEKELIJÄÄMÄ(-)	-80 850,10	-66 042,32
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
Korvaus jäännöspääomasta	-100 632,00	-95 631,00
Muut rahoituskulut	-391,89	0,00
	-101 023,89	-95 631,00
TILIKAUDEN YLI-(+)/ALIJÄÄMÄ(-)	-181 873,99	-161 673,32

Hulevesien käsittelyn tase

	2022	2021
VASTAAVA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	667 062,67	604 446,11
AINEELLISET HYÖDYKKEET	667 062,67	604 446,11
PYSYVÄT VASTAAVAT	667 062,67	604 446,11
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
VAIHTO-OMAISUUS		
VALMIIT TUOTTEET/TAVARAT	0,00	0,00
VAIHTO-OMAISUUS	0,00	0,00
SAAMISET		
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
MYyntISAAMISET	9 066,70	0,00
MUUT SAAMISET	12 366,03	9 547,98
LYHYTAIKAISET SAAMISET	21 432,73	9 547,98
SAAMISET	21 432,73	9 547,98
VAIHTUVAT VASTAAVAT	21 432,73	9 547,98
VASTAAVA	688 495,40	613 994,09

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

JÄÄNNÖSPÄÄOMA	1 881 614,16	1 677 203,02
ED.TILIKAUSIEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 172 396,37	-1 010 723,05
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-181 873,99	-161 673,32
OMA PÄÄOMA	527 343,80	504 806,65

VIERAS PÄÄOMA

PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		
MUUT PITKÄAIKAISET VELAT	160 484,90	108 329,36
PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA	160 484,90	108 329,36
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		
OSTOVELAT	491,35	686,53
SIIRTOVELAT	175,35	171,55
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA	666,70	858,08
VIERAS PÄÄOMA	161 151,60	109 187,44

VASTATTAVAA

688 495,40   **613 994,09**

Hulevesien käsittelyn rahoituslaskelma**2022****2021****TOIMINNAN RAHAVIRTA**

LIIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-80 850,10	-66 042,32
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	46 449,92	49 946,15
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-101 023,89	-95 631,00
	-135 424,07	-111 727,17

INVESTOINTIEN RAHAVIRTA

-109 066,48   **0,00**

TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA

-244 490,55   **-111 727,17**

RAHOITUKSEN RAHAVIRTA

MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET

Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	0,00
Saamisten muutos muilta	-11 884,75	-1 125,26
Korottomien velkojen muutos	51 964,16	29 496,65
	40 079,41	28 371,39
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	40 079,41	28 371,39

RAHAVAROJEN MUUTOS

-204 411,14   **-83 355,78**

Hulevesien käsittelyn talousarvion toteutumisvertailu

	TP 2021	Alkuperäinen	Talousarvion	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama	Tot%
	1000€	talousarvio	muutokset	muut.jälkeen	2022		
MYYNTITUOTOT	54	60 000	0	60 000	60 624,66	-624,66	101,0
TULOT	54	60 000	0	60 000	60 624,66	-624,66	101,0
PALKAT JA PALKKIOT	-1	-2 700	0	-2 700	-1 154,75	-1 545,25	42,8
ELÄKEKULUT	0	-500	0	-500	-209,64	-290,36	41,9
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	0	0	0	0	-42,12	42,12	0,0
MUIDEN PALVELUJEN OSTOT	-62	-32 000	0	-32 000	-73 406,88	41 406,88	229,4
OSTOT TILIKAUDEN AIKANA	-7	-3 500	0	-3 500	-6 291,41	2 791,41	179,8
VUOKRAKULUT	0	0	0	0	-40,00	40,00	0,0
MUUT TOIMINTAKULUT	0	0	0	0	-13 880,04	13 880,04	0,0
MUUT RAHOITUSKULUT	-96	-90 000	0	-90 000	-101 023,89	11 023,89	112,2
MENOT	-166	-128 700	0	-128 700	-196 048,73	67 348,73	152,3
NETTO	-112	-68 700	0	-68 700	-135 424,07	66 724,07	197,1
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-50	-46 000	0	-46 000	-46 449,92	449,92	101,0

Tilakeskus / eriyttämisen periaatteet

Tilapalvelun tilinpäätöslaskelmat on johdettu kunnan kirjanpidosta laskennallisesta eriyttämisestä annetun suosituksen mukaisesti. Kaupungin lainoista ei ole erotettu laitoille omia lainoja vaan laskennallinen pitkäaikainen velka sisältyy jäännöspääomaan. Tilapalvelun jäännöspääomalle ei ole määritetty korkoa.

TILAKESKUKSEN TUOSLASKELMA

	2022	2021
LIIKEVAIHTO		
Myyntituotot (ulk.)	58 119,20	53 597,17
Myyntituotot (sis.)	71 006,24	56 556,58
Vuokratuotot (ulk.)	1 135 147,40	1 124 444,37
Vuokratuotot (sis.)	9 934 937,62	9 612 993,82
LIIKEVAIHTO	11 199 210,46	10 847 591,94
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	195 052,10	87 379,04
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	1 697,44	253 456,74
MATERIAALIT JA PALVELUT		
Aineet,tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-2 131 229,33	-1 996 526,15
Palvelujen ostot	-1 538 813,91	-1 467 324,57
	-3 670 043,24	-3 463 850,72
HENKILÖSTÖKULUT		
Palkat ja palkkiot	-989 370,60	-1 001 788,83
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-334 074,71	-319 210,03
Muut henkilösivukulut	-37 941,00	-39 445,76
	-1 361 386,31	-1 360 444,62
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 895 524,94	-2 847 996,88
Arvonalentumiset	0,00	-1 912 832,61
	-2 895 524,94	-4 760 829,49
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-2 059 885,83	-2 227 126,94

LIIKEYLIJÄÄMÄ(+)/-ALIJÄÄMÄ(-)	1 409 119,68	-623 824,05
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
Muut rahoitustuotot	245,76	133,44
Muut rahoituskulut	-444,70	-207,52
	-198,94	-74,08
YLI-(+)/ALIJÄÄMÄ(-) ENNEN VARAUKSIA	1 408 920,74	-623 898,13
POISTOERON LISÄYS(-) TAI VÄHENNYS(+)	-18 690 000,00	0,00
VARAUSTEN LISÄYS(-) TAI VÄHENNYS (+)	18 690 000,00	0,00
TILIKAUDEN YLI-(+)/ALIJÄÄMÄ(-)	1 408 920,74	-623 898,13

TILAKESKUKSEN RAHOITUSLASKELMA

	2022	2021
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
LIIKEYLIJÄÄMÄ(+)/-ALIJÄÄMÄ(-)	1 409 119,68	-623 824,05
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	2 895 524,94	4 760 829,49
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-198,94	-74,08
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	0,00	-191 345,76
	4 304 445,68	3 945 585,60
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-14 429 454,85	-15 182 533,00
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 338 091,50	255 000,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	7 680 567,95	284 066,52
	-5 410 795,40	-14 643 466,48
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 106 349,72	-10 697 880,88
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	0,00	-37 544,25
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	0,00
Saamisten muutos	-3 240 770,21	-215 467,05
Korottomien velkojen muutos	1 420 704,79	889 977,07
	-1 820 065,42	636 965,77
RAHAVAROJEN MUUTOS	-2 926 415,14	-10 060 915,11

Tilakeskuksen tase

	2022	2021
VASTAAVA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
RAKENNUKSET	85 767 373,62	75 667 661,08
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	257 092,50	177 010,60
KONEET JA KALUSTO	20 017,45	34 938,13
ENNAKKOMAKSUT JA KESKENERÄISET HANKINNAT	206 925,00	7 863 004,11
AINEELLISET HYÖDYKKEET	86 251 408,57	83 742 613,92
PYSYVÄT VASTAAVAT	86 251 408,57	83 742 613,92
SAAMISET		
PITKÄAIKAISET SAAMISET		
MYYNTISAAMISET	2 200 000,00	0,00
MUUT SAAMISET	3 292,00	0,00
PITKÄAIKAISET SAAMISET	2 203 292,00	0,00
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
MYYNTISAAMISET	114 686,43	77 264,31
MUUT SAAMISET	271 667,13	136 693,39
SIIRTOSAAMISET	920 847,84	55 765,49
LYHYTAIKAISET SAAMISET	1 307 201,40	269 723,19
SAAMISET	3 510 493,40	269 723,19
VAIHTUVAT VASTAAVAT	3 510 493,40	269 723,19
VASTAAVA	89 761 901,97	84 012 337,11
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
JÄÄNNÖSPÄÄOMA	91 422 634,62	88 502 695,29
ED.TILIKAUSIEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-24 709 163,58	-24 085 265,45
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 408 920,74	-623 898,13
OMA PÄÄOMA	68 122 391,78	63 793 531,71
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
POISTOERO	18 690 000,00	0,00
VAPAAEHTOISET VARAUKSET	0,00	18 690 000,00
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	18 690 000,00	18 690 000,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
MUUT TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	0,00	0,00
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		
MUUT PITKÄAIKAISET VELAT	24 050,50	35 313,50
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		
SAADUT ENNAKOT	961,12	10 597,56
OSTOVELAT	2 784 704,06	1 232 436,97
SIIRTOVELAT	139 794,51	250 457,37
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA	2 925 459,69	1 493 491,90
VIERAS PÄÄOMA	2 949 510,19	1 528 805,40
VASTATTAVAA	89 761 901,97	84 012 337,11

7 ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Heinolassa 27.3.2023

HEINOLAN KAUPUNGINHALLITUS

Kirsi Lehtimäki

Fuat Wafin

Sanna Karppinen

Hanna-Liisa Endén

Marko Heino

Kimmo Huvinen

Mika Mäentalo

Jouko Rajajärvi

Venla Väli-Torala

Kaupunginjohtaja Jari Parkkonen

TILINTARKASTUSMERKINTÄ

Suoritetusta tarkastuksesta on annettu tänään kertomus,

Heinolassa   päivänä   kuuta 2023

BDO Audiator Oy tilintarkastusyhteisö

Helge Vuoti
JHT, HT

8 LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITTEIDEN LAJEISTA

Kirjanpitokirjat

Kirjauspäiväkirjat sähköisessä arkistossa
Pääkirja sähköisessä arkistossa
Ostoreskontran päiväkirjat sähköisessä arkistossa
Myyntireskontran päiväkirjat sähköisessä arkistossa
Käyttöomaisuuskirjanpito sähköisessä arkistossa
Talousarvion toteutuma sähköisessä arkistossa
Tasekirja

Käytetyt tositelajit

1	Pankkitositteet	46	Myyntilaskut rakennusvalvonta
2	Kassatositteet	53	Myyntilaskut vanhustyö
3	Palkkatositteet	54	Myyntilaskut Effica päivahoito
4	Kassatositteet liikuntapalvelut	55	Myyntilaskut hammashuolto
6	Myyntireskontrasuoritukset	56	Myyntilaskut Lifecare terveystalvelut
7	Myyntireskontrasuoritukset Intrum Justitia	60	Sisäiset laskut vesi
8	Mr-suoritukset korttisaatavat	79	Poistot
9	Mr-suoritukset verkkokauppa	81	Varastot tekniikka
10	Muistiotositteet Sarastia	88	Vyörytykset SL
11	Muistiotositteet kaupunki	89	Kirjanpidon tulos
15	Matkalaskut	90	Sisäisen laskennan tulos
20	Ostoreskontramaksut	91	Alv:n jako
21	Ostoreskontralaskut	92	Laskennalliset SL
22	CPU kassasaatavat	93	Automaattikirjaukset SL
23	Verkkokauppa	94	SEB
24	Ostoreskontralaskut PSOP	98	Evli Pankki
31	Myyntilaskut talouspalvelut	99	Elite Alfred Berg
32	Myyntilaskut Intime päivahoito		
33	Myyntilaskut opetus ja koulutus		
34	Myyntilaskut tekniikka		
36	Myyntilaskut musiikkiopisto		
37	Myyntilaskut kulttuuripalvelut		
38	Myyntilaskut kirjasto		
39	Myyntilaskut liikuntapalvelut		
40	Myyntilaskut sosiaalipalvelut		
41	Myyntilaskut maa-alueet		
42	Myyntilaskut vesihuoltolaitos		
43	Myyntilaskut vesilaskut		
45	Myyntilaskut ympäristötoimi		